

Nr 192.

Godkänd i första kammaren den 14 maj 1919.
Godkänd i första kammaren den 14 maj 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen m. m., dels ock elva i anledning därav väckta motioner.

(Andra lagutskottets utlåtande nr 18).

(Andra lagutskottets memorial nr 32).

Till Konungen.

Genom en den 17 januari 1919 dagtecknad proposition, nr 4, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen, lag om flottning i allmän flottled, lag huru avgöras skall, varest tidigare tillkommen allmän flottled skall jämlikt vattenlagen bibehållas, lag om ändrad lydelse av 19 kap. 15 § strafflagen samt lag om ändrad lydelse av 24 och 36 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom.

I samband med denna proposition har riksdagen till behandling förehaft elva inom riksdagen i anledning av samma proposition väckta motioner.

Med hänvisning till vad som anförts i riksdagens andra lagutskotts utlåtande nr 18 med därvid fogade reservationer och samma utskotts memorial n:r 32, av vilka tryckta exemplar härvid fogas, får riksdagen anmäla, att de i Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition innefattade lagförslagen icke kunnat i oförändrat skick av riksdagen antagas, men att riksdagen i anledning av samma proposition samt de i ämnet väckta motionerna för sin del antagit följande lagar, nämligen:

1:o) **L a g** **om ändring i vissa delar av vattenlagen.**

Häri genom förordnas, att vattenlagen den 28 juni 1918 skall, i nedanstående delar, erhålla följande ändrade lydelse:

1 KAP.

Om rätt till vatten.

4 §.

Huruledes under vissa förutsättningar den, som äger råda över vatten, kan förpliktas att till följd av företag, som avses i 2, 3 eller 6 kap., underkasta sig förlust i honom tillkommande vattenmängd eller vattenkraft, därom stadgas i nämnda kapitel; och gälla i fråga om rätt till ersättning för sålunda tillskyndad förlust vad i 6 kap. 5 § och i 9 kap. finnes föreskrivet, dock med de inskränknings, som föranledas av stadgandena i 6 och följande §§ av detta kap. samt i 2 kap. 7 och 8 §§.

Beträffande skyldighet att i andra fall än i första stycket sägs underkasta sig förlust, som ovan nämnts, så ock om gottgörelse därför gälla vad särskilt är stadgat, dock med här nedan föreskrivna inskränknings i rätten till ersättning, där sådan kunnat eljest ifrågakomma.

6 §.

Tages i vattendrag, där kungsådra finnes, vatten i anspråk för inrättande, utvidgande eller förbättrande av allmän farled eller allmän flottled eller för fiskets tillgodoseende eller för torrläggning eller bevattning av mark, vare ägare av strömfall eller annat område i vattendraget pliktig att utan gottgörelse underkasta sig därigenom uppkommen förlust i vattenmängd, i den mån förlusten till-

sammans med det vatten, som förut utan att ersättning därför utgått må hava tagits i anspråk för ändamål, som nyss nämnts, icke överstiger en tredjedel av den i varje tidsmoment framrinnande vattenmängden. Där viss myckenhet vatten tages i anspråk oberoende av växlingarna i vattenföring, skall omförmälda anpart beräknas av lågvattenmängden. Angående viss särskild rätt att för flottning utnyttja vattenmängd stadgas i 6 kap. 5 § tredje stycket.

Om för ändamål, som ovan nämnts, atgärd vidtages, varigenom i strömfall, där kungsådra finnes, fallhöjden minskas, vare fallägaren pliktig att utan gottgörelse vidkännas en tredjedel av den därigenom uppkomna förlusten i vattenkraft; dock skall, där fallägaren går eller förut gått förlustig jämväl vattenmängd, sammanlagt allenast en tredjedel av den ursprungliga vattenkraften i den del av fallet, som borttages, avstås utan ersättning.

Därest genom vattenreglering, som verkställts inom de närmaste tjugu åren före framställandet av anspråk enligt denna §, lågvattenmängden blivit ökad, skola de nu givna bestämmelserna icke vinna tillämpning i avseende å den vunna ökningen.

2 KAP.

Om byggande i vatten.

11 §.

I eller vid allmän farled må ej byggas, med mindre byggnaden göres på sådant sätt eller sådana särskilda anordningar vidtagas, att leden fortfarande kan utan olägenhet av någon betydelse användas för det därmed avsedda ändamålet.

Lag samma vare, där någon vill bygga i allmän flottled; och skall genom bestämmelser rörande vattentillgångens fördelning mellan vattenverk och flottning eller annorledes mellan stridiga intressen, såvitt möjligt, så jämkas, att ett vart kan behörigen tillgodoses utan förfång eller väsentligt omak för annat. Om talan rörande särskild anläggning eller åtgärd till skydd mot skada å byggnaden skils i 6 kap. 18 §.

22 §.

Innefattar beslut, som meddelas i anledning av ansökan enligt 20 §, medgivande att bygga i vatten, vare beslutet, sedan det tagit åt sig laga kraft, gällande mot envar såväl vad angår rätten att verkställa och för framtiden bibehålla byggnaden jämte de anläggningar, vilka efter ty förut sagts med byggnaden äga samband, som ock, där med byggnaden avses tillgodogörande av vattnet, beträffande rätten därtill, dock med de inskränkningar, som i 23 § 1 mom. och 24 § omförmälas, samt med iakttagande av vad i 4 och 9 kap. finnes stadgat angående förnyad prövning i vissa fall. *Om begränsad rättsverkan i visst fall av beslut, som nu sagts, skils i 11 kap. 61 § andra stycket.*

Hurusom under viss förutsättning beslutet är gällande även i fråga om rätten till annat vatten än det, vars tillgodogörande avses med byggnaden, därom stadgas i 23 § 2 mom.

Har byggnaden ej blivit fullbordad inom tid, som enligt 11 kap. 63 § av vattendomstolen bestämts, vare beslutet förfallet, såvitt det avser sådan del av

byggnaden, som ej kommit till stånd; och må förty därefter sådant arbete å byggnaden, för vilket enligt 20 § vattendomstolens prövning erfordras, ej ske utan förnyad prövning. Visas giltigt skäl för dröjsmål eller skulle genom arbetets inställande synnerligt men uppstå, äge dock vattendomstolen, på därom före nämnda tids utgång gjord ansökan, bevilja anstånd med byggnadens fullbordande på högst tio år.

38 §.

Där arbete, som i detta kap. sägs, avser huvudsakligen utförande av vattenreglering eller inrättande, utvidgande eller förbättrande av allmän farled eller av allmän flottled, torrläggning av mark eller avledande av kloakvatten, skola stadgandena i 2 och följande §§ av detta kap. äga tillämpning endast, såvitt sådant finnes för varje fall i 3, 5, 6, 7 eller 8 kap. föreskrivet.

3 KAP.

Om vattenreglering.

9 §.

Visas, efter det vattenreglering, som i 1 § sägs, blivit utförd, att densamma länder till stadigvarande nytta för allmän hamn eller annan allmän farled eller för kloakledning eller annan avloppsledning för spillvatten, må ägaren av farleden eller kloak- eller avloppsledningen, där den vunna nyttan kan uppskattas till visst penningbelopp, på talan av deltagarna förpliktas att antingen på en gång eller med fördelning på visst antal år erlagga högst så stor del av nämnda belopp, som svarar mot förhållandet mellan å ena sidan företagets anläggningskostnad och å den andra den båtnad, som företaget beräknats medföra för strömfall. För bidrag, som nu nämnts, förvärfvas ej delaktighet i företaget, och vare förty bidragsgivaren ej skyldig att taga del i framtida kostnad för detta.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning med avseende å allmän flottled, där genom vattenregleringen vinnes stadigvarande minskning i kostnaderna för flottningen eller för flottledens underhåll; dock att flottledens bidrag skall av de flottande betalas i den ordning, som finnes stadgad beträffande allmän flottleds anläggningskostnad.

Anslag, som i 8 § sägs, räknas i avseende, varom nu är fråga, den till godo, som givit anslaget.

6 KAP.

Om allmän flottled.

1 §.

I vattenområde, där den 1 januari 1920 finnes allmän flottled, som inrättats efter det förordningen om allmän flottled den 30 december 1880 trädde i kraft eller vari flottningen blivit därefter enligt myndighets beslut ordnad, skall allmän flottled jämväl framgent bibehållas.

Där vid tiden, då nämnda förordning trädde i kraft, var allmän flottled, skall ock, ändå att flottningen däri ej sedermera ordnats, allmän flottled bibehållas, såframt under det förordningen gällde åtminstone vissa år i leden idkats flottning av någon betydelse.

Huruledes avgöras skall, varest allmän flottled efter ty nu sagts skall bibehållas, därom är särskilt stadgat.

2 §.

Kan vattendrag, sjö eller annat vatten, varest allmän flottled ej finnes, användas därtill, må, där sådant prövas vara av nöden och kunna medföra väsentligt gagn för orten eller eljest lända till nytta för det allmänna, på ansökan förordnas att därstädes skall vara allmän flottled.

Vid prövning av ansökan, som nu nämnts, skall hänsyn tagas till omfattningen å ena sidan av ortens skogshantering och av gagnet för densamma av flottledens inrättande samt å andra sidan av de störningar, som genom flottleden eller flottningen däri kunna vållas andra näringar.

Om allmän flottleds inrättande genom upptagande av ny vattenled vare i tillämpliga delar lag samma.

3 §.

1 mom. Ansökan om allmän flottleds inrättande ingives till Konungens befallningshavande, och varde ärendet därefter handlagt vid syneförrättning i den ordning, som föreskrives i 10 kap. 1—31 §§.

Synemännens utlåtande skall underställas vattendomstolens prövning; dock må ej vattendomstolen ingå i bedömande av frågor rörande ersättning enligt 5 och 6 §§ i vidare mån, än som föranledes av anförda besvär eller av ändrade anordningar eller föreskrifter rörande företagets utförande.

2 mom. Erfordras för flottledens inrättande, att vattnets avrinning i större omfattning regleras eller att vattenförhållandena eljest väsentligt förändras,

eller kan befaras, att genom flottledens inrättande allmän samfärdsel, som äger rum eller framdeles må kunna ifrågakomma, skulle i avsevärd mån försvåras, eller synes fiskerinäring av större betydelse komma att lida väsentligt förfång genom flottningen,

eller är anledning antaga, att tillgodoseendet av allmännyttigt ändamål eljest skulle till följd av flottledens inrättande förhindras,

skall vattendomstolen till Konungens prövning hemställa, huruvida flottleden må komma till stånd och, i sådant fall, huruvida särskilda villkor böra föreskrivas för dess inrättande och begagnande. Finnes Konungen efter framställning av sakägare eller eljest ovan nämnt förhållande vara för handen, äger Konungen förbehålla sig prövningsrätten som nyss sagts; är dylik fråga beroende på Konungens prövning, må Konungen, om skäl därtill äro, lämna underrättelse till vattendomstolen, vilken därefter ej må meddela slutligt utslag i målet, förrän besked lämnats domstolen om Konungens beslut i frågan.

3 mom. Huru som allmän flottleds upplåtande till allmänt begagnande så ock avgörandet av vissa frågor rörande dess nyttjande ankommer på Konungens befallningshavande, därom skils i lagen om flottning i allmän flottled.

4 §.

Är för allmän flottleds inrättande någon anläggning eller åtgärd nödig, som kan inverka på strand-, bro-, fiske- eller vattenverksägares eller annans rätt, såsom:

damm, kaj, väg, ledarm, bomledning, brötbildare, ränna, kanal eller andra dylika anstalter;

förvaringsplats för *förråd*, båtar, bommar eller annan materiel;

byggnad för flottningsarbetarnas härbärgerande under flottningstiden;

upptagningsverk, magasinsbom, skiljeställe för flottgodsets sorterande med därför erforderliga byggnader, buntverk och dylikt;

avsättande av vältplatser för virkets uppläggande innan det utföres i flottleden eller av särskilt område för utsorterat virkes sammanläggande och förvarande i avbidan på dess forslande från platsen;

strandröjning, sprängning, grävning, muddring eller andra rensningsarbeten;

ändrande eller bortrivande av befintlig byggnad;

omläggande, ändrande eller borttagande av väg, bro, färjställe eller dylikt, vare den, vars rätt därav beröres, pliktig att åta skada och intrång, som därigenom vållas; och skall såväl därvid som då fråga uppstår om skydd för enskild rätt bestämmas, huru vid flottledens ordnande och begagnande tjänligast bör förfaras, så att ändamålet må utan oskäligen kostnad vinnas med minsta olägenhet för annan. Erfordras särskilda bestämmelser om vattentillgångens fördelning mellan flottningen och vattenverk eller eljest beträffande vattenhushållningen, bör tillses, att mellan stridiga intressen såvitt möjligt så jämkas, att ett vart kan behörigen tillgodoses utan förfång eller väsentligt omak för annat.

5 §.

För skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för allmän flottled, skall gäldas ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap., dock att efter ty i 6 § lagen om flottning i allmän flottled stadgas, i vissa fall frågan om sådan ersättning skall bedömas enligt de för skada i följd av flottningen i nämnda lag givna regler. Till skada eller intrång, varför ersättning skall givas, räknas ej att vatten, för vars tillgodogörande särskild anordning ej vidtagits vid tiden för flottledens inrättande, nyttjas för flottningen utan att bortledande därav sker.

Finnes skada eller intrång, som kan väntas uppstå i följd av flottningen, bliva så stadigvarande, att värdet därå kan genom uppskattning på förband utrönas, skall, om ersättningstagare påstår det, ersättning därför bestämmas i flottledsmålet. Eljest gälle om flottningsskada vad i lagen om flottning i allmän flottled därom stadgas.

Om vissa förhållanden med avseende å vattendrag, där kungsådra finnes, skils i 1 kap. 6 och följande §§. Där den vattenmängd, som för varje tidsmoment må i dylikt vattendrag utan ersättning tagas i anspråk för flottningen, skulle befinnas otillräcklig för ändamålet eller när skäl därtill eljest äro, äge vattendomstolen föreskriva, att flottningen skall begränsas till viss tid av dygnet eller veckan med rätt för de flottande att därunder utnyttja allt det vatten, som skolat tillkomma flottningen under hela dygnet eller veckan.

6 §.

Där till anläggning, som i 4 § sägs, tarvas utmål av någon betydighet, som kan förväntas bliva av stadigvarande behov för flottleden, må förordnas, att för flottleden skall lösas erforderligt område mot ersättning, som i 9 kap. sägs.

7 §.

Har någon i vatten, där allmän flottled skall inrättas, bekostat byggnader eller andra arbeten till befrämjande av flottning, vare han pliktig att till allmänna flottleden avstå vad därav prövas nödigt eller nyttigt för densamma, och njute han i samma ordning, som för anläggare är stadgat, ersättning därför av de flottande med belopp, som i beslutet angående flottledens inrättande bestämmes efter det skick, vari arbetena då befinnas. Om fastighetsägares och annans skyldighet att fortfarande tåla skada och intrång av anläggningar, som nu nämnts, vare lag som i 4 § sägs.

8 §.

Vad i 2 kap. 8 §, 11 § första stycket, 12, 13 och 18 §§ finnes stadgat i fråga om byggande i vatten skall äga motsvarande tillämpning med avseende å arbete för inrättande av allmän flottled.

9 §.

Finnes i vatten, där allmän flottled skall inrättas, fiske av någon betydighet, och kan skäligen befaras, att genom anläggningar eller åtgärder för flottleden eller i följd av flottningen avsevärt men tillskyndas fisket, må de flottande förpliktas att för anordnande och uppehållande av fiskodlingsanstalt eller för vidtagande av andra åtgärder till fiskets bevarande i vattenområdet erlægga en årlig avgift, motsvarande högst fem öre för varje kubikmeter flottgods, *med iakttagande av att, där virke framföres genom flera flottleder inom samma vattensystem, dylik avgift erlägges blott en gång.*

Huru avgift, som nu nämnts, skall indrivias och för ändamålet användas, därom förordnar Konungen.

10 §.

Utförandet av de för allmän flottleds inrättande erforderliga anläggningar och åtgärder varde överlämnat åt den, som sökt flottledens inrättande, såvitt han ej finnes olämplig därtill, eller, där jämväl annan anmält sig till arbetets övertagande, åt den, som prövas kunna säkrast och snabbast utföra detsamma; vill kronan utföra arbetet, äge företrädesrätt därtill. Antages annan än sökanden, varde honom ålagt att genast gottgöra sökanden de anläggningskostnader denne förskjutit.

Erfordras för inrättande av allmän flottled, att vattenverk eller annan byggnad utrives eller ändras, besörje därom den, vilken enligt vad nyss sagts antagits till anläggare. Skall byggnaden ändras, och vill ägaren själv utföra arbetet, gälle därom vad i 2 kap. 19 § finnes för motsvarande fall stadgat.

Har i beslut om allmän flottleds inrättande föreskrivits, att förut i flott-

leden utförda byggnader och arbeten skola enligt 7 § avstå till flottleden, vare anläggaren skyldig att under byggnadstiden underhålla vad sålunda skall övertagas.

11 §.

För anläggningskostnaden njute anläggaren i den ordning, som stadgas i lagen om flottning i allmän flottled, ersättning av de flottande med belopp, som sedan flottleden blivit besiktigad och godkänd, jämlikt 11 kap. 66 § andra stycket fastställas med hänsyn till det skick, vari byggnader och arbeten finnas vid tiden för godkännandet.

Till anläggningskostnad hänföres ej blott kostnaden för utförande av arbeten, som i 10 § sagts, utan även all annan utgift för företagets genomförande såsom ersättning enligt 5 och 6 §§, i den mån den blivit till ersättningstagare utbetalad före flottledsarbetets fullbordande; nödiga utgifter för förberedande undersökningar angående företaget; kostnaden för ärendets behandling vid syneför rättning samt hos vattendomstolen och Konungens befallningshavande; kostnaden för tillsyn å arbetet under byggnadstiden jämte annat dylikt samt ränta å förlagskapitalet för tiden till flottledens godkännande.

Har ersättning enligt 5 eller 6 § icke av anläggaren guldits före arbetets fullbordande, äger ersättningstagaren för beloppets utfående hålla sig till flottningföreningen.

12 §.

Finnes under företagets utförande, att visst arbete, som i beslutet föreskrivits, kan anses obehövt, eller erfordras i övrigt jämkning av den för företagets utförande fastställda planen, äge vattendomstolen på ansökan av anläggaren föreskriva sådana ändrade anordningar, som av förhållandena påkallas. Utan vattendomstolens tillstånd må sådan avvikelse från den fastställda planen göras, som icke berör allmän eller enskild rätt.

13 §.

Visar sig under fortgången av den för företagets fullbordande bestämda tiden, att anläggaren icke kan eller vill fullborda företaget före tidens utgång, må på särskild talan vattendomstolen förklara anläggaren förlustig rätten till arbetets vidare utförande.

Har arbetet icke inom den bestämda tiden behörigen slutförts, vare anläggaren förlustig rätten till dess vidare utförande. Dock må, om giltigt skäl för dröjsmål visas eller hänsynen till allmänt väl sådant kräver, vattendomstolen på därom före tidens utgång gjord ansökan bevilja anstånd med arbetets fullbordande på viss tid, icke utan särskilda skäl överstigande två år. Anläggaren äge ock utan vattendomstolens tillstånd verkställa av besiktningsman jämlikt 13 kap. 2 § föreskriven rättelse inom tid, som av denne förelagts eller av vattenrättsdomaren blivit enligt 13 kap. 5 § bestämd.

14 §.

Har anläggaren av sagt sig arbetet eller förverkat rätten till dess utförande, låte vattenrättsdomaren utfärda kungörelse i en eller flera tidningar inom orten

med anmodan till dem, som vilja övertaga arbetet, att inom viss tid anmäla sig hos honom; och äge vattendomstolen överlämna arbetets slutförande åt annan anläggare, med utsättande av sådan ny tid härför, som av förhållandena påkallas. Den, som i ty fall frånträder arbetet, njute i avseende å förskjuten anläggningskostnad fortfarande anläggares rätt.

Kan ny anläggare ej erhållas, förklare vattendomstolen beslutet om flottledens inrättande hava förfallit.

15 §.

Närmare föreskrifter i fråga om allmän flottleds nyttjande och om flottningsförening mellan dem, som flotta i sådan led, meddelas i lagen om flottning i allmän flottled.

16 §.

Laga kraft ägande beslut om inrättande av allmän flottled vare med de inskränkningar, som följa av stadgandena i detta kap. och i 2 kap. 11 § andra stycket, gällande mot envar såväl vad angår rätten att utföra och för framtiden bibehålla anläggningar, som i beslutet må hava föreskrivits, som ock beträffande ersättning och annat, varom beslutet må innehålla bestämmelser.

17 §.

Finnes under flottningens fortgång, att de till skydd mot skada och intrång vidtagna anordningar eller rörande hushållningen med vattnet eller annat meddelade föreskrifter äro för sitt ändamål otillräckliga eller mindre tjänliga, eller visar sig behov av nya anordningar eller föreskrifter till förekommande av skada eller intrång, må, utan hinder av vad i 16 § stadgats, medelst stämning till vattendomstolen talan föras mot flottningsföreningen om skyldighet för de flottande att vidtaga sådana anordningar eller underkasta sig sådana föreskrifter, som, utan att flottningen därav oskäligt betungas, må påkallas av anmärkta förhållanden.

Väckes mot föreningen talan om ändrade bestämmelser rörande skyldigheten att avbarka virke eller om åläggande för de flottande att betala fiskeavgift, som i 9 § sägs, skall dock sådant ärende handläggas i den ordning, som i 11 kap. stadgas för ansökningsmål.

18 §.

Menar någon, som byggt eller ärnar bygga i vatten, där allmän flottled finnes, att särskild anläggning eller åtgärd till skydd mot skada eller intrång å byggnaden i följd av flottningen bör bekostas av de flottande, äge medelst stämning å flottningsföreningen påkalla vattendomstolens bestämmelse om erforderliga skyddsanordningar. Om påföljd av underlåtenhet att väcka talan, som nu sagts, skils i 7 § lagen om flottning i allmän flottled.

19 §.

Vid prövning av talan, som i 17 och 18 §§ omförmäles, skola bestämmelserna i 4—8 §§ i tillämpliga delar gälla.

20 §.

Vill flottningsförening eller ock annan vidtaga anläggning eller åtgärd för befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande och äro sannolika skäl, att allmän eller enskild rätt därav förnärmas, eller har, där annan än flottningsförening eljest vill utföra arbete för flottleden, föreningen ej därtill samtyckt, skall före arbetets påbörjande inhämtas vattendomstolens besked, huruvida och under vilka villkor arbetet må göras. Beträffande anläggning eller åtgärd, för vars utförande ej erfordras vattendomstolens prövning, må ändock till beredande av trygghet för framtiden sådan prövning kunna påkallas.

Har anläggning eller åtgärd verkställt utan föregången prövning, vare flottningsförening obetaget att sedermera söka domstolens godkännande därav.

Har efter den 1 januari 1920 anläggning eller åtgärd för allmän flottled vidtagits utan föregången prövning, vare flottningsföreningen bevisningsskyldig i avseende å de före arbetets utförande rådande förhållandena i vattnet.

21 §.

Vill någon påkalla vattendomstolens prövning av fråga, som i 20 § sägs, eller önskar någon att för flottningens underlättande nya eller ändrade föreskrifter meddelas rörande hushållningen med vatten eller annat, göra ansökan därom hos vattendomstolen, och varde ärendet prövat i den ordning, som i 11 kap. stadgas för ansökningsmål; dock att om för frågans prövning erfordras undersökning av längre sträcka av flottleden, vattenrättsdomaren äger förordna, att ärendet skall behandlas i den ordning, som i 3 § 1 mom. föreskrives för mål rörande inrättande av allmän flottled.

22 §.

Beträffande mål, som omförmåles i 21 §, skall vad i 3 § 2 mom. och följande §§ här ovan föreskrives med avseende å mål rörande inrättande av allmän flottled i tillämpliga delar gälla; dock att, där annan än flottningsföreningen är sökande, till anläggare skall antagas föreningen, om denna så äskar, och må, där företaget fått förfalla, gottgörelse för förskjutnen kostnad åtnjutas, i den mån utfört arbete finnes vara till nytta för flottningen.

Huru mål, som nyss sagts, må kunna avgöras med begränsad rättsverkan, därom skils i 11 kap. 61 § andra stycket.

23 §.

Har genom beslut enligt denna lag ersättning för skada eller intrång blivit bestämd att utgå medelst årlig avgift till visst belopp, vare den omständigheten att beslutet härom vunnit laga kraft icke hinder för vattendomstolen att i sammanhang med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden meddela sådana ändrade bestämmelser rörande ersättningen och sättet för dess utgående, vilka må föranledas av de ändrade förhållandena.

Vad nu stadgats äge motsvarande tillämpning med avseende å skadeersättning, som blivit bestämd enligt lagen om flottning i allmän flottled.

24 §.

Byggnader och anläggningar, vilka utförts eller från annan övertagits för allmän flottleds inrättande, utvidgande eller förbättrande, så ock fast eller lös egendom, som eljest för flottleden eller flottningens ombesörjande förvärvas att av de flottande gäldas, vare flottledens tillhörighet och förty att anse som allmän egendom. Om förvaltning av egendom, som nu nämnts, stadgas i lagen om flottning i allmän flottled.

Ej må allmän flottled tillhörig egendom tagas i mät för annan gäld än sådan, varför den lagligen må särskilt häfta.

25 §.

Finnes beträffande hushållningen med vattnet i allmän flottled vattenmärke utsatt till efterrättelse vid flottningens bedrivande, gälle vad i 2 kap. 27 § finnes för där avsedda fall stadgat. Är för dammluckas öppnande viss tid i laga ordning bestämd eller eljest särskild föreskrift om vattnets framläppande given, lände det till efterrättelse.

Har ej vattenmärke utsatts, och hava ej heller eljest meddelats bestämmelser, som nyss sagts, skall hushållningen med vattnet ske på sådant sätt, att flottningen må kunna ändamålsenligt skötas med minsta olägenhet för den, vars rätt är i fråga.

26 §.

Rensning, som med hänsyn till flottningens behöriga ombesörjande är av nöden för bibehållande av vattnets djup eller läge i allmän flottled, äge flottningsförening verkställa utan vattendomstolens prövning; dock skall markens ägare förut därom tillsägas. Vill föreningen hos vattendomstolen påkalla prövning av arbetets laglighet, gälle om sådan prövning vad här ovan stadgats angående allmän flottleds utvidgande och förbättrande. Har prövning, som nu sagts, icke ägt rum, skall i fråga om rensning stadgandet i 20 § tredje stycket äga motsvarande tillämpning.

Jord eller annat, som vid rensningen upptages, må, om ej avsevärda olägenheter vållas därav, uppläggas på närmaste strand eller föras till lämpligt ställe i närheten; dock skall markens ägare genast därom underrättas. Lider han men av upplaget, njute ersättning därför, efter ty i lagen om flottning i allmän flottled stadgas med avseende å ersättning för flottningsskada.

27 §.

Allmän flottled må på ansökan avlysas av vattendomstolen, där sådana omständigheter yppas, att flottningen kan anses vara alldeles nedlagd.

Uppstår eljest fråga om avlysning av allmän flottled, ankomme ärendet på Konungens prövning, efter ty för dylika frågor särskilt är stadgat.

Huruledes vid flottleds avlysning skall förfaras med flottledens egendom, därom stadgas i lagen om flottning i allmän flottled.

28 §.

Varder allmän flottled avlyst eller har vattendomstol jämlikt 14 § förklarad beslut om flottleds inrättande förfallet, må den, som av bibehållandet av anläggning för flottleden kan lida men, av vattendomstolen på ansökan tillåtas bortskaffa densamma *med rätt att fritt förfoga över det bortskaffade.*

9 KAP.

Omrärsättning.**Om ersättningsskyldighet i allmänhet.**

1 §.

Där jämlikt denna lag rätt medgives någon att tillösa sig samfällt strömfall med eller utan utmål eller att eljest lösa eller taga i anspråk annan tillhörigt område eller att tillgodogöra sig vattenmängd eller vattenkraft, som tillhör annan, eller att vidtaga åtgärd, varigenom eljest annans egendom lider skada eller intrång, varde, såvitt ej i 1 eller 6 kap. annorledes stadgas, honom ålagt att efter ty nedan sägs gälda ersättning för egendom, som avstås, eller för förlust, skada eller intrång, som förorsakas.

12 §.

Skall till följd av företag eller åtgärd enligt denna lag egendom lösas eller ersättning givas för skada eller intrång därå och har, efter det kungörelse om företaget eller åtgärden blivit offentliggjord eller underrättelse eljest meddelats ägaren på sätt i 10 och 11 kap. för varje särskilt fall stadgas, kostnad nedlagts å egendomen, må vid ersättningens bestämmande den kostnad tagas i beräkning allenast, såvitt den prövas hava varit nödig eller nyttig samt icke blivit gjord i uppenbar avsikt att höja ersättningen.

47 §.

Ersättning i penningar varde bestämd att utgå på en gång; dock må skadeersättning till följd av företag enligt 6 kap. fastställas att utgå i årlig avgift, när skälig anledning därtill förekommer. Kan i mål rörande allmän flottled skada eller intrång ej på förhand med säkerhet uppskattas eller synes den ej komma att årligen uppstå, må den skadelidande hänvisas att göra sin talan gällande i den ordning, som i lagen om flottning i allmän flottled föreskrives med avseende å flottningsskada, dock att, där så ske kan, grunderna för ersättningens beräknande bära angivas.

54 §.

Ersättning för fast egendom, som skall lösas, samt, om endast en del av en fastighet löses, ersättning för skada och intrång å den återstående delen så ock

ersättning för förlust av eller intrång i sådan särskild rätt till egendomen, varom i 52 § förmåles, gäldas medelst ersättningsbeloppets nedsättande hos Konungens befallningshavande i det län, där egendomen är belägen. I fråga om ersättning, som bestämts jämlikt 9 §, vare lag samma.

Ersättning för vattenkraft samt för skada och intrång å fast egendom i andra fall än i första stycket avses skall, där ersättningen bestämts att utgå på en gång, jämväl nedsättas hos Konungens befallningshavande, såframt jämlikt stadgandena i 59 eller 60 § uppsägning skall ske eller den fastighet, till vilken vattenkraften hör eller som skadas, är besvärad av inteckning för fordran eller kan jämlikt 11 kap. 2 § jordabalken i ägarens hand häfta för ogulden köpeskilling; och varde i fall, som nu sagts, jämväl ersättning, som må hava bestämts till innehavare av särskild rätt till fastigheten, nedsatt. Skall ej uppsägning ske, och prövas förlusten av vattenkraft eller skadan eller intrånget vara väsentligen utan betydelse för fordringsägarens säkerhet, erfordras dock ej nedsättning.

I samband därmed att ersättning enligt denna lag bestämmes, skall givas till känna, om och i vilken mån nedsättning efter ty ovan sagts skall ske.

55 §.

Har mellan ägare, innehavare av nyttjanderätt eller andra tvist yppats om bättre rätt till vad såsom ersättning skall utgå, eller skall för egendom, som innehaves såsom fideikommiss, gäldas ersättning, bestämd att utgå på en gång, varde ersättningen nedsatt hos Konungens befallningshavande, ändå att enligt föreskrifterna i 54 § nedsättning ej erfordras; och stånde sedan i avbidan på tvistens slutliga avgörande eller Konungens föreskrift angående fideikommissmedlen ersättningsbeloppet i kvarstad, där ej enligt 69 § utdelning bör äga rum.

59 §.

Har föreskrift meddelats, att boningshus, kvarn, såg eller annan byggnad, som användes till handels-, hantverks- eller fabriksrörelse eller annan yrkesutövning, skall till följd av skada därå genom företag enligt denna lag i dess helhet ersättas eller ock flyttas till annan plats, skall vad i 58 § stadgas för det fall, att fast egendom skall lösas, äga motsvarande tillämpning. Lag samma vare, där strömfallsägare skall avstå vattenkraft, som är av honom tillgodogjord, samt ersättningen därför skall utgå på en gång.

66 §.

Skall i andra fall än i 58—60 §§ sägs ersättning, bestämd att utgå på en gång, gäldas för skada, förlust eller intrång, som tillskyndas någon genom företag eller åtgärd enligt denna lag; då må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd eljest till förfång för annan vidtagas, innan föreskriven ersättning guldits. Varder ej sådan ersättning gulden inom tid, som genom avtal eller eljest i laga ordning blivit bestämd, eller, om sådan bestämmelse saknas, inom fem år efter det ersättningens belopp blivit fastställt genom utslag, som vunnit laga kraft, vare den då väckta frågan förfallen, i vad sådan ersättningstagares rätt angår.

Vad i 65 § finnes stadgat i fråga om ersättning för nödig eller nyttig

kostnad å egendom, som skall lösas, äge motsvarande tillämpning, där dylik kostnad göres å egendom, som skadas eller lider intrång.

73 §.

Förmenar innehavare av fordran, varför fast egendom på grund av in-teckning eller jämlikt 11 kap. 2 § jordabalken häftar, att ersättning för denna eller för därifrån förlorad vattenkraft eller för skada och intrång å egendomen blivit för lågt beräknad, vare han, i den mån ersättningens belopp till följd av överenskom-melse därom mellan ersättningsgivaren och egendomens ägare eller av annan anledning ej blivit prövat av domstol eller vid syneförrättning, berättigad att, där ej full betalning för hans fordran lämnas honom, äska, att ersättningen, såvitt på hans eller annan sådan fordringsägares rätt inverkar, varder av vattendom-stolen bestämd. Talan härom skall anhängiggöras sist inom sex månader efter det fördelning av ersättningen vunnit laga kraft eller, där ersättningen bestäms att utgå i kraft, efter den för kraftöverföringens början bestämda tid; försittes tid, som nu sagts, vare rätt till talan förlorad.

10 KAP.

Om syneförrättning.**Om syneförrättning rörande företag enligt 6 kap.**

1 §.

Till handläggande av syneförrättning rörande inrättande av allmän flottled skall förordnas i vattenbyggnad kunnig och i flottning förfaren person, vilken på grund av ådagalagda kunskaper och praktisk erfarenhet i hithörande ämnen av Konungen förklarats behörig att hålla dylik förrättning.

2 §.

Förordnande, som i 1 § sägs, skall efter ansökan, varom i 6 kap. 3 § 1 mom. förmäles, meddelas av Konungens befallningshavande.

I ansökningen skola angivas det vattenområde, som med ansökningen avses, samt den eller de församlingar, där flottleden är avsedd att framgå, ävensom, såvitt möjligt, de bebyggda strömfäll och med fast fiskebyggnad försedda fisken, vilka företaget må angå, samt beträffande sådan egendom ägares och nyttjande-rättshavares namn och hemvist, så ock huruvida annan allmän flottled, allmän farled, vattenavlednings-, invallnings- eller vattenregleringsföretag, järnväg, allmän väg eller allmän bro beröres av den ifrågasatta flottleden.

Innan förordnande meddelas, äge Konungens befallningshavande, där förhållandena påkalla sådant, fordra att sökanden ställer säkerhet för förrättningskostnaden.

Underrättelse om förordnande av förrättningsman skall genast tillställas vattenrättsdomaren.

3 §.

Förrättningsmannen skall vid syneförrättningen biträdas av två av Konungens befallningshavande utsedda, om ortens förhållanden kunniga gode män, av vilka den ene bör vara förfaren i flottning och den andre i jordbruk samt endera av dem dessutom kunnig i skogsbruk.

Förekommer vid syneförrättning fråga, för vars bedömande tarvas särskilda fackkunskaper, äge synemännen hos Konungens befallningshavande begära förordnande för ojävig, i sådant ämne sakkunnig person att biträda synemännen.

4 §.

Konungens befallningshavande late om ansökningen underrätta vederbörande fiskeritjänsteman; och åligger det denne att under förrättningen avgiva yttrande, huruvida fiskerinäring kan genom företaget lida förfång och vilka särskilda åtgärder kunna erfordras till skydd för fisket.

Tillika förordne Konungens befallningshavande skogstjänsteman att vid förrättningen bevaka det allmännas intresse av skogshushållningen samt tillvarataga statsskogarnas bästa, så ock att förebringa erforderlig utredning angående virkestillgången inom flottledsområdet eller skilda delar därav.

Om förordnande av annat allmänt ombud, när anledning därtill förekommer, besörje Konungens befallningshavande själv eller medelst underrättelse om ansökningen till myndighet, under vars förvaltning viss egendom lyder eller som eljest äger utföra viss talan.

Där förhållandena påkalla sådant, förordne Konungens befallningshavande en allmänt betrodd, om ortens jordbruksförhållanden kunnig man att såsom ortsombud närvara vid förrättningen för att meddela de upplysningar och göra de framställningar, som må finnas erforderliga för tillvaratagande av den jordbrukande ortsbefolkningens gemensamma intressen. Där så finnes lämpligt, må olika personer förordnas till ortsombud för skilda delar av vattenområdet.

5 §.

Syneförrättning skall hållas å tjänlig årstid och påbörjas snarast möjligt efter det förordnande meddelats förrättningsmannen samt bör, såvitt ske kan, utan uppskov fortsättas och avslutas.

Under förrättningen skola å lämpliga platser hållas sammanträden, minst ett inom varje församling, där flottleden skall framgå; och äga strand-, bro-, fiske-, strömfalls- och skogsägare samt andra, som anse frågan kunna inverka å deras rätt, vid sådant sammanträde eller i samband därmed företagen synegång framställa de yrkanden, vartill de finna fog.

6 §.

Om tid och ställe för sammanträde, som i 5 § sägs, så ock för synegång, som i samband därmed företages, förordne förrättningsmannen efter samråd med övriga synemän och sökanden, samt meddele sakägare och andra besked därom medelst kungörelse, som av förrättningsmannen varder minst tre veckor före den för sammanträdet utsatta tiden avsänd till vederbörande pastorsämbete för upp-

läsande, så snart ske kan, i kyrkan för församling, där sammanträdet skall hållas, så ock minst fjorton dagar förut införd i en eller, där förhållandena påkalla det, två eller flera av ortens tidningar. Om tid och plats för första sammanträdet under förrättningen varde därjämte underrättelse i god tid tillställd allmänt ombud och ortsombud.

Finnas, då kungörelse skall utfärdas, flera sammanträden lämpligen böra hållas i följd efter varandra inom loppet av en vecka, och kan på grund härav tiden för samtliga sammanträden icke bestämt angivas, må desamma ändock utlysas; därvid för varje sammanträde och i samband därmed företagen synegång tiden skall angivas så nära som möjligt med uppgift tillika på någon i orten boende pålitlig person, minst en inom varje församling, hos vilken närmare besked om tiden för sammanträde och synegång inom församlingen framdeles skall tillhandahållas; och åligger det förrättningsmannen att om sammanträde och synegång, som nu sagts, underrätta sådan person senast klockan 6 på aftonen dagen före sammanträdet.

Har sammanträde icke så kungjorts, som ovan sagts, må ändock sammanträdet hållas med tillstädeskomna personer, men vare förrättningsmannen skyldig utsätta och kungöra nytt sammanträde för hörande av övriga, som äga yttra sig i ärendet.

7 §.

Skulle på vederbörligen kungjort sammanträde avsedd utredning icke medhinnas, bör, innan sammanträdet avslutas, besked meddelas om tid och ställe för det nya sammanträde, som sålunda kan bliva av nöden; och vare i sådant fall särskild kungörelse icke erforderlig.

8 §.

Förrättningsmannen åligger att minst fjorton dagar före första sammanträdet under förrättningen i betalt öppet brev eller brevkort å posten avlämna underrättelse om tid och ställe för sagda sammanträde till envar i ansökningsuppgiften eller eljest för honom känd ägare och nyttjanderättshavare av bebyggt strömfall eller med fast fiskebyggnad försedd fiskelägenhet, som företaget angår. Underrättelsen skall adresseras till den fastighet, varom fråga är, såvida ej säker kunskap vinnes om annan adress inom landet för mottagaren. Är egendomen samfällad för helt skifteslag eller eljest för flera fastigheter, erfordras ej underrättelse till de särskilda delägarna i den samfällda egendomen. Finnes för denna känd styrelse, varde styrelsen på nämnda sätt underrättad.

I samma ordning, som nu sagts, skall ock underrättelse tillsändas styrelse eller känd förvaltning för sådana i 2 § omnämnda företag, varom sökanden lämnat uppgift eller förrättningsmannen eljest må äga kännedom.

Varder sakägare, som ovan nämnts, för förrättningsmannen känd först efter underrättelsernas utsändande, skall förrättningsmannen ofördröjligen på förutnämnda sätt lämna honom underrättelse om förrättningen eller om visst sammanträde. Befinnes underrättelse, som blivit å posten avlämnad, hava försetts med oriktig adress och vinnes upplysning om mottagarens rätta adress, eller finnes sakägare, till vilken underrättelse efter ty ovan sägs bort sändas, hava förbi-

gåtts, vare lag samna. Ej må dock förrättningens företagande och avslutande uppehållas av anledning, som nu sagts.

Över avsända underrättelser skall förrättningsmannen upprätta förteckning med angivande av avsändningsdagen. Förteckningen, som skall av förrättningsmannen underskrivas och biläggas förrättningshandlingarna, utgöre, där ej av eljest föreliggande omständigheter annat förhållande framgår, bevis att den angivna dagen underrättelser avsänts under de i förteckningen upptagna adresser.

9 §.

Förrättningsman åtnjute det skydd och vare underkastad det ansvar, som i lag stadgas beträffande tjänsteman.

10 §.

Kommer ej förrättningsman tillstädes å den för sammanträde utsatta tid, och infinner han sig ej heller inom tre timmar därefter; då må de, som tillstädeskommit, åtskiljas. Utebliver god man, kalle förrättningsmannen genast i hans ställe annan god man, förfaren i *flottning, jordbruk eller skogsbruk*, allt efter den särskilda sakkunskap den uteblivne ägt.

Syneman, som utan skälig orsak utebliver från sammanträde, ersätte all skada och olägenhet, som därav uppstår; förrättningsman ansvare därjämte såsom för tjänstefel.

Sökandens, annan sakägares, allmänt ombuds eller ortsombuds uteblivande från sammanträde må ej hindra förrättningens fortgång.

11 §.

Vill sökanden återkalla ansökningen i dess helhet eller beträffande viss del av vattenområdet, göre det skriftligen hos förrättningsmannen, innan förrättningen avslutas. Har återkallelse skett, låte förrättningsmannen, där ej annan inträder som sökande, tillsvidare inställa förrättningen eller den del därav, som av återkallelsen beröres, samt anmäle förhållandet hos Konungens befallningshavande, som, där ej kronan var sökande, har att inhämta besked, huruvida kronan vill fullfölja ansökningen. Varder ej ansökningen inom två månader fullföljd av kronan eller annan, vare frågan förfallen; och åligge förrättningsmannen att härom skyndsamt underrätta vattenrättsdomaren. Fullföljes ansökningen, njute den, som gjort återkallelsen, gottgörelse för förskjuten förrättningskostnad på sätt om annan anläggningens kostnads återgåldande är stadgat.

Äro sökandena flera och sker återkallelse av någon eller några av dem vare den eller de återstående fortfarande att anse såsom sökande.

12 §.

Mot syneman och sakkunnigt biträde enligt 3 § gälle dessa jäv: om han själv eller någon, med vilken han är i den skyldskap eller det svägerlag, som enligt lag utgör jäv mot domare, eller någon, i vars enskilda tjänst han är anställd, är sökande till förrättningen eller av företaget kan vänta synnerlig nytta eller ge-

nom anläggning eller åtgärd för detsamma kan vänta skada eller intrång eller vill vid förrättningen kräva skyddsåtgärd eller ersättning för flottningsskada; om han är vederdeloman eller uppenbar ovän till sakägare, som nu sagts; eller om han såsom domare deltagit i åtgärd eller beslut, som rör saken. Söker någon, sedan ärendet anhängiggjorts, sak med syneman eller sakkunnigt biträde eller tillfogar honom något med ord eller gärning i uppsåt att därmed göra honom jävig, det skall ej räknas för jäv.

Hänför sig jäv allenast till fråga om viss anläggning eller åtgärd eller till fråga om ersättning för skada eller intrång å viss egendom, och är avgörandet av sådan fråga icke av väsentlig betydelse för företaget i dess helhet, vare syneman eller sakkunnigt biträde, mot vilken jävet förekommer, därav icke hindrad att deltaga i förrättningen i övrigt.

13 §.

Menar sakägare, att syneman eller sakkunnigt biträde är jävig, anmäla jävet vid det sammanträde, där han först är vid förrättningen tillstädes, eller, om jävet hänför sig till viss fråga, som i 12 § andra stycket sägs, vid tillfälle då sådan fråga först förekommer till behandling.

Ej må fråga om jäv senare väckas, utan så är att den omständighet, varå jävet grundas, först efteråt tillkommit eller blivit sakägaren kunnig. I dylikt fall skall jävet för att vinna beaktande framställas å det därefter infallande sammanträde, där sakägaren först är närvarande.

14 §.

Över jävsinvändning äge synemännen gemensamt besluta; finna de jävet lagligen grundat, åligge förrättningsmannen att, om han är jävig eller om sakkunnigt biträde eller god man är av jäv hindrad att vidare deltaga i förrättningen, anmäla det hos Konungens befallningshavande, som förordnar annan i den jävades ställe.

Är jäv mot sakkunnigt biträde eller mot god man av beskaffenhet, som i 12 § andra stycket omförmäles, äge förrättningsmannen, under iakttagande av vad i 10 § första stycket för där avsett fall stadgats, i den jävades ställe kalla annan att i den utsträckning jävsanledningen påkallar deltaga i förrättningen.

Beslut, varigenom jävsinvändning varder gillad, skall ej medföra någon verkan till rubbning eller upphävande av åtgärd eller beslut, som tillkommit innan invändningen gjordes.

Ogillas jävsinvändning, må däröver anförda besvär ej utgöra hinder för förrättningens fortgång.

15 §.

Synemännen må ej inlåta sig i prövning, huruvida vattenverk eller annan anläggning, om vars ändring eller utrivning fråga väckes, lagligen tillkommit eller är av laga beskaffenhet. Tvist härom föranlede ej uppehåll i förrättningen.

16 §.

Vid syneförrättningen böra synemännen, efter undersökning om vattenområdets lämplighet för flottning, om strändernas odlingsgrad och om beskaffenheten av befintliga vattenverk, fisken, broar och andra inrättningar, tillse å ena sidan huruvida med hänsyn till påräknad virkestillgång och övriga omständigheter vattenområdets upplåtande till allmän flottled är av nöden och kan medföra väsentligt gagn för orten eller eljest lända till nytta för det allmänna, samt å andra sidan huruvida genom sådant upplåtande väsentlig olägenhet kan uppstå, så ock huru ändamålet må utan oskäligen kostnad vinnas med minsta olägenhet för strandägare eller annan, vars rätt är i fråga.

17 §.

I fråga om sättet och villkoren för flottledens ordnande och begagnande åligger det synemännen att förebringa nödig utredning och därvid särskilt tillse:

1. huruvida den föreslagna leden lämpligen bör bilda en självständig flottled eller ingå som del i annan, förut befintlig allmän flottled, så ock vilken utsträckning uppåt och nedåt lämpligen bör givas åt densamma för tillgodoseende av ledens ändamål;

2. vilka föreskrifter böra, där flottningen kan inverka störande på vattenområdets nyttjande såsom farled, givas för fredande därav, såsom att farled och flottled å vissa ställen skiljas genom bommar, att flottningen någonstades inskränkes till viss tid av dygnet, att virket i farleden insläppes med vissa försiktighetsmått eller, där så anses oundgängligen nödigt, framföres i ringbom eller sammanlagt i flottar eller att, där bomledning tvärs över farleden anses behöfelig, särskild vakthållning eller andra lämpliga åtgärder för ledningens skyndsamma öppnande anordnas;

3. vilka åtgärder eller föreskrifter kunna anses nödiga till fredande av allmän färjtrafik så ock till betryggande för strandägare och närboende av nödig samfärdsel stränderna mellan och längs efter dem, även där allmän farled ej finnes;

4. huruvida med hänsyn till befarad skada eller olägenhet för fiske eller stränder erfordras, att flottningen i hela flottleden eller någon del därav inskränkes till viss tid av året eller *särskilda anordningar till fiskets skyddande vidtagas*, samt huruvida för åtgärder till fiskets bevarande särskild avgift bör åläggas de flottande;

5. huruvida med hänsyn till vattenområdets beskaffenhet, där förekommande fiske och andra på frågan inverkan förhållanden föreskrift bör meddelas om skyldighet för de flottande att låta avbarka virke, innan det i flottleden utlägges;

6. vilka byggnader, åtgärder eller föreskrifter i övrigt kunna anses nödiga för att emot skada och intrång skydda stränder, broar, färjor, vatten- och fiskeverk eller annan egendom;

7. vilka särskilda bestämmelser erfordras i fråga om vattentillgångens fördelning emellan flottningen och vattenverk ävensom i övrigt angående vattenhöjdens reglering efter visst märke eller annorledes och om uppdamt vattens framsläppande;

8. varest och huru för flottledens ändamålsenliga ordnande eller för flott-

ningens underlättande strandröjning eller strömbrensning eller annan åtgärd till strömbäddens reglerande må verkställas eller vilka anläggningar eller åtgärder i övrigt böra för ändamålet utföras;

9. huruvida tillhandahållande av särskilda byggnader för flottningsarbetarnas härbärgerande under flottningstiden finnes vara av nöden samt i sådant fall varest sådana byggnader lämpligen böra uppföras och huru desamma med hänsyn till yrkets behov och ortens förhållanden skäligen böra anordnas;

10. huruvida och varest vältpplatser böra anordnas eller *skiljeställen* för flottgodsets utsorterande böra anläggas och huru därför erforderliga anstalter böra inrättas, ävensom huruvida särskilt område bör avsättas för utsorterat virkes sammanläggande och förvarande i avbidan på dess forslande från platsen;

11. till huru stort belopp kostnaden för varje särskilt arbete bör beräknas;

12. huruvida förut verkställda flottledsbyggnader eller andra för flottningsbedrivande avsedda arbeten äro för flottleden nödiga eller nyttiga och i ty fall med vilket belopp de böra jämlikt 6 kap. 7 § ersättas;

13. huruvida och i vad mån skada eller intrång å annans egendom orsakas genom anläggningar eller åtgärder för flottleden;

14. huruvida till rättvis fördelning av flottleds- och underhållsutgifterna leden bör indelas i flottledsdistrikt samt i sådant fall huru indelningen bör göras, med iakttagande därav att åt distrikten icke gives ringare utsträckning än behovet oundgängligen kräver samt att kostnaden för anläggning till gagn för flera flottledsdistrikt varder i mån av båtnaden fördelad på samtliga dessa distrikt;

15. huru stor myckenhet flottgoods kan inom varje flottledsdistrikt årligen påräknas;

16. huruvida till rättvis fördelning av utflottnings-, inventarie- och förvaltningsutgifter flottleden bör indelas i utflottningsdistrikt samt i sådant fall huru denna indelning bör göras;

17. huruvida med hänsyn till vattendrags och flottledsbyggnaders beskaffenhet visst högsta mått bör fastställas för virke, som må i flottleden framföras;

18. huruvida det i allmänna flottningen ingående flottgodset skall framföras gemensamt eller allmän bestämmelse bör meddelas om flottning utan sammanblandning av skilda ägares flottgoods;

19. inom vilken tid företaget skall vara slutfört.

18 §.

Skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för allmän flottled, skola synemännen uppskatta, ändå att yrkande därom ej göres. Om ersättning för utmål, som i 6 kap. 6 § sägs, vare lag samma.

Åskar någon, som kan vänta skada eller intrång i följd av flottningen, att ersättning därför, efter ty i 6 kap. 5 § andra stycket sägs, bestämmes i flottledsmålet, åligge synemännen att verkställa uppskattning jämväl av sådan ersättning, där skadan eller intrånget anses kunna beräknas på förhand.

Vill sakägare fordra ersättning eller påyrka särskilda anordningar eller föreskrifter till förebyggande eller minskande av skada eller intrång, bör yrkandet framställas sist vid sammanträdet för den sträcka av flottleden, där skada eller intrång är att förvänta eller avsedda anordningar böra vidtagas.

19 §.

Vid syneförrättningen böra synemännen jämväl utreda:

1. efter vilka allmänna grunder särskilda slag av flottgods böra jämlikt 29 § lagen om flottning i allmän flottled med varandra jämföras vid kostnaders fördelning;

2. inom vilken tid och mot vilken ränta jämlikt 30 § i nämnda lag anläggningskostnaderna böra med hänsyn till den inom varje flottledsdistrikt beräknade virkestillgången återgäldas till anläggare eller annan, som njuter anläggares rätt, och huru med ledning av nämnda omständigheter taxa för flottledsavgifter bör uppgöras.

20 §.

Skall ersättning utgå för vattenkraft, som till följd av företaget går förlorad, skola synemännen bestämma sådan ersättning i penningar, ändå att från någondera sidan yrkas, att den skall utgå genom tillhandahållande av kraft jämlikt de i 9 kap. där för givna regler; och varde hänvisning lämnad den, som äskar kraftöverföring, att föra talan därom hos vattendomstolen inom tid och på sätt, som finnes bestämd för talan mot synemännens utlåtande i övrigt.

21 §.

Vilja sakägare träffa överenskommelse i fråga om ersättning eller annat, skall särskild avhandling därom upprättas, av vederbörande underskrivas samt, där ej synemännen finna överenskommelsen innehålla villkor, som är oförenligt med flottledens intresse eller länder de flottande till men, förses med intyg om synemännens godkännande; och varde därefter sådan överenskommelse bindande såväl för de flottande som för dem, som slutit överenskommelsen, och deras rättsinnehavare.

Rör överenskommelsen fastighet, tillhörig kronan eller allmän anstalt, skall den i avseende å kronans eller anstaltens rätt ej gälla, med mindre den godkännes av vederbörande myndighet.

22 §.

Ägare av fastighet, som saken angår, vare pliktig att till synemännen på anmodan uppgiva nyttjanderättshavare, där dennes rätt beröres av saken. Underlåter han det, och uppstår skada för nyttjanderättshavare, som saknat kännedom därom, att företaget angår fastigheten, skall ägaren, där han visas hava ägt dylik kännedom, hålla nyttjanderättshavaren skadeslös.

23 §.

Twistas om fastighet, som företaget angår, vare den av de tvistande, som med äganderättsanspråk innehar fastigheten, berättigad att med laga verkan tala och svara för densamma, till dess den lagligen vinnes från honom.

Ny ägare må ej rubba överenskommelse, som förre ägaren ingått, eller annan i ärendet vidtagen, för denne bindande åtgärd. Har i förut angiven ordning underrättelse om förrättningen blivit förre ägaren tillsänd, vare underrättelse till nye ägaren ej erforderlig.

24 §.

Stanna synemännen i olika meningar, då beslut eller utlåtande skall av dem meddelas, gånge efter vad de flesta säga. Har var sin mening och kan ej jämkning ske, gälla *förrättningsmannens mening*.

25 §.

Förrättningsmannen åligger att vid alla under syneförrättningen förefallande sammanträden föra protokoll, varuti paragraferna numreras i ordningsföljd för hela förrättningen. I protokollet böra noggrant antecknas alla under förrättningen gjorda iakttagelser och på saken inverkan omständigheter samt yrkanden och upplysningar av sakägare och andra så ock verkställda uppskattningar och i övrigt allt, som för sakens slutliga bedömning är av nöden; och varde tillika därvid fogade alla under förrättningen slutna överenskommelser och andra till synemännen ingivna handlingar.

26 §.

Sedan erforderliga sammanträden hållits och alla vid förrättningen förefallande frågor blivit utredda, upprättar synemännen skyndsamt provisorisk längd, upptagande dels de anläggningar och åtgärder, vilka synas kunna ifrågakomma för flottledens inrättande, med angivande av de platser, där dessa tänkts skola vidtagas, samt den egendom, som för sådant ändamål behöver tagas i anspråk, dels ock den ersättning för skada och intrång, som enligt skedd uppskattning synes böra utgå till vederbörande sakägare.

Denna längd skall av förrättningsmannen så snart ske kan i bestyrkt avskrift jämte meddelande om förrättningsmannens adress överlämnas till en eller flera i orten boende, pålitliga personer, minst en inom varje tingslag, men i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker minst en inom varje församling, vilka enligt tillkännagivande vid sammanträdena inom varje sådant område av synemännen utsetts att mottaga handlingarna i målet och hålla dem tillgängliga. Om längdens framläggande och platsen för dess tillhandahållande så ock om vad sakägare jämlikt 27 § har att iakttaga för sin talans bevakande skall kungörelse införas i en eller flera ortstidningar, och vara den *under trettio dagar från den dag, då kungörelsen varit i tidning senast införd*, hos de utsedda personerna tillgänglig för en var, som åstundar taga del därav.

27 §.

Under den för längdens granskning i 26 § bestämda tid äga de, som anse att genom föreslagen anläggning eller åtgärd skada eller intrång kan dem tillskyndas, så ock andra, vilkas rätt kan vara av företaget beroende, till förrättningsmannen ingiva eller i betalt brev med posten insända de erinringar, de kunna önska framställa.

28 §.

Efter utgången av den för erinringars avlämnande föreskrivna tid och sedan den ytterligare utredning i ärendet ombesörjts, som av inkomna erinringar

må föranledas, give synemännen på grund av vad sålunda och förut i ärendet förekommit snarast möjligt skriftligt utlåtande och hålle det för sakägarna tillgängligt på tid och plats, varom det åligger förrättningsmannen att meddela besked medelst kungörelse i den ordning, som i 6 § första stycket sägs.

Då utlåtande sålunda gives, erfordras ej att synemännen äro samlade.

29 §.

Utlåtandet skall innehålla synemännens besked, med angivande av skälen, rörande de i 16, 17 och 18 §§ omförmälta frågor med tillkännagivande, vid vilken vattendomstol talan mot förrättningen i dessa delar må föras samt vad enligt 11 kap. 85 § bör iakttagas för sådau talans bevarande, så ock därom att utlåtandet skall underställas vattendomstolens prövning.

Vid utlåtandet foge synemännen förslag till erforderliga bestämmelser rörande de i 19 § omförmälta frågor med underrättelse, huru ärendet i dessa delar kommer att jämlikt 14 § lagen om flottning i allmän flottled vidare behandlas och vad sakägare därvid bör iakttaga för talans bevakande.

Sist förklare synemännen förrättningen avslutad.

Avskrift av utlåtandet och av nyssnämnda förslag skall genast tillhandahållas sökanden så ock avsändas till den eller de enligt 26 § utsedda personer, och skall besked härom lämnas i den kungörelse, som utfärdas.

30 §.

För förrättning, varom nu är fråga, njute synemännen gottgörelse i enlighet med vad särskilt är stadgat. Angående beloppet av den ersättning, som tillkommer sakkunnigt biträde, varom i 3 § förmåles, beslute synemännen. Kostnad, som nu sagts, så ock kostnad för kungörelser och underrättelser eller annat, som för syneförrättningen är av nöden, skall genast förskjutas av sökanden eller, där flera äro sökande, av den bland dem, som gälda gitter.

Kostnad för skogs- och fiskeritjänstemans, annat allmänt ombuds samt ortsombuds närvaro vid syneförrättningen så ock kostnad för av skogstjänsteman verkställd utredning angående skogstillgången skall gäldas av allmänna medel enligt grunder, som av Konungen bestämmas.

Sakägare njute ej ersättning för sin talans bevakande vid syneförrättningen.

31 §.

Vad ovan stadgats i fråga om syneförrättning för inrättande av allmän flottled skall i tillämpliga delar gälla jämväl sådant ärende rörande allmän flottleds utvidgande eller förbättrande, som enligt 6 kap. 21 § bör i enahanda ordning handläggas.

Om syneförrättning rörande företag enligt 7 kap.

32 §.

Angående syneförrättning, som avser dikning eller annat avledande av vatten för torrläggning av mark, gälle vad därom finnes eller kan varda särskilt stadgat.

11 KAP.

Om domstolar och rättegång i vattenmål.

17 §.

Till vattenmål hänföras följande mål:

A. ansökningsmål:

1. ansökan om prövning jämlikt 2 kap. 20 §, huruvida och under vilka villkor byggande i vatten må ske;
2. ansökan om godkännande jämlikt tredje stycket i nyssnämnda lagrum av verkställt ändrings- eller reparationsarbete å byggnad i vatten;
3. ansökan om prövning jämlikt 2 kap. 25 § av befintlig vattenbyggnads laglighet;
4. ansökan jämlikt 2 kap. 31 § första stycket om meddelande av bestämmelser rörande hushållning med vatten;
5. ansökan jämlikt 2 kap. 34 § om rätt att utriva byggnad i vatten;
6. ansökan om prövning jämlikt 3 kap. 11 § rörande sättet och villkoren för verkställande av vattenreglering, som avses i 3 kap. 1 §, så ock angående delaktigheten i kostnaden för företaget;
7. ansökan om prövning jämlikt 4 kap. 1 §, huruvida och i vilken utsträckning skyldighet må åläggas ägare av strömfall att tillhandahålla kraft åt kringliggande bygd, så ock ansökan jämlikt 4 kap. 4 § att komma i åtnjutande av kraft, som på grund av dylikt åläggande skall tillhandahållas;
8. ansökan om nyprövning enligt 4 kap. 5 eller 16 §;
9. ansökan om bestämmande av avgift enligt 4 kap. 14 §;
10. ansökan jämlikt 6 kap. 12 § om ändrade anordningar med avseende å beslutade flottledsarbeten;
11. ansökan jämlikt 6 kap. 21 § om prövning, utan förutgången syneför rättning enligt 10 kap., av fråga om anläggning eller åtgärd för befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande eller om nya eller ändrade föreskrifter rörande hushållningen med vatten eller annat för flottningens underlättande eller om bestämmelser rörande virkes barkning eller fiskeavgift;
12. ansökan jämlikt 6 kap. 27 § första stycket om avlysande av allmän flottled;
13. ansökan jämlikt 6 kap. 28 § om tillåtelse att bortskaffa flottledsanläggning;
14. ansökan om anstånd med fullbordande av företag, vartill medgivande enligt denna lag lämnats;
15. ansökan jämlikt 9 kap. 17 § om överflyttning från en fastighet till en annan av rättighet till kraftbelopp, vilket utgår i ersättning för förlorad vattenkraft.

B. stämningssmål:

16. talan om borttagande eller ändrande av annan tillhörig byggnad i vatten för uttagande av vattenkraft eller vattnets tillgodogörande annorledes i

industriellt syfte, för vattenreglering, för fiske eller fiskens framkomst, för bevattning eller för ändamål, som avses i 2 kap. 40 § andra stycket, eller för järnvägsbro eller allmän vägbro, såframt talan grundas därå, att byggnaden icke tillkommit i laga ordning eller icke är av laga beskaffenhet;

17. talan om ersättning för skada eller intrång av sådan byggnad i vatten, som under 16 sägs;

18. talan om ansvar för det sådan byggnad utförts eller ändrats i strid mot stadgande i denna lag eller mot föreskrift, som meddelats i sammanhang med arbetets medgivande, eller för det någon mot stadgandet i 2 kap. 20 § tredje stycket underlåtit att söka vattendomstolens godkännande av verkställd ändring å dylik byggnad;

19. talan jämlikt 2 kap. 24 § om ändrande av byggnad i vatten, vartill vattendomstolen meddelat tillstånd, eller om ändrade föreskrifter rörande hushållningen med vattnet vid sådan byggnad;

20. talan, beträffande andra företag enligt denna lag än de i 6 kap. avsedda, om ansvar eller skadestånd för hushållning med eller framsläppande av vattnet i strid mot lag eller givna föreskrifter så ock talan jämlikt 2 kap. 31 § andra stycket om meddelande av dylika föreskrifter eller ändrande av förut givna sådana i fråga om annan tillhörig byggnad i vatten;

21. talan, som grundas därå, att den, vilken är skyldig att underhålla sådan byggnad i vatten, som under 16 sägs, brister i fullgörande av denna skyldighet, eller därå, att någon utan erhållet medgivande, där sådant erfordras, utriver dylik byggnad;

22. talan, som utan samband med ansökningsmål föres jämlikt 2 kap. 23 § om gottgörelse för damm eller annan vattenbyggnad eller om fortsatt tillgodogörande av annan tillhörigt vatten och bestämmande av ersättning därför, jämlikt 2 kap. 10 § om bestämmande av fiskeavgift, jämlikt 2 kap. 14 § om rätt till intrång å annans fastighet i vissa avseenden, jämlikt 2 kap. 15 § om rätt att begagna annan tillhörig byggnad i vatten eller jämlikt 2 kap. 16 § om rätt till utmål å annans fastighet;

23. talan utan samband med ansöknings- eller underställningsmål om tillämpning av stadgandena i 1 kap. 6—13 §§;

24. talan jämlikt 3 kap. 6 § om skyldighet för ägare av strömfall att deltaga i kostnad för vattenreglering och om beräkning av den kostnad, vari strömfallsägare har att taga del;

25. talan jämlikt 3 kap. 9 § om skyldighet för den, som av vattenreglering tillskyndats båtnad i annat hänseende än såsom ägare av strömfall, att lämna bidrag till företaget;

26. talan beträffande allmän flottled om vidtagande av sådana anordningar eller åtgärder eller meddelande av sådana föreskrifter, som i 6 kap. 17 § första stycket eller 18 § sägs;

27. talan om borttagande eller ändrande av anläggning eller om rättelse i åtgärd, som skett för allmän flottled, såframt talan grundas därå, att anläggningen eller åtgärden icke tillkommit i laga ordning eller icke är av laga beskaffenhet, så ock talan om ansvar för vidtagande av dylik anläggning eller åtgärd eller för olovligt hushållande med eller framsläppande av vattnet i allmän flottled;

28. talan jämlikt 6 kap. 13 § första stycket om förverkande av rätten till flottledsarbets vidare utförande;

29. talan jämlikt 9 kap. 25, 29, 31 eller 42 § om ändrade föreskrifter rörande kraftbelopp, som utgår i ersättning för förlorad vattenkraft, samt om ändring i vad förut bestämts angående uttagningskostnadens storlek och dess gäldande, så ock talan om förnyad prövning av sådan ständig avgälds belopp, som omförmäles i 9 kap. 23 §;

30. talan om fördelning av uppbyren penningersättning, varom i 9 kap. 31 § förmäles;

31. talan om fastställande av vite, som i 9 kap. 37 § sägs, eller om höjning eller sänkning av redan bestämt sådant vite;

32. talan jämlikt 9 kap. 39 § om rätt att åter komma i åtnjutande av vattenkraft, som strömfallsägare till följd av företag enligt denna lag gått förlustig;

33. talan jämlikt 9 kap. 73 § av innehavare av fordran, varför fast egendom häftar, om högre ersättning för egendomen eller för därifrån förlorad vattenkraft eller för skada eller intrång därå;

34. talan jämlikt 9 kap. 74 § om rätt att få återlösa fast egendom, som på grund av stadgande i denna lag blivit av annan löst.

C. besvärsmål:

35. besvär mot synemäns beslut, varigenom vid syneförrättning enligt 10 kap. jävsinvändning ogillats, ävensom klagan över synemäns åtgöranden i fall, då utlåtande ej underställes.

D. underställningsmål:

36. underställning av samt besvär mot utlåtande vid syneförrättning enligt 10 kap.

Där i denna lag finnes föreskrivet, att vad i något av de här ovan åberopade lagrum stadgas skall äga tillämpning å annat fall än som avses i samma lagrum, skall ock talan, som rör sådan tillämpning, hänföras till vattenmål.

18 §.

Är i mål, som avses i 17 §, fråga om byggnad i vatten, utom för annat ändamål, jämväl för allmän farleds räkning eller för torrläggning av mark, vare målet ändock att hänföra till vattenmål, såframt ej byggnaden verkställts eller skall verkställas huvudsakligen för farledens räkning eller för marks torrläggning.

Har vattendomstol till prövning upptagit mål, som rör farled eller marks torrläggning, må ej målet upptagas till behandling av annan myndighet, där ej högre rätt, dit frågan om vattendomstolens behörighet i laga ordning dragits, förklarar målet ej vara att hänföra till vattenmål.

21 §.

Finnes vid allmän domstol anhängiggjord talan, som ej enligt 17 § är att hänföra till vattenmål, men som rör i denna lag behandlat ämne, angå fråga av avsevärd betydelse för vattenförhållandena, äge, på hemställen av den allmänna domstolen, vederbörande vattendomstol förordna om målets upptagande därstädes. Meddelas sådant förordnande, hänvide den allmänna domstolen målet till fortsatt

handläggning och avdömande vid vattendomstolen, och varde målet räknat som vattenmål. Har vattendomstol meddelat beslut i anledning av hemställan, som nu sagts, skall vid det beslut förbliva.

Där någon, mot vilken vid allmän domstol föres talan om borttagande eller ändrande av annan byggnad i vatten än som avses i 17 § 16 och 27, förrän målet blivit vid underrätten avgjort visar, att han hos vederbörande vattendomstol gjort ansökan om sådan prövning beträffande byggnaden, som i 17 § 3 sägs, skall, såframt ej frågan rör tvist om äganderätt till fastighet eller omfattningen av fastighets ägoområde, den allmänna underrätten hänvisa det där anhängiga målet till handläggning och avdömande vid vattendomstolen i sammanhang med ansökningsmålet. Varder den hos vattendomstolen gjorda ansökningen avvisad eller återkallas densamma eller förklaras den hava förfallit, skall på anmälan av någondra parten den allmänna underrätten ånyo upptaga det där anhängiggjorda målet och detsamma slutligen avdöma.

25 §.

Har i vattenmål, förrän målet företagits till handläggning vid sammanträde med vattendomstolen, sökande, käreande eller klagande återkallat sin talan eller denna förklarats förfallen, och vill motpart yrka ersättning för sina kostnader å målet, skall sådant yrkande anhängiggöras vid allmän domstol.

Om förfarandet vid vattendomstol i ansökningsmål.

26 §.

Ansökan, som i 17 § 1—15 sägs, skall göras skriftligen och ingivas till vattenrättsdomaren i det antal exemplar, som finnes nedan för varje fall föreskrivet.

27 §.

1 mom. Ansökan enligt 17 § 1 skall vara åtföljd av de ritningar jämte beskrivning och andra handlingar samt innehålla de upplysningar, vilka erfordras för bedömande av det tillämnade företagets beskaffenhet, omfattning och verkningar. Särskilt skola så fullständigt som möjligt uppgivas den eller de fastigheter, varå byggandet skall ske eller vilka företaget eljest efter ty i 14 kap. 4 § sägs angår, vederbörande ägares och nyttjanderättshavares namn och hemvist samt de ersättningsbelopp sökanden förmenar böra till följd av företaget utgå till dylik fastighetsägare eller andra. Är fråga om utförande av byggnad för vattens tillgodogörande, skall uppgift lämnas å det område, med vilket, enligt sökandens åsikt, rätten till vattnets tillgodogörande lämpligen bör vara för framtiden förenad. Beträffande anläggning för uttagande av vattenkraft varde därjämte storleken av den vattenkraft, som beräknas kunna vid lågvatten uttagas genom anläggningen, uppgiven.

I fråga om ansökan enligt 17 § 2, 3, 4 och 6 skall vad i första stycket stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

2 mom. Ansökan, som i 17 § 5 och 13 sägs, skall vara åtföljd av den beskrivning å byggnadens eller anläggningens läge och beskaffenhet samt inne-

hålla de upplysningar i övrigt, som erfordras för bedömande av verkningarna utav byggnadens utrivande eller anläggningens bortskaffande.

3 mom. I ansökan jämlikt 17 § 10 och 11 skall uppgivas, såvitt möjligt, vilka bebyggda strömfall eller med fast fiskebyggnad försedda fisken saken må angå samt, då ansökningen avser utförande eller godkännande av visst arbete, å vilken fastighet arbetet skall utföras eller är utfört, så ock beträffande egendom, som nu nämnts, ägares och nyttjanderättshavares namn och hemvist.

4 mom. Då ansökan göres enligt 17 § 15, skall sökanden förete bevis där-om, huruvida den fastighet, varifrån rättigheten till överförd kraft skall överflyttas, är besvärad med inteckning, ävensom de överenskommelser, som i ärendet må hava träffats med inteckningshavare. Ansökningen skall därjämte innehålla uppgift å den plats, dit kraften önskas för framtiden överförd, samt vara åtföljd av plan för den erforderliga ledningens sträckning.

29 §.

I mål, som i 27 § 1, 2 och 3 mom. avses, skola samtliga ansökningshandlingar ingivas i fem samt i övriga ansökningsmål i tre exemplar. Är fråga om företag, som berör två eller flera län eller eljest ett vidsträckt område, skall efter vattenrättsdomarens beprövande ytterligare ett eller flera exemplar ingivas.

Hava ansökningshandlingar ej ingivits i nödigt antal exemplar, eller finner vattenrättsdomaren handlingarna eljest i något avseende ofullständiga, förelägge han sökanden viss tid att ingiva vad ytterligare erfordras, vid äventyr, om det försummas, att ansökningen förklaras förfallen.

30 §

Avses med ansökan enligt 17 § 1, 2 eller 11 ändring av befintlig anläggning i vatten, må, där ej enligt denna eller äldre lag medgivande erhållits till anläggningen i dess skick före vidtagande av den ändring, varom fråga är, eller jämlikt 12 kap. 11 § första stycket ägarens rätt att bibehålla anläggningen är fri från klander, ansökningen icke upptagas, med mindre jämväl prövning av anläggningens laglighet påkallas.

31 §.

Finner vattenrättsdomaren, innan kungörelse utfärdas, som i 32 eller 61 § sägs, ingiven ansökan vara av beskaffenhet, att det uppenbarligen icke tillkommer vattendomstolen att upptaga densamma, eller möter mot dess upptagande hinder, varom i 30 § förmåles, varde ansökningen av vattenrättsdomaren avvisad.

Där ansökningen, efter ty i 29 § eller i förevarande § sägs, av vattenrättsdomaren förklaras förfallen eller avvisas, skall bevis därom med de skäl, varå beslutet grundas, tecknas å ett exemplar av ansökningen.

32 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga, eller varder vad därutinnan brister inom förelagd tid fullgjort, skall vattenrättsdomaren skyndsamt inhämta nödiga

upplysningar för bestämmande av det eller de ställen, där handlingarna efter ty nedan sägs skola hållas för parterna tillgängliga, samt därefter om ansökningen utfärda kungörelse.

Kungörelsen skall innehålla
dels tillkännagivande:

att, intill dess frågan blivit slutligen prövad, ett exemplar av ansökningshandlingarna skall för dem, som önska taga del därav, finnas tillgängligt å viss för parterna välbelägen plats hos tjänsteman, kommunal befattningshavare eller pålitlig enskild person eller, där ansökningen angår företag, som berör två eller flera län eller eljest ett vidsträckt område, å flera dylika ställen;

att, därest i målet avgivas erinringar eller påminnelser, varom i 39 § förmäles, eller sådant utlåtande, som i 45 § sägs, jämväl dessa handlingar skola hållas tillgängliga på förut angivna ställe eller ställen;

att även vattendomstolens utslag i målet skall därstädes i avskrift vara för parterna att tillgå; samt

att kallelser och andra meddelanden till parterna, under det målet är anhängigt vid vattendomstolen, skola, där de icke röra allenast sökanden eller ock särskilt tillställas den eller dem, till vilka de äro riktade, ske på det sätt, att de genom vattenrättsdomarens försorg införas i viss eller vissa tidningar inom orten och hållas tillgängliga så som nyss är sagt;

dels ock erinran om innehållet i 38 och 53 §§ jämte besked om den tid inom vilken erinringar enligt 38 § skola ingivas.

I mål, som avses i 17 § 1—9, 13 och 15, skola i kungörelsen de fastigheter, som saken förmenas angå, namngivas eller, i den mån det kan ske på oförtydligt sätt, utmärkas medelst gemensam geografisk eller annan beteckning, varjämte, där sökanden vill med tillärdnad byggnad tillgodogöra sig annan tillhörig vattenkraft, särskild uppgift därom skall lämnas. I mål, som avses i 17 § 10 och 11, skall i kungörelsen uppgivas, vilka bebyggda strömfall eller med fast fiskebyggnad försedda fisken saken må angå, så ock, då ansökningen avser utförande eller godkännande av visst arbete, å vilken fastighet arbetet skall utföras eller är utfört.

Innefattar ansökan om tillstånd till utnyttjande av samfällt strömfall så, som i 2 kap. 7 § sägs, tillika inbjudan till övriga delägare att deltaga i företaget, skall i kungörelsen, med omförmålan av sistnämnda förhållande, jämväl intagas föreläggande för delägare, som vill begagna sig av inbjudningen, att tillkännagiva detta i den ordning och inom den tid, som är förelagd för bestridande av ansökningen eller framställande av invändningar i fråga om företaget, vid äventyr att den, som underlåter detta, skall hava försuttit sin rätt att bliva delaktig i företaget.

Om kungörelsens innehåll i fall, som avses i 61 § första stycket, gälle vad där finnes stadgat.

Är fråga om ansökan, varom i 17 § 10 och 14 förmäles, skall kungörelse enligt denna § eller 61 § första stycket utfärdas allenast, då vattenrättsdomaren prövar det nödigt. Utfärdas ej sådan kungörelse, skall dock tiden och stället för vattendomstolens sammanträde sist å tjuguförsta dagen förut kungöras på sätt i 33 § första stycket sägs.

Huruledes mål i visst fall må kunna behandlas utan förutgången kungörelse, därom stadgas i 61 § andra stycket.

33 §.

Kungörelse, som i 32 § sägs, skall genom vattenrättsdomarens försorg dels för uppläsande så snart ske kan i kyrkan genast avsändas, i mål, som i 17 § 1—9 samt 13 och 15 avses, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där fastigheter, som saken förmenas angå, äro belägna, i mål, som avses i 17 § 10, 11 och 12, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där den del av flottleden, varom fråga är, framgår, samt i mål, som avses i 17 § 14, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, i vilka ansökan om företaget förut kungjorts, dels ock inom tio dagar införas i en eller flera av ortens tidningar så ock i allmänna tidningarna. Ett exemplar av kungörelsen skall tillika med ett exemplar av ansökningshandlingarna ofördröjligen sändas till det eller de ställen, som i kungörelsen angivits.

Vattenrättsdomaren skall därjämte, såframt i målet är fråga om ansökan enligt 17 § 1, 2, 3, 4, 6, 10 eller 11, utan dröjsmål i betalt öppet brev eller brevkort å posten avlämna underrättelse om kungörelsens utfärdande, om det eller de ställen, varest handlingarna i målet hållas för parterna tillgängliga, samt om den för erinringars avgivande bestämda tiden till envar i ansökningen uppgiven eller eljest för honom känd ägare av fastighet, som i kungörelsen omförmäles, så ock till de kända nyttjanderättshavare, vilkas rätt beröres i saken. Underrättelsen skall adresseras till den fastighet, varom fråga är, såvitt ej säker kunskap vinnes om annan adress inom landet för mottagaren. Varder efter ty i 37 § sägs sökanden ålagt att delgiva viss sakägare kungörelsen, erfordras ej underrättelse, som nu sagts, till sådan sakägare.

Där sakägare, som i andra stycket sägs, varder för vattenrättsdomaren känd först efter underrättelsernas utsändande, skall vattenrättsdomaren ofördröjligen på ovannämnda sätt meddela sådan sakägare underrättelse om målet så ock om vad han för sin rätts bevakande må hava att iakttaga. Befinnes underrättelse, som blivit å posten avlämnad, hava försetts med oriktig adress, och vinnes upplysning om mottagarens rätta adress, eller finnes sakägare, till vilken underrättelse efter ty ovan sägs bort sändas, hava förbigåtts, vare lag samma. Ej må dock målets handläggning och avgörande uppehållas av anledning, som nu sagts.

Är jord eller annan fast egendom, som saken angår, samfällid för helt skifteslag eller eljest för flera fastigheter, erfordras ej underrättelse, varom ovan förmäles, till de särskilda delägarna i den samfällida egendomen. Finnes för denna känd styrelse, varde styrelsen på nämnda sätt underrättad.

Ägare av fastighet, som saken angår, vare pliktig att till vattenrättsdomaren eller vattendomstolen uppgiva innehavare av nyttjanderätt till fastigheten, där dennes rätt beröres av saken. Underlåter han det, och uppstår skada för nyttjanderättshavare, som saknat kännedom därom, att företaget eller åtgärden angår fastigheten, skall ägaren, där han visas hava ägt dylik kännedom, hålla nyttjanderättshavaren skadeslös. Erinran härom varde införd i den kallelse, som enligt denna § tillsändes fastighetens ägare.

35 §.

1 mom. Där fråga är om ansökan, varom i 17 § 1—6 förmäles, skall vattenrättsdomaren utan dröjsmål insända ett exemplar av ansökningshandlingarna

jämte kungörelsen till kammarkollegiet, som har att, där det prövas nödigt, föra talan för tillgodoseende av de allmänna intressen, som kunna vara i fråga.

Föres efter ty nu sagts talan i målet av allmänt ombud, åligge ombudet att på begäran tillhandagå dem, vilkas rätt beröres i saken, med kostnadsfria råd angående bevakandet av deras rätt. Menar part, att på grund av företagets omfattning eller eljest åliggande av nu nämnd art bör uppdragas åt annan än allmänt ombud, göre anmälan därom hos Konungens befallningshavande i det län, inom vilket det företag eller den åtgärd ansökningen avser huvudsakligen skall verkställas; och må Konungens befallningshavande, där så prövas erforderligt för tillvaratagande av sakägarnas rätt, förordna särskild person att på sätt nyss nämnts biträda dem.

Om allmänt ombuds eller sålunda förordnat biträdes namn och hemvist skall så snart ske kan underrättelse meddelas vattenrättsdomaren, som har att i den för kallelser till parterna stadgade ordning bringa underrättelsen till parternas kännedom.

2 mom. Finnes i andra mål, än som i 1 mom. avses, nödigt att ombud förordnas till bevakande av det allmännas rätt, anmäla vattenrättsdomaren förhållandet hos Konungens befallningshavande, som har att ofördröjligen utse allmänt ombud eller, där talan skall bevakas av annan myndighet, överlämna underrättelsen till den myndighet.

36 §.

I mål, som avses i 27 § 1 mom., skall ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen utan dröjsmål av vattenrättsdomaren översändas till lantbruksstyrelsen. Finnes denna uppenbart, att fiskens upp- och nedgång eller eljest fiskeriintresse icke kan röna inverkan av det företag, varom fråga är, skall meddelande härom skyndsamt lämnas vattenrättsdomaren; i annat fall förordne styrelsen fiskeritjänsteman att inom den för erinringars framställande bestämda tid till vattenrättsdomaren avgiva yttrande, huruvida fiskerinäring av betydighet kan genom företaget lida väsentligt förfång, så ock vilka särskilda åtgärder utöver vad sökanden må hava föreslagit kunna erfordras till skydd för fisket. Då meddelande av lantbruksstyrelsen, som nyss nämnts, eller yttrande av fiskeritjänstemannen avgives, skola ansökningshandlingarna återställas till vattenrättsdomaren.

Vad nu sagts gälle ock beträffande mål enligt 27 § 2 och 3 mom., såframt ej ansökningen angår fråga, varav fisket uppenbarligen icke kan röna inverkan

Kan yttrande, som ovan nämnts, icke avgivas utan att undersökning å platsen äger rum, ankomme på vattenrättsdomaren att efter inkommen anmälan därom uppdraga åt den av lantbruksstyrelsen förordnade eller ock annan av styrelsen föreslagen fiskeritjänsteman att åt vattendomstolen verkställa undersökning och avgiva utlåtande, som i 45 § sägs.

37 §.

Kan inverkan ske på kanal- eller slussanläggning, förelägge vattenrättsdomaren sökanden att inom tid, som i varje fall föreskrives, och vid äventyr, som nedan sägs, till vattenrättsdomaren ingiva bevis, att kungörelsen delgivits anlägg-

ningens ägare eller styrelsen för densamma på sätt, som för delgivande av stämning är stadgat. Lag samma vare beträffande känd förvaltning eller styrelse för annan allmän farled, vattenregleringsföretag eller flottningsstyrelse för allmän flottled eller syssloman för vattenavledningsföretag, där det företag, varom i målet är fråga, berör led eller företag, som nu nämnts.

Är fråga att genom tillärd byggnad taga i anspråk av annan tillgodogjord vattenkraft, förelägges sökanden enahanda delgivningsskyldighet med ägaren av den anläggning, där kraften tillgodogöres. Varder denne vid delgivningsförsök å särskilda dagar ej anträffad i sitt hemvist, må kungörelsen med samma verkan delgivas föreståndaren för kraftanläggningen eller, där föreståndare ej finnes eller ej vid särskilda delgivningsförsök anträffas, fästas å lämplig plats vid anläggningen.

Där fråga är om ansökan, som i 17 § 15 avses, förelägge vattenrättsdomaren sökanden att inom tid, som vattenrättsdomaren bestämmer, och vid nedan stadgat äventyr ingiva bevis om kungörelsens delgivning med ägaren av det strömfall, från vilket kraftbelopp, varom fråga är, tillhandahålles. Vad nu sagts äge motsvarande tillämpning beträffande ansökan enligt 17 § 7, 8 eller 9.

Försummar sökanden vad enligt denna § förelägges honom, skall ansökningen av vattenrättsdomaren förklaras förfallen; och varde bevis därom med de skäl, varå beslutet grundas, tecknat å ett exemplar av ansökningen. Tillkännagivande om beslutet skall lämnas parterna i den för kallelser till dem stadgade ordning.

44 §.

Angår målet fråga, för vars bedömande tarvas särskilda fackkunskaper, som icke annorledes äro för vattendomstolen tillgängliga, må vattenrättsdomaren eller vattendomstolen till biträde åt domstolen tillkalla i sådant ämne sakkunnig person.

Mot sakkunnigt biträde, som nu sagts, gälle de jäv, som efter ty förut stadgats gälla mot ledamot i vattendomstolen; dock må den omständigheten att fiskeritjänsteman i målet avgivit yttrande enligt 36 § icke utgöra hinder för honom att vara sakkunnigt biträde i samma mål.

I fråga om tiden för framställande av jäv mot sakkunnigt biträde skall vad i 52 § finnes stadgat äga motsvarande tillämpning.

45 §.

1 mom. Erfordras för bedömande av målet särskild teknisk utredning eller vidlyftigare värdering, uppdrage vattenrättsdomaren, där sådant finnes lämpligt, åt biträde, som i 44 § sägs, eller ock åt annan sakkunnig person att efter förberedande undersökning avgiva utlåtande i målet. Tarvas utredning av mer än en person, varde uppdraget lämpat därefter.

Undersökning, som nu nämnts, skall hållas så snart ske kan. Om tiden för dess företagande skall meddelande lämnas vattenrättsdomaren, som i den för kallelser till parterna bestämda ordning underrättar dem därom. Sedan undersökningen bragts till slut, skall utlåtandet utan dröjsmål översändas till vattenrättsdomaren och av honom hållas för parterna tillgängligt å förut kungjorda ställe eller ställen. Förordas i något hänseende andra tekniska anordningar eller

andra regler för hushållningen med vattnet än sökanden må hava föreslagit, skall utlåttandet hållas tillgängligt under minst fjorton dagar före vattendomstolens sammanträde.

2 mom. Vattenrättsdomaren må ock, där så finnes lämpligt, uppdraga åt vattenrättsingenjörerna eller en av dem att, med eller utan biträde av vattenrättsnämndemännen eller en av dem, verkställa undersökning å stället. I enkla fall må sådant uppdrag kunna lämnas åt vattenrättsnämndemännen eller en av dem.

Om tiden för sådan undersökning skall vattenrättsdomaren meddela parterna underrättelse i den för kallelser till dem bestämda ordning. Protokoll över undersökningen skall föras av den vattenrättsdomaren därtill förordnat och sedermera tillställas vattenrättsdomaren. Där undersökning sker allenast såsom förberedelse för domstolens sammanträde till syn på stället, vare dock underrättelse och protokoll, som nu nämnts, ej av nöden.

3 mom. Där vid undersökning enligt denna § i mål rörande vattenreglering, som avses i 3 kap. 1 §, en eller flera strömfallsägare vilja förena sig med sökanden om företaget eller yrka, att till vinnande av ökad båtнад därät gives större omfattning än sökanden äskat, göre det skriftligen; och varde handlingen vitsordad medelst undersökningsförrättarens påskrift samt översänd till vattenrättsdomaren.

46 §.

I mål, som i 17 § 11 omförmäles, må vattenrättsdomaren, där sökanden därom anhåller och ärendet finnes brådskande, medgiva vidtagande av erforderliga provisoriska åtgärder. Omfattar sådan åtgärd vidlyftigare arbete eller är avsevärt intrång på allmän eller enskild rätt därav att befara, må sådant förordnande av vattenrättsdomaren lämnas, allenast såframt sökanden hos Konungens befallningshavande ställer pant eller borgen för skadestånd, som han kan kännas skyldig utgiva till följd av arbetet i fråga.

Beslut, som nu sagts, må utan hinder av däröver anförda besvär lända till efterrättelse, såframt ej vattendomstolen eller vattenöverdomstolen annorlunda förordnar.

50 §.

För målets prövning sammanträde vattendomstolen till syn på stället eller, där målet kan prövas utan syn, å annan plats, som är för parterna välbelägen.

Tiden och stället för vattendomstolens sammanträde bestämmes av vattenrättsdomaren och skall sist å fjortonde dagen före sammanträdet tillkännagivas parterna i den för kallelser till dem bestämda ordning.

Har sökanden begärt syn på stället, och avser ej målet företag enligt 6 kap., må dess avdömande ej ske utan syn. Äskas i mål om byggnad för vattnets tillgodogörande syn av någon, som förmenar sig lida skada av sådan byggnad, vare lag samma, såframt ej syn finnes uppenbarligen icke vara erforderlig för tillgodoseende av parternas rätt.

60 §.

Finner vattendomstolen anledning antaga, att företag eller åtgärd, som i målet avses, har vidsträcktare verkningar än i ansökningen uppgivits, skall till-

fälle lämnas tillstädesvarande parter att yttra sig däröver. Finnes antagandet grundat, ålägga domstolen, ändå att särskilt yrkande ej framställes, sökanden att gälda den ökade ersättning, som därav må föranledas.

I mål rörande företag enligt 6 kap. skall vattendomstolen, ändå att yrkande därom ej göres, ingå i prövning av, huruvida och till vad belopp ersättning för skada och intrång genom anläggning eller åtgärd för företaget bör till vederbörande utgå, allt i den mån ej sådan prövning må jämlikt 9 kap. 47 § göras beroende på särskild talan.

Där i andra mål på yrkande av någon part uppskattningen av honom tillkommande ersättning finnes böra sättas högre än sökanden föreslagit, må domstolen jämväl beträffande andra parter vidtaga sådan jämkning i ersättningsbelopp, som må erfordras för vinnande av likformighet i uppskattningen. Ej må i *dessa mål* ersättning sättas lägre än sökanden i ansökningen föreslagit.

Har särskild uppgörelse träffats, må ersättning ej på grund av föreskrifterna i denna § bestämmas annorlunda än sålunda blivit avtalat, dock må i mål rörande företag enligt 6 kap. uppgörelse, som nu sagts, icke fastställas, därest den finnes innehålla villkor, som är oförenligt med flottledens intresse eller länder de flottande till men.

61 §.

Där mål finnes behörigen kunna utredas utan skriftväxling mellan parterna, äge vattenrättsdomaren i kungörelse genast utsätta viss tid, minst tre veckor efter kungörelsens utfärdande, och viss ort för målets handläggning inför vattendomstolen; och skall beträffande sådant mål i tillämpliga delar gälla vad i 32 § tredje stycket, 33—37 och 41—58 §§ samt 60 § föreskrivits.

Är mål av beskaffenhet, att det synes lämpligen kunna avgöras med bindande verkan allenast mot viss eller vissa sakägare, som uteslutande eller huvudsakligen av dess utgång äro beroende, och deras rättsinnehavare, må vattenrättsdomaren kunna förordna, att målet utan kungörelse skall behandlas enligt de för stämningssmål i 75—84 §§ stadgade regler.

62 §.

1 mom. Där genom vattendomstols utslag lämnas medgivande att bygga i vatten, skall utslaget innehålla noggranna bestämmelser om byggnadens läge och konstruktion, om den ersättning, som skall till följd av företaget utgå, i den mån ej prövning därav jämlikt 9 kap. 47 § göres beroende på särskild talan eller bestämmelser därom skola träffas i den för expropriation stadgade ordning, samt om de villkor i övrigt, som må vara behövligen för tillgodoseende av allmän och enskild rätt, så ock, i den mån det prövas erforderligt, innefatta bestämmelse om vattenmärke eller andra föreskrifter om hushållningen med och framsläppande av vattnet såväl efter byggnadens fullbordad som under byggnadstiden.

2 mom. Är fråga om byggnad för vattnets tillgodogörande, skall utslaget angiva, med vilken fastighet rätten till tillgodogörandet skall för framtiden vara förenad. Denna fastighet (strömfallsfastigheten) bör, där så lämpligen kan ske, omfatta allenast den sökanden tillhöriga mark, som upptages av byggnaden och därmed förenade anläggningar, jämte den del av vattenområdet, som sökanden äger. Vattenrättsdomaren bör förty, när omständigheterna därtill föranleda, tillse

att, såvitt möjligt, en till strömfallsfastighet lämpad fastighet varder under målets handläggning bildad.

Utslaget skall jämväl angiva, i vad mån tillgodogörandet medgivits på grund av äganderätt eller av annan grund, samt, där med byggnaden avses tillgodogörande allenast av en del av det framrinnande vattnet, huruvida utslaget vilar på antagande att jämväl vattnet i övrigt i strömfallet eller den del därav, vars fallhöjd tages i anspråk, eller den sida av strömfallet, om vars tillgodogörande är fråga, tillhör fastighet, för vilken sökanden såsom ägare fört talan i målet.

I utslag, varigenom medgivande lämnas till byggnad för utnyttjande av vattenkraft, varde vidare angivet, huruvida byggnaden är av beskaffenhet, att de i 4 kap. meddelade bestämmelserna om skyldighet för byggnadens ägare att tillhandahålla kraft åt kringliggande bygd ävensom angående nyprövning och lösningsrätt för kronan därå äga tillämpning.

3 mom. Vad i 1 mom. stadgats skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande vattendomstols utslag i andra ansökningsmål. I utslag, varigenom lämnas medgivande till utförande av vattenreglering, varde angivet, om regleringsföretaget är av beskaffenhet, att stadgandena i 4 kap. om nyprövning och om avgifter därå äga tillämpning, och skall, då fråga är om företaget, som avses i 3 kap. 1 §, utslaget tillika innehålla uppgift å det belopp, vartill kostnaden för regleringens utförande blivit av vattendomstolen beräknad, samt föreskrift om den anpart i kostnaden för företaget, som belöper å varje till regleringssamfälligheten hörande strömfall.

63 §.

I sammanhang med beslut, varigenom ifrågasatt byggande i vatten eller utförande av vattenreglering medgives, bestämme vattendomstolen viss tid, i regel ej överstigande tio år eller, där fråga är om anläggning för allmän flottled, två år, inom vilken arbetet skall vara fullbordat.

65 §.

Ändå att sökandens talan bifalles, varde honom ålagt att gottgöra motpart sådana kostnader å målet, som prövas hava varit nödiga för tillvaratagande av hans rätt; dock att i mål rörande företaget enligt 6 kap. sakägare ej är berättigad till gottgörelse i annat fall än att han måst vidkännas kostnad för tillvaratagande av sin rätt till skadeersättning i målet.

Har svarandepart framställt invändning eller påstående i målet, ändå att han insett eller skäligen bort inse, att fog därför saknas, och vållas därav uppskov i målet eller eljest ökade kostnader, gottgöra han sökanden de utgifter, som därigenom åsamkats denne.

66 §.

Vattendomstolen må, när synnerliga skäl därtill prövas föreligga, meddela slutligt utslag rörande viss del av företaget, innan målet i övrigt avgöres.

Där i mål om utförande av anläggning eller åtgärd för allmän flottled besiktning å arbetet jämlikt 13 kap. 1 § skall äga rum, bör rörande den anläggare tillkommande gottgörelse för anläggningskostnad utslaget om arbetets verk-

ställande innehålla allenast en förberedande uppskattning efter då föreliggande förhållanden, men gottgörelsen till beloppet fastställas först efter besiktningen med ledning av därvid fastställd värdering och, där så erfordras, ytterligare utredning vid domstolen. Om fastställande av amorteringsplan för gottgörelsens utbekommande skils i 15 § lagen om flottning i allmän flottled.

67 §.

Vattendomstolen äge, när skäl därtill äro, förordna, att dess beslut må verkställas utan hinder därav, att det icke äger laga kraft; dock allenast såframt, innan medgivet arbete påbörjas eller, där fråga är om ändrade hushållsbestämmelser, dessa tillämpas, hos Konungens befallningshavande ställes pant eller borgen för den ersättning i penningar, som högre rätt kan ålägga sökanden eller anläggaren att utgiva utöver vad vattendomstolen i sådant avseende bestämt, så ock för det skadestånd, vartill han kan kännas skyldig, om vattendomstolens beslut eljest ändras.

Är sådant förordnande meddelat, och fullföljes mot beslutet talan i högre rätt, äge denna, när skäl därtill förekomma, att, innan ändringssökandet slutligen prövas, förordna, att verkställighet icke må äga rum.

71 §.

Vattenrättssekreteraren åligge att över alla vid vattendomstolen anhängiggjorda ansökningsmål föra förteckning, utvisande tiden, då varje mål inkommit, därmed vidtagna åtgärder samt tiden för målets avgörande.

72 §.

Vattenrättsdomaren före med biträde av vattenrättssekreteraren protokoll vid vattendomstolens sammanträden och underskrive detsamma å domstolens vägnar. I målet ingiven handling må ej i protokollet intagas, utan där allenast anmärkas.

73 §.

För varje ansökningsmål skall av vattenrättssekreteraren upprättas en akt, omfattande ett exemplar av samtliga de handlingar, som i målet ingivits, så ock avskrift av de utav vattenrättsdomaren i målet utfärdade kungörelser och meddelade beslut ävensom av vattendomstolens protokoll och utslag i målet jämte förteckning å de kartor, ritningar och andra handlingar, som akten omfattar.

Vid akten skall jämväl fogas en av vattenrättsdomaren underskriven förteckning över de underrättelser, vilka på grund av bestämmelserna i 33 och 47 §§ blivt av honom å posten avlämnade; och skall förteckningen angiva den dag, då avlämnandet skett. Där ej av eljest föreliggande omständigheter annat förhållande framgår, utgöre förteckning, som nu nämnts, bevis att den uppgivna dagen underrättelser avsänts under de i förteckningen upptagna adresser.

Beträffande skyldighet att till Svea hovrätt insända ett exemplar av akten i målet skall vad rörande insändande till hovrätt av underrätts dombok är stadgat äga motsvarande tillämpning.

75 §.

Vill någon mot annan föra talan, som i 17 § 16—34 avses, ingive till vattenrättsdomaren skriftlig inlaga, innehållande uppgift å svarandens namn och hemvist så ock å kändens påståenden jämte skälen därtill; bifoge ock de handlingar kändens vill åberopa till stöd för sin talan.

Inlaga, som nu sagts, skall jämte därtill hörande handlingar ingivas i två exemplar; dock äge i fråga om kartor och ritningar samt handlingar av vidlyftigare beskaffenhet vattenrättsdomaren medgiva befrielse från denna skyldighet.

Beträffande mål rörande häktad gälle vad i 84 § finnes stadgat.

77 §.

Möter ej mot talans upptagande hinder, som i 76 § avses, teckne vattenrättsdomaren å stämningssinlagan föreläggande för svaranden vid äventyr, som i 82 § förmåles, att inom viss av vattenrättsdomaren förelagd tid, minst fjorton dagar, efter det stämningshandlingarna delgivits honom, till vattenrättsdomaren ingiva skriftligt svaromål å stämningssinlagan med bifogande av de handlingar han vill åberopa till stöd för svaromålet så ock att *senare iakttaga bestämmelse, som vattenrättsdomaren må komma att jämlikt 80 § meddela om tid och plats, då parterna hava att inställa sig inför vattendomstolen för målets vidare utredning*. Har kändens erhållit befrielse från ingivandet av vissa handlingar i två exemplar, skall i föreläggandet tillkännagivas, att dessa handlingar hållas tillgängliga å vattenrättsdomarens tjänsterum.

Vad i 75 § andra stycket stadgas gälle ock med avseende å svaromål med tillhörande handlingar.

80 §.

Efter skriftväxlingstidens utgång bestämme vattenrättsdomaren *tid och plats för det sammanträde, då parterna hava att inställa sig inför vattendomstolen för målets handläggning; finnes i mål, däri talan om ansvar ej föres, parternas inställelse inför vattendomstolen ej vara behöflig för målets vidare utredning, och hava parterna ej heller påfordrat förhandling inför domstolen, äge vattenrättsdomaren utan sådan förhandling utsätta tid och plats för utslags meddelande*.

Tillkännagivande av vad sölunda förordnas skall anslås i vattenrättsdomarens tjänsterum minst fjorton dagar före den bestämda dagen samt inom samma tid till parterna avsändas med posten i rekommenderat brev.

81 §.

Vad i 42—45 §§, 49 § första stycket, 50 § första stycket, 51, 52, 55 §§, 56 § första stycket, 57, 58, 64, 67, 69—72 §§, 73 § första och tredje styckena samt 74 § stadgas beträffande ansökningsmål skall, där annat ej framgår av vad nedan i denna § sägs, äga motsvarande tillämpning i fråga om stämningssmål.

Utlåtande, som i 45 § sägs, skall hållas för parterna tillgängligt å vattenrättsdomarens tjänsterum.

I de fall, då, enligt vad för ansökningsmål finnes föreskrivet, parterna skola erhålla besked i den för kallelser till dem i 32 § bestämda ordning, skall i

stämningssmål med avseende å sättet för meddelande av sådant besked i stället lända till efterrättelse föreskriften i 80 §.

I avseende å stämningssmål, däri talan om ansvar föres, skall vad i 55 § finnes stadgat beträffande ansökningsmål icke äga tillämpning, såvitt angår svarande, vilken ej under skriftväxlingen erkänt den förseelse, som lägges honom till last. Förordnande, som i 67 § sägs, må ej meddelas angående verkställighet av straff eller annan påföljd av brottslig gärning.

83 §.

Där någon, mot vilken talan föres i stämningssmål, till bemötande därav hos vattenrättsdomaren gör ansökan, som i 17 § 2, 3, 4, 10 eller 11 avses, varde målet i dess helhet handlagt i den för ansökningsmål stadgade ordning, där det ej är av beskaffenhet att jämlikt 61 § andra stycket ändock böra behandlas som stämningssmål.

Har i stämningssmål vattendomstolen eller har allmän domstol eller överexekutor förordnat om borttagande eller ändrande av byggnad eller annan anläggning i vatten, och göres därefter ansökan, som nyss nämnts, äge vattenrättsdomaren, om skäl därtill äro och sökanden ställer pant eller borgen för kostnad och skada, förordna, att utslaget ej må verkställas, innan ansökningsmålet blivit slutligen avgjort eller ock vattendomstolen annorlunda förordnar.

Om förfarandet vid vattendomstol i besvär- och underställningsmål.

85 §.

Är sakägare missnöjd med beslut, varigenom under förrättning enligt 10 kap. synemännen ogillat framställd jävsinvändning, ingive inom trettio dagar från det beslutet avkunnats till vattenrättsdomaren sina besvär jämte utdrag av synemännens protokoll, i vad det avser det överklagade beslutet.

Är någon eljest missnöjd med åtgärd eller beslut under syneförrättning enligt 10 kap., eller vill han föra talan mot synemännens utlåtande, ingive inom trettio dagar från den dag förrättningen förklarats avslutad sina till vattendomstolen ställda besvär.

I besvären skola fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill; och skola vid besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet.

Besvär, varom i andra stycket förmäles, skola ingivas i tre exemplar. Hava besvären ej ingivits i föreskrivet antal exemplar eller finner vattenrättsdomaren eljest flera exemplar vara erforderliga, förelägge han klaganden viss tid att ingiva det antal exemplar, som ytterligare är av nöden, vid äventyr, om det försummas, att på klagandens bekostnad av besvärshandlingarna verkställas avskrift i erforderligt antal exemplar.

Huruledes påståenden rörande synemännens åtgärder och förslag i frågor, som omförmälas i 10 kap. 19 §, må göras hos Konungens befallningshavande, där- om skils i lagen om flottning i allmän flottled.

86 §.

Över besvär, som i 85 § första stycket sägs, meddele vattenrättsdomaren skyndsamt beslut.

När besvär anförts hos vattendomstolen, underrätte vattenrättsdomaren därom förrättningsmannen; och åligge denne att ofördröjligen till vattendomstolen insända det vid förrättningen förda konceptprotokollet jämte kartor, ritningar, kostnadsförslag och övriga handlingar, som röra saken.

87 §.

Sedan de i 86 § andra stycket omförmälda handlingar inkommit och besvärstiden gått till ända, skall vattenrättsdomaren, så snart ske kan, låta ett exemplar av besvärshandlingarna tillställas den eller de personer, som efter ty därom är stadgat utsetts att mottaga förrättningshandlingarna, samt angående besvären utfärda kungörelse.

Kungörelsen skall innehålla

dels tillkännagivande:

att, intill dess målet slutligen avgjorts, ett exemplar av besvärshandlingarna ävensom av inkommande förklaringar och påminnelser samt av utlåtande, som enligt 45 § må komma att avgivas, skall hållas för sakägare tillgängligt hos bemälda person eller personer;

att även vattendomstolens utslag i målet skall på nämnda sätt i avskrift vara för parterna att tillgå; samt

att kallelser och andra meddelanden till parterna i målet, under det målet är anhängigt vid vattendomstolen, skola, där de icke särskilt tillställas den eller dem, till vilka de äro riktade, ske på det sätt, att de genom vattenrättsdomarens försorg offentliggöras i viss eller vissa tidningar inom orten samt hållas tillgängliga hos ovannämnda person eller personer;

dels ock erinran om innehållet i 89 § samt, där besvären ej angå allenast fråga om ersättning, besked om den tid, inom vilken förklaring skall enligt 89 § avgivas.

Angå besvären allenast fråga om ersättning, varde kungörelsens innehåll, såvitt rör tiden för förklarings avgivande, lämpat efter stadgandet i 89 § andra stycket.

I sammanhang med kungörelsens utfärdande bör vattenrättsdomaren, om det lämpligen låter sig göra, bestämma tid och ställe för det vattendomstolens sammanträde, där målet skall företagas till handläggning, samt i kungörelsen intaga underrättelse därom. Sammanträdet må i allmänhet ej utsättas till tidigare dag än trettio dagar efter den för förklarings avgivande bestämda tid; dock må, där i besvären föres talan allenast beträffande ersättning, tidigare dag för sammanträdet bestämmas.

88 §.

Angående offentliggörande av kungörelse, som i 87 § sägs, gälle vad i 33 § första stycket finnes i sådant avseende föreskrivet i fråga om mål enligt 17 § 10, 11 och 12; och varde kungörelsen tillika tillställd den eller de personer, som utsetts att mottaga förrättningshandlingarna.

89 §.

Sakägare, som vill bemöta vad i besvären anförts och yrkats, skall till vattenrättsdomaren ingiva förklaring i två exemplar inom viss tid, minst trettio dagar efter kungörelsens dag, vid äventyr, där förklaring ingives senare, att vattendomstolen ej är pliktig att fästa avseende vid densamma, i den mån den rör annat än fråga om ersättning, som bör till följd av företaget utgå.

I fråga om tiden och sättet för avgivande av förklaring över yrkande, som i besvären göres angående ersättning, så ock rörande påföljden av underlåtenhet att avgiva sådan förklaring skall gälla vad i 53 § stadgas i fråga om yrkanden och påstående, som där avses.

90 §.

Skall utlåtande vid syneförrättning underställas vattendomstolens prövning, varde samtliga handlingarna i målet av förrättningsmannen insända till vattendomstolen inom den för besvär anförande stadgade tid.

91 §.

I besvärsmål skall tid och ställe för målets handläggning inför vattendomstolen sist å fjortonde dagen före sammanträdet tillkännagivas parterna i den för kallelser till dem bestämda ordning, såframt ej underrättelse därom intagits i kungörelse enligt 87 §.

Underställningsmål skall jämte i målet anförda besvär företagas till avgörande å tid och plats, som vattenrättsdomaren bestämmer och låter kungöra genom tre veckor före sammanträdet utfärdad kungörelse, vilken offentliggöres på sätt i 33 § första stycket stadgas i fråga om mål enligt 17 § 10, 11 och 12 samt tillställs den eller de personer, som utsetts att mottaga förrättningshandlingarna.

92 §.

Vad i 29 § andra stycket, 39—41 §§, 56 § första stycket, 60 § första, andra och fjärde styckena, 69—72 §§, 73 § första och tredje styckena samt 74 § stadgas beträffande ansökningsmål skall äga motsvarande tillämpning å underställningsmål ävensom, i tillämpliga delar, å besvärsmål vid vattendomstolen, 60 § dock med iakttagande av bestämmelsen i 6 kap. 3 § 1 mom.

Bestämmelserna i 42—45, 48, 49 §§, 50 § första stycket, 51, 52, 54, 55, 57—59, 62—64, 66 och 67 §§ skola i tillämpliga delar gälla besvärsmål vid vattendomstolen och underställningsmål.

93 §.

Varda anförda besvär av vattendomstolen ogillade, pröve domstolen efter ty med hänsyn till föreliggande omständigheter finnes skäligt, huruvida klaganden bör gottgöra motparterna deras kostnader för avgivande av förklaring eller eljest för tillvaratagande av deras rätt.

Vad i 65 § andra stycket finnes stadgat om skyldighet för part i ansökningsmål att gälda kostnader, som han genom obefogad invändning eller annorledes föranlett, äge motsvarande tillämpning i besvärsmål.

94 §.

I underställningsmål rörande företag enligt 6 kap. skall vattenrättsdomaren bereda Konungens befallningshavande tillfälle att inom lämplig tid avgiva yttrande rörande å ena sidan gagnet för orten av det i målet ifrågasatta företaget och å andra sidan de olägenheter, som tilläventyrs av detsamma äro att förvänta.

Där i mål rörande företag enligt 6 kap. bestämmelser erfordras angående frågor, som omförmålas i 10 kap. 19 §, åligge det vattenrättsdomaren att, sedan målet blivit hos vattendomstolen avgjort, för prövning av sådana frågor översända handlingarna i målet till Konungens befallningshavande; och gälle angående ärendets handläggning hos denna myndighet vad därutinnan stadgas i lagen om flottning i allmän flottled. Handlingarna i mål, som nu sagts, skola förvaras hos vattendomstolen och böra förty, sedan målet blivit avgjort, av vederbörande myndighet dit återställas.

Om bidrag till kostnaden för vattendomstolarnas organisation och verksamhet.

95 §.

Lämnas jämlikt denna lag medgivande till byggande i vatten för vattnets tillgodogörande såsom drivkraft eller till vattenreglering, eller meddelas i syfte att vinna ökad möjlighet att utnyttja vattenkraft ändrade bestämmelser rörande hushållningen med vattnet, åligge sökanden att, innan medgivet arbete må påbörjas, eller, där fråga är om ändrade hushållningsbestämmelser, dessa må tillämpas, erlägga viss avgift såsom bidrag till kostnaden för vattendomstolarnas organisation och verksamhet.

Avgift, som nu nämnts, skall beträffande byggnad för vattnets tillgodogörande såsom drivkraft bestämmas i förhållande till den förut icke tillgodogjorda vattenkraft, som beräknas kunna vid lågvatten uttagas vid byggnaden, dock med avdrag för den vattenkraft, för vilken i samband med regleringsföretag avgift förut erlagts. Där med vattenreglering eller med ändrade hushållningsbestämmelser åsyftas ökning i uttagbar vattenkraft, skall avgiften bestämmas i förhållande till ökningen i den vattenkraft, som vid lågvatten kan uttagas i sökandens eller, då fråga är om vattenreglering enligt 3 kap. 1 §, samtliga till reglerings-samfälligheten hörande strömfall. Ävses att möjliggöra utnyttjande av förut uttagbar vattenkraft på fördelaktigare sätt, varde avgiften bestämd i förhållande till den ökning i vattenkraftens värde, som genom företaget eller genom de ändrade hushållningsbestämmelserna beredes. Där till grund för avgiften skall läggas storleken av viss vattenkraft, skall den utgå med en krona för varje hästkraft till och med 5,000, femtio öre för varje hästkraft över 5,000 till och med 10,000 samt tjugufem öre för varje hästkraft utöver 10,000, men må ej, utom då fråga är om vattenreglering, överstiga tjugutusen kronor. Skall avgiften beräknas efter ökningen i värde å vattenkraft, varde den erlagd med en för tusen av värdeökningen.

Avgift, som efter ovan nämnd beräkning skulle uppgå till mindre belopp än tio kronor, skall icke erläggas.

96 §.

Storleken av avgift, varom i 95 § förmäles, skall enligt där meddelade grunder bestämmas av vattendomstolen.

Huru avgifter, som nu nämnts, skola indrivnas och för det därmed avsedda ändamålet användas, därom förordnar Konungen.

97 §.

Sökande i ansökningsmål vare pliktig att förskjuta:

kostnaden för sådana kungörelser och underrättelser i målet, vilka det åligger vattendrättsdomaren att offentliggöra eller avsända, så ock för handlingarnas tillhandahållande, såsom i 32 § sägs, där särskild utgift härför ifrågakommer;

ersättning för sådana utgifter för vattendomstolens sammanträde, varom i 11 § andra stycket förmäles;

gottgörelse åt person, som jämlikt 35 § 1 mom. särskilt förordnats att biträda sakägarna i målet;

gottgörelse åt sakkunnig person, som jämlikt 44 § tillkallas i målet såsom sakkunnigt biträde åt domstolen;

ersättning för undersökning enligt 45 § 1 mom; samt

gottgörelse åt vattendomstolens ledamöter och sekreterare för inställelse vid domstolens sammanträde, där detta hålles vid syn å stället, eller vid undersökning enligt 45 § 2 mom., dock ej ersättning för längre resa än från järnvägs- eller ångbåtsstation, som ligger närmast sammanträdesplatsen.

Vad nu sagts beträffande sökande i ansökningsmål äge motsvarande tillämpning i avseende å kärande i stämningssmål samt å klagande i besvär- och underställningsmål, i den mån kostnaden förorsakats av hans besvär.

Där i underställningsmål kostnad, som nu nämnts, är av nöden, vare om dess förskjutande lag, som i 10 kap. 30 § sägs, i den mån ej kostnaden efter ty nyss sagts skall förskjutas av klagande.

Huruvida kostnad, som någon sålunda förpliktas att gälda, skall helt eller delvis gottgöras honom av annan part, varde avgjort enligt de rörande rättegångskostnader i vattenmål gällande regler.

Om fullföljd av talan mot vattendomstols och vattendrättsdomares beslut.

98 §.

I fråga om fullföljd av talan mot vattendomstols beslut skola, såvitt ej här nedan eller eljest i lag eller författning särskilda stadganden därom meddelas, i tillämpliga delar lända till efterrättelse rättegångsbalkens föreskrifter beträffande fullföljd av talan mot allmän underrätts beslut, med iakttagande därav att talan mot vattendomstols beslut skall fullföljas hos vattenöverdomstolen och att vad i 25 kap. 8 § och 26 kap. 1 § rättegångsbalken sägs om härads hövding skall i vattenmål gälla om vattendrättsdomaren.

99 §.

Talan mot vattendomstols slutliga utslag skall fullföljas efter vad, där ej målet är av brottmåls natur eller ock jämlikt stadgandet i 108 § talan däremot skall föras hos Konungen genom besvär.

Har vattendomstol förklarad sig obehörig eller i stämningssmål förklarad stämningen ogill, skall över det utslag klagan föras genom besvär, ändå att målet är sådant, att talan mot slutligt utslag däri eljest skolat efter vad fullföljas.

Vad i 25 kap. 5 § rättegångsbalken finnes stadgat rörande sättet för fullföljd av talan mot där avsedda beslut skall äga motsvarande tillämpning i vattenmål

100 §.

Vad mot vattendomstols utslag skall anmälas sist å fjortonde dagen eller, där anläggning, företag eller åtgärd, varom fråga är, angår fastighet inom Norrbottens eller Västerbottens läns lappmark, sist å tjuguförsta dagen från den dag, då utslaget gavs. Hos vattenrättssekreteraren må ock vädjas; pröve dock vattenrättsdomaren, huruvida sålunda gjord vadeanmälan rätteligen skett. Vadepenning tillfalle vattenrättsdomaren.

Meddelar jämlikt 66 § vattendomstol skilda utslag i målet, och har part erlagt vadepenning rörande ett utslag, tarvas ej ny vadepenning, där han vill fullfölja talan jämväl mot utslag, som senare meddelas.

101 §.

Part, som vädjat mot vattendomstols utslag, skall i vattenöverdomstolen sig inställa före klockan tolv å trettionde dagen eller, där anläggning, företag eller åtgärd, varom fråga är, angår fastighet inom Norrbottens eller Västerbottens läns lappmark, före klockan tolv å fyrtiofemte dagen från den dag, då utslaget gavs; dock att, där vadetalan fullföljes mot vattendomstols utslag i mål, som avser företag enligt 6 kap., part skall i vattenöverdomstolen inställa sig före klockan tolv å nittionde dagen efter det tiden för anförande av besvär jämlikt 108 § gått till ända eller, där sådan besvärstalan förts, efter det slutligt utslag i anledning därav givits.

102 §.

Där i ansökningsmål, vari kungörelse enligt 32 § utfärdats, talan mot vattendomstols utslag efter vad fullföljes av sökanden, skola de av honom vid vattenöverdomstolen företedda inlagor och andra handlingar, därav enligt 26 kap. 13 § rättegångsbalken avskrifter skola bifogas, hållas parterna tillhanda å det eller de i kungörelsen angivna ställe eller ställen. För sådant ändamål skall avskrift av handlingarna så fort ske kan dit översändas, och varde på sökandens bekostnad tillkännagivande därom, att sådan avskrift finnes att tillgå därstädes, införd i den eller de i samma kungörelse angivna ortstidningar. Har sökanden ej ingivit avskrifter till det antal, som erfordras för handlingarnas tillhanda-hållande på sätt nu nämnts, skall på sökandens bekostnad verkställas utskrift av handlingarna i det ytterligare antal exemplar, som för ändamålet är behöfligt.

103 §.

Vill någon hos vattenöverdomstolen anföra besvär över vattendomstols utslag eller beslut, ingive sina besvär före klockan tolv å trettionde dagen eller, där anläggning, företag eller åtgärd, varom fråga är, angår fastighet inom Norrbottens eller Västerbottens läns lappmark, före klockan tolv å fyrtiofemte dagen från den dag, då utslaget eller beslutet meddelades.

Avse besvär beslut, som, där det meddelats av allmän domstol, må utan inskränkning till viss tid överklagas, vare då ej heller klagan över vattendomstolens beslut till viss tid begränsad.

Vad i 27 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken finnes stadgat skall äga tillämpning jämväl å part, som hålles häktad i vattenmål.

104 §.

Skall över besvär hos vattenöverdomstolen motpart höras, skola i de fall, som avses i 27 kap. 6 och 10 §§ rättegångsbalken, i stället för de i 1 § i samma kap. stadgade tider komma till tillämpning de tider, som finnas angivna i 103 §.

105 §.

Skola, där mot beslut i ansökningsmål, vari kungörelse enligt 32 § utfärdats, besvär hos vattenöverdomstolen anförts av sökanden, motparterna höras däröver, varde genom klagandens försorg besvärshandlingarna tillställda i stället för motparterna den eller de personer, hos vilka enligt nämnda kungörelse de till vattenrättsdomaren i målet ingivna handlingarna hållas tillgängliga, samt tillkännagivande därom, att besvärshandlingarna finnas att tillgå därstädes, före utgången av den för ingivande av delgivningsbevis bestämda tid infört i den eller de uti samma kungörelse angivna ortstidningar; och åligge det klaganden, vid den för underlåtenhet att inkomma med delgivningsbevis stadgade påföljd, att inom nämnda tid jämväl styrka, att sådant tillkännagivande ägt rum.

I fall, som i denna § avses, varde den tid, inom vilken förklaring skall avgivas, räknad från den sista dag, då handlingarna delgivits någon av nyssnämnda personer eller tillkännagivande, som nyss sagts, blivit i tidning infört.

106 §.

Har part rätteligen vädjat mot vattendomstols utslag, åligge vattenrättsdomaren att före utgången av den tid, inom vilken talan skall fullföljas, till vattenöverdomstolen insända akten i målet. Har i vattendomstols slutliga utslag eller beslut ändring sökts genom besvär hos vattenöverdomstolen, skall akten i målet infordras från vattenrättsdomaren. Lag samma vare, där besvären avse ett av vattendomstolen under rättegången meddelat beslut samt besvären prövas vara av beskaffenhet att icke kunna avgöras utan att andra till akten i målet hörande handlingar än vattendomstolens protokoll äro för vattenöverdomstolen tillgängliga.

Vad i rättegångsbalken stadgas om skyldighet för part att vid fullföljd av talan mot underrätts utslag eller beslut ingiva underrättens protokoll i målet, skall, utom såvitt angår överklagade utslaget eller beslutet, icke äga tillämpning,

då talan hos vattenöverdomstolen fullföljes mot vattendomstols utslag eller beslut, utan så är att talan genom besvär fullföljes mot ett av vattendomstolen under rättegången meddelat beslut.

107 §.

Angår målet fråga, för vars bedömande fordras särskilda fackkunskaper, må vattenöverdomstolen till biträde åt sig tillkalla i sådant ämne sakkunnig person.

Tillkallad sakkunnig bör, sedan tillfälle lämnats honom att taga del av handlingarna i målet, öfvervara målets föredragning i vattenöverdomstolen och må där deltaga i överläggning rörande detsamma. Han skall, efter det målet föredragits, men innan detsamma företages till avgörande, till vattenöverdomstolen avgiva skriftligt yttrande rörande de delar av målet, i vilka hans sakkunskap av vattenöverdomstolen tagits i anspråk.

Kan yttrande, som nyss nämnts, icke avgivas utan att undersökning å platsen äger rum, ankomme på vattenöverdomstolen att uppdraga åt det sakkunniga biträdet eller ock annan i ämnet sakkunnig person att företaga dylik undersökning och däröver avgiva utlåtande.

Huru ersättning åt sakkunnig, varom i denna § förmäles, må bestämmas, därom förordnar Konungen.

108 §.

Talan mot vattendomstols slutliga utslag i mål, som avser företag enligt 6 kap., skall, i vad beslutet rör annat än förd ansvarstalan eller ersättning, fullföljas hos Konungen genom besvär, som ingivas i vederbörande statsdepartement sist före klockan tolv å trettionde dagen eller, där företaget berör område inom Norrbottens eller Västerbottens läns lappmark, före klockan tolv å fyrtiofemte dagen från beslutets dag.

I samma ordning, som nu sagts, skall ock talan fullföljas mot beslut, som vattenrättsdomaren jämlikt 6 kap. 13 § andra stycket meddelat i avseende å tiden för fullbordande av föreskrivna tilläggsarbeten.

Beträffande besvärstalan, som i denna § avses, skall i tillämpliga delar gälla vad i 105 och 107 §§ stadgats angående besvär, som anförts hos vattenöverdomstolen.

109 §.

Har talan i vattenmål av vattenrättsdomaren avvisats eller förklarats hava förfallit eller har vattenrättsdomaren förklarat vadeanmälan ej kunna upptagas, må klagan däröver föras hos vattenöverdomstolen i enahanda ordning, som ovan finnes stadgad med avseende å besvär mot vattendomstolens utslag eller beslut. Lag samma vare beträffande vattenrättsdomares beslut om medgivande av provisoriska åtgärders vidtagande, som i 46 § sägs, om inskrivning i vattenbok, som i 12 kap. förmäles, angående besiktning, varom i 13 kap. sägs, samt i fråga, som i 14 kap. 7 § avses.

Mot vattenrättsdomares beslut rörande jävsfråga, varom i 85 § första stycket förmäles, må talan ej föras.

Över annat av vattenrättsdomare meddelat beslut än nu nämnts må klagan föras allenast i sammanhang med klagan över slutligt besked.

Om fullföljd av talan mot vattenöverdomstolens beslut.

110 §.

I fråga om fullföljd av talan mot vattenöverdomstolens beslut skall i allt, varom ej nedan i 111—113 §§ eller eljest i lag eller författning är särskilt stadgat, lända till efterrättelse vad rörande fullföljd av talan mot hovrätts beslut finnes föreskrivet, där det tillämpligt är.

111 §.

Har i fall, som i 66 § avses, vattenöverdomstolen meddelat skilda utslag i målet, och har part erlagt fullföljdsavgift rörande ett utslag, då må sådan nedsättning av parten åberopas jämväl för fullföljd av talan mot senare utslag i målet; dock åligge parten att härom göra anmälan hos Konungens befallningshavande ävensom att, då han hos vattenöverdomstolen anmäler missnöje mot dess utslag, därvid tillika ingiva Konungens befallningshavandes bevis såväl angående nämnda anmälan som ock därom att den nedsatta fullföljdsavgiften icke återkommit.

112 §.

Föreskriften i rättegångsbalken om skyldighet för part att vid fullföljd av talan mot hovrätts utslag eller beslut ingiva underrättens protokoll i målet skall icke äga tillämpning, då talan fullföljes mot vattenöverdomstolens utslag eller beslut, utan så är att talan fullföljes mot vattenöverdomstolens beslut i fråga, som genom besvär över ett av vattendomstolen under rättegången meddelat beslut dragits under vattenöverdomstolens prövning.

113 §.

Vad i 102, 105 och 107 §§ är stadgat angående mål, som vid vattendomstol anhängiggjorts medelst ansökning och däri talan till vattenöverdomstolen fullföljts av sökanden, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om mål, som sökanden dragit under Konungens prövning.

12 KAP.

Om vattenbok.

1 §.

För varje vattendomstols område skall föras bok för antecknande av de uppgifter rörande företag enligt denna lag, varom här nedan stadgas. Denna bok kallas vattenbok.

Vattenboken föres i två avdelningar:

första avdelningen: för inskrivning av faktiska och rättsliga förhållanden rörande anläggningar för tillgodogörande av rinnande vatten såsom drivkraft eller annorledes så ock rörande dammbyggnader, ändå att de ej avse vattnets tillgodogörande; dock att vad nu stadgats ej äger tillämpning å andra anläggningar för allmän flottled än dammbyggnader och ej heller beträffande anläggningar för allmän farled;

andra avdelningen: för införande av uppgifter om beslut i flottledsmål rörande inrättande av allmän flottled eller rörande nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter med avseende å befintlig allmän flottled så ock om andra förhållanden, vilka efter ty därom stadgas i lagen om flottning i allmän flottled böra antecknas i vattenboken.

I vattenboken böra ock anmärkas hydrografiska och topografiska beskrivningar över de inom vattendomstolens område belägna vattendrag med tillhörande vattensamlingsområden, i den mån sådana beskrivningar äro eller varda av vederbörande myndighet utarbetade.

3 §.

När, efter det denna lag trätt i kraft, beslut av domstol eller annan myndighet meddelats och vunnit laga kraft rörande verkställande, ändrande eller borttagande av anläggning, varom enligt 1 § inskrivning bör ske i vattenbokens första avdelning, eller beträffande hushållningen med vattnet vid sådan anläggning eller ock jämlikt 2 kap. 34 § angående skyldighet för annan än anläggningens ägare att underhålla densamma, åligge det vattenrättsdomaren utan särskild ansökan att med ledning av beslutet i sagda avdelning av vattenboken verkställa inskrivning av de huvudsakliga förhållanden, som äro av vikt för kännedomen om anläggningens beskaffenhet samt om de rättigheter och skyldigheter för framtiden, vilka äro förenade med densamma. Vad nu sagts gälle ock i fråga om beslut, som innefattar prövning jämlikt 2 kap. 25 § eller 6 kap. 20 § av redan verkställd anläggnings laglighet, så ock beträffande beslut, varigenom ändring göres i förhållande, som förut inskrivits. Meddelas jämlikt stadgande i 4 kap. föreskrift om skyldighet för ägare av strömfall att tillhandahålla kraft åt kringliggande bygd, skall beträffande sagda skyldighet inskrivning göras i vattenboken.

Har beslut, som nu sagts, blivit av annan domstol eller myndighet än vattendomstolen meddelat, skall underrättelse om beslutet jämte erforderliga handlingar och upplysningar genom den beslutande myndighetens försorg så snart sig göra låter tillsändas vattenrättsdomaren.

4 §.

Där anläggning, varom inskrivning bör ske i vattenbokens första avdelning, tillkommit innan denna lag trätt i kraft eller ock därefter i enlighet med domstols eller annan myndighets beslut, vilket dessförinnan meddelats, vare ägaren berättigad att rörande anläggningen söka inskrivning i vattenboken.

5 §.

Ansökan om inskrivning i vattenboken skall ingivas till vattenrättsdomaren samt vara åtföljd av erforderlig beskrivning så ock av tillgängliga domar och andra handlingar, som må angå anläggningens rättsliga förhållanden. Beträffande anläggning för annat ändamål än allmän flottled skall ansökningen tillika åtföljas av ritningar över anläggningen, sådan denna befinnes.

Ansökningen skall innehålla uppgift, med angivande av socken, härad och län, å den eller de fastigheter, varå anläggningen är belägen, samt å det vattendrag, som därav beröres, så ock å de regler för hushållningen med vattnet, vilka tillämpas vid anläggningen, varjämte böra meddelas de andra upplysningar, vilka kunna vara av vikt för kännedom om de med anläggningen förenade rättigheter och skyldigheter.

Avser ansökningen inskrivning rörande byggnad för tillgodogörande av strömfall, skall särskilt uppgivas, huruvida strömfallet eller den del därav, som genom byggnaden tillgodogöres, helt eller delvis tillhör annan fastighet än byggnaden samt, om så är förhållandet, vilken rätt byggnadens ägare har att tillgodogöra sig vattnet.

Uppgift, som nu nämnts, må lämnas medelst hänvisning till företedd dom eller annan handling, där densamma innehåller tillfyllestgörande besked i ämnet. Är sökanden oviss om något förhållande, varom ansökning bör innehålla uppgift, varde sådant i ansökningen angivet.

13 §.

Har enligt förordnande efter ty i 13 kap. 1 § sägs besiktning hållits å anläggning, varom inskrivning bör ske, eller av vattenmärke, om vars utsättande vattendomstolen meddelat föreskrift enligt 11 kap. 64 §, skall besiktningsprotokollet ingivas till vattenrättsdomaren och anteckning om dess huvudsakliga innehåll göras i vattenboken.

14 §.

När efter den 1 januari 1920 vattendomstol eller annan myndighet meddelat sådant beslut, varom anteckning bör göras i vattenbokens andra avdelning, åligger det vattenrättsdomaren, sedan beslutet vunnit laga kraft, att utan särskild ansökan i sagda avdelning göra anteckning därom, med angivande av dagen för beslutet, det vatten, som därav beröres, samt företagets eller anläggningens huvudsakliga beskaffenhet.

Har beslutet meddelats av annan domstol eller myndighet än vattendomstolen, skall underrättelse om beslutet jämte erforderliga handlingar och upplysningar genom den beslutande myndighetens försorg så snart sig göra låter tillsändas vattenrättsdomaren.

15 §.

Närmare föreskrifter om vattenbokens inrättande och förande meddelas av Konungen.

13 KAP.

Om besiktning och handräckning så ock om ansvar för överträdelse av denna lag.

1 §.

I sammanhang med beslut, varigenom byggande i vatten eller utförande av vattenreglering medgives, äge vattendomstolen, när skäl därtill äro, föreskriva att, sedan arbetet fullbordats eller den för fullbordandet bestämda tid gått till ända, besiktning å arbetet skall verkställas av sakkunnig person. Innehåller vattendomstolens beslut, att vattenmärke jämlikt 11 kap. 64 § skall utsättas, skall samtidigt meddelas föreskrift om besiktning av märket.

Har föreskrift om besiktning, som nu sagts, av vattendomstolen lämnats, men viss besiktningssman icke samtidigt förordnats, tillkomme vattenrättsdomaren att förordna sådan vid tiden, då besiktningen skall ske.

Där i mål, som avser företag enligt 6 kap., beslut meddelas om byggnads eller annat arbetes utförande, skall, såvitt ej arbetet skall verkställas av flottningföreningen och det är av mindre betydelse, föreskrift meddelas om besiktning, som nyss nämnts.

Kostnad för besiktning enligt denna § skall i fråga om företag enligt 6 kap. förskjutas av anläggaren, men i andra fall gäldas av byggnadens ägare.

2 §.

Finnas vid besiktning, som i 1 § sägs, sådana avvikelser från vattendomstolens beslut vara gjorda, att allmän eller enskild rätt därigenom kränkes, meddele besiktningssmannen, att rättelse bör ske inom viss tid vid äventyr att förhållandet eljest anmäles för allmänne åklagaren i orten.

Till besiktning av arbete för allmän flottled skall anläggaren kallas så ock, där annan än flottningförening är anläggare, flottningsstyrelsen. Finnes att till följd av förändrade förhållanden värdet å arbetet avviker från det förut beräknade eller att i annat avseende särskild värdering är av nöden, åligge besiktningssmannen att med biträde av två ojävige gode män, som han själv äger tillkalla, företaga erforderlig värdering.

4 §.

Har byggnad i vatten tillkommit efter prövning i laga ordning, stånde ägaren fritt att hos vattenrättsdomaren påkalla besiktning genom sakkunnig person till bevisning därom, att byggnaden utförts i överensstämmelse med de därför givna föreskrifter eller att de avvikelser därifrån, som må hava skett, icke äro av beskaffenhet att kränka allmän eller enskild rätt. Ägare av byggnad i vatten må ock eljest på sätt nu nämnts begära besiktning för erhållande av intyg angående byggnadens beskaffenhet eller om lagligheten av vattenmärke eller särskilt anbragt fixpunkt, som avses i 3 § sista stycket.

Har jämlikt 6 kap. 14 § utförandet av flottledsarbete överlåtits från en anläggare till en annan, skall på begäran av endera besiktning hållas å det utförda arbetet.

Om kostnad för besiktning, som i denna § sägs, gälle vad i 3 § andra stycket finnes stadgat.

5 §.

Över vad vid besiktning förekommer och utrönes skall föras protokoll.

Om besiktningsmans skyldighet att i vissa fall ingiva protokollet till vattenrättsdomaren finnes i 12 kap. 13 § stadgat.

Protokoll över besiktning, som hålles på grund av stadgandet i 1 § tredje stycket, varde ock ingivet till vattenrättsdomaren; och äge han, när skäl därtill äro, för vidtagande av sådan rättelse, som besiktningsman må hava jämlikt 2 § föreskrivit, utsätta annan tid än denne bestämt.

Har besiktning hållits på grund av ansökan, som i 3 eller 4 § sägs, skall avskrift av protokollet så snart ske kan tillhandahållas sökanden.

10 §.

Ansökan om besiktning och handräckning, varom ovan finnes stadgat, må, där allmänna intressen äro i fråga, göras av allmän åklagare eller annan vederbörande myndighet; och skall kostnaden i ty fall förskjutas av allmänna medel.

11 §.

Den, som mot bestämmelserna i 2 kap. 20 § första eller andra stycket bygger i vatten utan därtill av vattendomstolen lämnat medgivande

eller mot nämnda bestämmelser eller stadgandet i 3 kap. 11 § verkställer vattenreglering utan vattendomstolens medgivande

eller mot föreskriften i 2 kap. 20 § tredje stycket underlåter att söka vattendomstolens godkännande av verkställd ändring å byggnad i vatten

eller mot stadgandet i 2 kap. 34 § första stycket utan vattendomstolens medgivande utriver byggnad i vatten

eller mot vad i 2 kap. 37 § finnes stadgat vidtager åtgärd för vattendrags återställande utan medgivande av vattendomstolen

eller mot stadgandet i 6 kap. 20 § första stycket utför anläggning eller åtgärd för allmän flottled utan medgivande av vattendomstolen eller, där sådant enligt 11 kap. 46 § är tillfyllest, av vattenrättsdomaren,

skall, där han insett eller skäligen bort inse, att jämlikt åberopade lagrum medgivande eller godkännande, som nu nämnts, varit erforderligt, straffas med böter från och med fem till och med fem tusen kronor eller med fängelse från och med en till och med sex månader.

14 KAP.

Slutbestämmelser.

9 §.

Där enligt stadgande i denna lag handling skall ingivas till vattendomstol eller vattenrättsdomaren, må den i stället på vederbörande parts eget ansvar i betalt brev insändas med posten.

Genom denna lag upphävas:

2, 3, 4, 6—14 §§ i förordningen den 30 december 1880 om allmän flottled, såvitt angår frågor, varom i denna lag bestämmelser givits;

1—9 §§ samt 23 § i flottningsstadgan den 30 december 1880, såvitt angår frågor, varom i denna lag bestämmelser givits;

tillika med alla de särskilda stadganden, vilka innefatta ändring eller förklaring av vad sålunda upphävda bestämmelser innehålla eller tillägg därtill;

så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot bestämmelserna i denna lag.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall denna i stället tillämpas; och skall i de hänseenden, vari enligt 12 kap. 3, 4 och 11 §§ vattenlagen tiden för samma lags ikraftträdande är av betydelse, i stället, såvitt rörer dammbyggnad för allmän flottled, dagen då denna lag träder i kraft komma i betraktande.

I fråga om flottleds anläggande, utvidgande eller förbättrande i gränsflo-
derna Torneå och Muonio älvar gälle vad därom är särskilt stadgat.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1920; dock må utan hinder av stadgandet i 10 kap. 1 § Konungens befallningshavande intill den 1 januari 1925 till förrättningsman vid syneförrättning enligt sagda kap. förordna person, som enligt hittills gällande bestämmelser varit behörig förrätta flottledssyn.

De vid denna lags ikraftträdande anhängiga mål rörande allmän flottled skola handläggas och bedömas enligt äldre lag, dock att denna lags bestämmelser skola tillämpas å mål rörande inrättande av allmän flottled, därest vid den tid, då denna lag träder i kraft, syn enligt äldre lag ej ännu i målet påbörjats.

2:o) Lag om flottning i allmän flottled.

Härigenom förordnas, som följer:

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

I allmän flottled stände envar öppet att, efter ty här nedan närmare skils, låta flottgods löst framflyta.

2 §.

De, som i annat fall än i 3 § sägs låta flottgods löst framflyta i allmän flottled, som upplåtits till allmänt begagnande (allmän flottning), skola utgöra en flottningsförening med uppgift och befogenhet, varom i 4 kap. förmåles.

Huruledes för vissa fall Konungen må bestämma, att allmänna flottningen skall ombesörjas i annan ordning än genom flottningsförening, därom stadgas 75 §.

3 §.

Innehavare av jordbruksfastighet vare icke pliktig att för husbehovsvirke, som han framflottar från egen skog eller från skog, tillhörig den by eller det hemman, dit fastigheten hör, eller vari byn eller hemmanet har del, tillhöra flottningsförening eller erlägga avgifter för flottledens begagnande eller eljest i fråga om husbehovsflottning vara underkastad bestämmelserna i denna lag; dock må dylik flottning ej äga rum på sådant sätt, att därigenom uppstår hinder för den allmänna flottningen eller fara för husbehovsvirkets sammanblandning med det i den allmänna flottningen ingående flottgodset, och vare förty sådan flottning pliktig att i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödiga försiktighetsmått ställa sig till efterrättelse vad Kungl. Maj:ts befallningshavande därutinnan föreskriver.

4 §.

Allt i allmän flottning ingående flottgods skall framföras gemensamt (gemensam flottning), där ej vattendomstolen för viss flottled meddelat allmän bestämmelse om flottning utan flottgodsets sammanblandande (separatflottning) eller

ock för särskilt tillfälle flottningsstyrelsen finner nu nämnt flottningssätt kunna utan hinder för den gemensamma flottningen tillstädjas viss flottande.

5 §.

Utän särskilt lov må de, som ombesörja flottningsarbetet, äga tillträde till stränderna, där sådant är av nöden för skadas avvärjande eller flottgodsets utväl-tande eller framförande i flottleden. Väg eller stig över annans tomt, åker, äng, plantering eller andra ägor, vilka kunna skadas därav, må dock ej tagas, om till-träde till stranden annorledes kan lämpligen beredas.

Under pågående flottning vare ock tillåtet att i vattnet hålla tillfälliga led- och stoppbommar, där samfärdseln ej avsevärt hindras därav, så ock att å eller invid stränderna anbringa nödiga bomfästen, stöd eller dylikt eller därtill använda naturföremål.

2 KAP.

Om ersättning för flottningsskada.

6 §.

För skada och intrång, som vållas av flottgodset eller genom åtgärd, som i 5 § sägs eller eljest i följd av flottningen (flottningsskada), skall gäldas ersättning med fulla värdet.

Vad i denna lag stadgas med avseende å flottningsskada gälle ock beträffande skada och intrång, som vållas genom anläggning eller åtgärd för flottleden, i den mån ej ersättning därför blivit i beslut om anläggningen eller åtgärden eller eljest i laga ordning på förhand uppskattad och erlagd.

Hurusom i vissa fall flottningsskada kan i sammanhang med beslut rörande flottledens inrättande, utvidgande eller förbättrande varda uppskattad och ersatt, därom skils i 6 kap. vattenlagen.

7 §.

Bygger någon i allmän flottled annorledes än med lag eller givna föreskrifter överensstämmer, stånde själv den skada, som å byggnaden må vållas i följd av flottningen. Där någon utan att påkalla och avbida vattendomstolens bestämmelse om skyddsåtgärd, som i 6 kap. 18 § vattenlagen sägs, gör byggnad i flottleden, stånde ock under tiden själv skadan.

8 §.

De, vilka under året deltagit i allmän flottning å det ställe, där skada timat, äro en för alla och alla för en ansvariga för ersättnings gäldande till den, som lidit skadan, men för ersättnings utbekommande har denne att söka flottningsföreningen, vars styrelse har att föra de flottandes talan härutinnan och ombe-

sörja betalningen. Skulle flottningsstyrelse ej finnas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande anmäld eller utdömd betalning icke kunna utfås hos flottningsföreningen, må viss flottande sökas med rätt för honom att, i den mån han gulditt mera än vad på honom efter hans andel i flottgodset belöper, återkräva beloppet av de övriga flottande.

9 §.

Ersättningsanspråk mot flottningsförening skall, om och i den mån ersättningen ej blivit på förhand bestämd, anmälas hos flottningsstyrelsen eller dess i 44 § omnämnda ombud före utgången av det kalenderår, då skadan uppkom. vid äventyr, om tiden försittes, att rätt till talan är förlorad, såframt ej ändå före utgången av nämnda tid skadans uppskattning blivit i laga ordning hänskjuten till skiljemän. Har flottning någonstades pågått efter *den 1 augusti*, må dock i fråga om skada, som vid sådan del av flottleden uppkommit, anmälan, som nu sagts, göras intill utgången av nästföljande kalenderår.

Anmälan, varom nu är fråga, skall göras i skrift, som tillställs den, hos vilken anmälan skall ske, dock att hos flottningsstyrelsens ombud i orten anmälan må med laga verkan göras muntligen. Skriftlig anmälan, som inneslutes i rekommenderat brev, avlämnat på posten inom ovan angivna tid och ställt till mottagarens vanliga adress, skall anses behörigen delgiven.

10 §.

Varder ej överenskommelse träffad om ersättningen, skall efter syn och uppskattning frågan avgöras av tre ojäviga skiljemän, bland vilka en utses av vardera parten och de sålunda utsedda tillkalla den tredje.

Flottningsförening åligger att varje år å tid, som i reglementet bestämmes, utse skiljeman och ersättare för denne. Där så i reglementet föreskrives, skola för skilda sträckor av flottleden eller för prövning av olika slag av skada utses olika personer.

För viss by eller visst annat område utmed flottleden må efter sinsemellan träffad överenskommelse strandägare och andra med avseende å dem vidkommande flottningsskada med laga verkan på förhand utse gemensam skiljeman och ersättare för denne samt om valet underrätta flottningsstyrelsen.

De för flottningsförening utsedda skiljemännens och ersättarnes namn och adresser skola varje år inom i reglementet angiven tid anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande för kungörande på flottningsföreningens bekostnad i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten.

11 §.

Skiljemannaåtgärd, som i 10 § sägs, må påkallas av envar av parterna. Sådant påkallande sker medelst framställning till motparten eller skiljeman, som denne må hava utsett på förhand.

Har flottningsförening underlåtit att utse skiljeman och vederbörligen anmäla valet, eller har annan part, för vilken skiljeman ej blivit på förhand utsedd, ej inom tio dagar efter skiljemannaåtgärdens påkallande tillkännagivit sitt val av

skiljeman, eller kan ej enighet vinnas om valet av den tredje, skall skiljeman utses av domaren i orten.

Tiden för syns hållande bestämmes av skiljemännen med iakttagande av att, där ej skadan är av beskaffenhet att bära skyndsamt uppskattas, synen såvitt möjligt bör företagas efter det flottningen avslutats och i sammanhang med övriga skadors uppskattande. Har, sedan skiljemannaåtgärd påkallats, skiljedom ej meddelats inom etthundraåttio dagar därefter, vare part oförhindrad draga tvisten under prövning av allmän underrätt i den ort, där skadan skett. Skiljedom, som meddelas senare än nu sagts, vare utan verkan, såframt ej parterna överenskomma att åtnöjas därmed.

12 §.

Varder dömt till ersättning, skall den ersättningsskyldige ock förpliktas att *efter vad skäligt prövas* gälda såväl kostnaden för skiljemannaförrättningen som motpartens utgifter å saken; dock att där ersättningen ej sättes högre än den ersättningsskyldige före förrättningen bjudit, envar skall stånda sina kostnader och vardera gälda halva förrättningskostnaden. Ogillas ersättningsyrkande, men finnes den, som framställt kravet, ej hava saknat fog därför, vare ock lag som sist sagts; eljest gälde han all förrättningskostnad och motpartens utgifter å saken.

Vad de flesta skiljemännen säga, skall, änskönt någondera parten är missnöjd därmed, gå i verkställighet, där ej rätten eller överexekutor förordnar annorlunda; den av parterna, som ej nöjes med skiljedomen, dock ej förment att draga tvisten under domstols prövning, så framt han instämmer sin talan inom nittio dagar från det skiljedomen tillställdes honom. Skiljedomen skall avfattas skriftligt och däri lämnas tydlig hänvisning om, vad den missnöjde har att iakttaga för tvistens dragande under domstols prövning.

Rätt domstol för upptagande av tvist, som nu sagts, vare allmän underrätt i den ort, där skadan skett.

13 §.

Finnes flottningsskada bliva så stadigvarande, att värdet därå kan genom uppskattning på förhand utrönas, skall, om ersättningstagaren påstår det, ersättningen på förhand bestämmas att utgå vare sig i årlig avgift under hela den tid flottning kommer att fortgå eller ock på en gång, allt efter ty skäligt prövas. Ej må, ändå att parterna må vara ense om visst belopp, ersättningen bestämmas till högre belopp än som kan anses skäligt.

Vad i 9 kap. 54—57 samt 68—71 §§ vattenlagen stadgas beträffande ersättnings nedsättande i vissa fall samt Kungl. Maj:ts befallningshavandes befattning med nedsatta ersättningsmedel och om anmälan i vissa fall till vederbörande domstol skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ersättning för flottningsskada, som blivt på förhand bestämd att utgå på en gång. I samband därmed att ersättning enligt denna § bestämmes, skola skiljemännen giva tillkänna, om och i vilken mån nedsättning därav skall ske.

Beslut, varigenom ersättning bestämmes på förhand, bör senast inom ett år från beslutets meddelande genom endera partens försorg insändas till vattenrättsdomaren för antecknande i vattenboken; och vare, sedan sådant antecknande skett,

laga kraftvunnet beslut gällande jämväl mot framtida ägare och innehavare av fastighet, som av beslutet beröres.

Hurusom till följd av ändrade förhållanden avgift, som bestämts att utgå årligen, kan varda till beloppet ändrad eller ock bestämd att upphöra, därom skils i 6 kap. 23 § vattenlagen.

3 KAP.

Om avgörande av vissa frågor rörande allmän flottleds upplåtande och be- gagnande.

14 §.

Sedan i underställningsmål rörande företag enligt 6 kap. vattenlagen vattendomstolen meddelat beslut om allmän flottleds inrättande eller om vidtagande av åtgärder för redan befintlig allmän flottleds utvidgande eller förbättrande, äge envar, som vill yttra sig över synemännens förslag till bestämmelser rörande de i 10 kap. 19 § vattenlagen omförmälta frågor, att inom trettio dagar från det vattendomstolens beslut meddelades till Kungl. Maj:ts befallningshavande ingiva eller i betalt brev med posten insända sina erinringar i saken. Erfordras före ärendets avgörande ytterligare utredning, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande härför anlita biträde av förrättningsmannen eller annan sakkunnig person; prövas nödigt att vidare höra sakägarna, lämne Kungl. Maj:ts befallningshavande dem tillfälle att yttra sig vid sammanträde inför Kungl. Maj:ts befallningshavande eller, där fråga är om mindre flottled och det i övrigt finnes lämpligt, inför någon av länsstyrelsens tjänstemän. Kungörelse om sådant sammanträde skall minst tre veckor före sammanträdet dels avsändas till pastorsämbetet för uppläsande i kyrkan för den eller de församlingar, där flottleden framgår, dels tillställas den eller de personer, som jämlikt 10 kap. 26 § vattenlagen utsetts att mottaga handlingarna i målet, ävensom senast tio dagar förut införas i en eller flera tidningar inom orten. Anläggaren av flottleden varde till sammanträdet särskilt kallad.

Så snart ske kan företage Kungl. Maj:ts befallningshavande herefter omförmälta frågor till avgörande i enlighet med föreskrifterna i 29 och 30 §§.

15 §.

Väckes hos Kungl. Maj:ts befallningshavande beträffande befintlig flottled fråga om nya eller ändrade bestämmelser i de hänseenden, som i 29 och 30 §§ sägs, gälle angående sådant ärendes handläggning i tillämpliga delar vad i 14 § stadgats, dock att sammanträde med sakägarna alltid skall hållas, där ej frågan endast rör fastställande eller jämkning av amorteringsplan samt flottningsföreningen och förlagsgivaren annorledes blivit i saken hörda.

Av äldre beslut vare Kungl. Maj:ts befallningshavande ej förhindrad att meddela ny eller ändrad bestämmelse i ämne, varom nyss förmäls; dock att fastställd amorteringsplan ej må rubbas i vidare mån än som överensstämmer med stadgandena i 31 §.

16 §.

Sedan de för allmän flottleds inrättande föreskrivna arbeten blivit besiktigade och godkända, varde flottleden av Kungl. Maj:ts befallningshavande genom särskilt beslut upplåten till allmänt begagnande, dock må dylikt upplåtande ej ske, innan Kungl. Maj:ts befallningshavande meddelat beslut i de frågor, som i 14 § omförmålås, samt fastställt reglemente för flottningssörening.

Ej må flottning idkas i allmän flottled, förrän den blivit till allmänt begagnande upplåten; dock att rätt till interimisflottning, efter ty nedan sägs, må kunna av Kungl. Maj:ts befallningshavande i vissa fall dessförinnan medgivas.

17 §.

Har enligt laga kraft vunnet beslut förordnats om allmän flottleds inrättande och kan, ändå att i beslutet föreskrivna åtgärder icke vidtagits, flottning ske utan väsentligt men för strand-, bro-, fiske- och vattenverksägare eller andra samt utan betydligare hinder för föreskrivna flottledsarbetens utförande, må i avbidan på flottledens upplåtande till allmänt begagnande tillstånd till interimisflottning kunna efter särskild ansökan medgivas den, som förut enskilt flottat därstädes, så ock annan, som visas genom uppehåll med flottningen komma att lida avsevärd förlust.

Ansökan om interimisflottning ingives till Kungl. Maj:ts befallningshavande; och åligger det Kungl. Maj:ts befallningshavande att däröver infordra yttrande från vattenrättsdomaren, den enligt 10 kap. 2 § vattenlagen förordnade förrättningsmannen och anläggaren av flottleden ävensom att, där ärendet ej är av brådskande beskaffenhet och det i övrigt finnes erforderligt, på lämpligt sätt bereda strandägare och andra, vilkas rätt kan beröras av frågan, tillfälle att inom viss kort tid yttra sig över ansöknigen.

18 §.

Tillstånd till interimisflottning må av Kungl. Maj:ts befallningshavande meddelas i den omfattning, som med hänsyn till föreliggande omständigheter finnes lämplig, dock ej för längre tid än ett år i sänder; och föreskrive Kungl. Maj:ts befallningshavande de villkor för flottningen, som för varje fall må finnas erforderliga, med iakttagande därav dels att de av vattendomstolen meddelade allmänna bestämmelser för flottledens nyttjande till allmän flottning bliva i tillämpliga delar gällande med avseende å interimisflottningen dels ock att interimisflottande förpliktas att för sitt flottgods erlagga flottledsavgifter till samma belopp, som beräknas bära utgå, sedan flottleden upplåtits till allmänt begagnande.

Interimisflottande bör tillika erinras om honom åliggande skyldighet att ersätta ej mindre strandägare och andra uppkommande flottningsskada än även anläggaren av den allmänna flottleden all genom flottningen förorsakad kostnad för underhåll av flottledsbyggnader, som må vara utförda; och skall vad i 8 samt 10--12 §§ stadgas med avseende å ersättning för flottningsskada i tillämpliga delar gälla även beträffande ersättning av interimisflottande för *flottningsskada och* för flottledsbyggnaders underhåll.

Där omständigheterna sådant påkalla, bör ock föreskrivas, att interimisflot-

tande, innan flottningen vidtager, skall ställa fullgod säkerhet för avgifter och skadestånd, som nu sagts.

Vid tillstånds meddelande varde tillsett, att bland flera sökande ingen erhåller obehörig fördel framför annan.

19 §.

Beslut, varigenom tillstånd till interimsfloottning meddelas, må, ändå att ändring däri sökes, gå i verkställighet. Om beslutet varde på sökandens bekostnad kungörelse genast införd i en eller flera tidningar i orten.

Utan hinder därav att beslutet vunnit laga kraft eller gått i verkställighet, må Kungl. Maj:ts befallningshavande, när anledning därtill förekommer, efter interimsfloottandes hörande föreskriva nya villkor för flottningen eller erforderliga inskränkningar däri eller ock återkalla det meddelade tillståndet.

20 §.

Vid meddelande av tillstånd till interimsfloottning förordne Kungl. Maj:ts befallningshavande syssloman att med den befogenhet, som i 33 § 1 mom. andra stycket tillerkännes floottningsstyrelse, av de floottande uttaga de i 18 § omförmälda floottledsavgifter och att i övrigt tillse, att föreskrivna villkor iakttagas vid floottningen.

Till syssloman, som nu sagts, skall förordnas lämplig och vederhäftig person eller ock floottningsstyrelse för annan uppströms eller nedströms belägen allmän floottled; och njute sysslomannen arvode av de floottande med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Floottledsavgifter, som av sysslomannen uppbäras, skola göras räntebärande genom insättande å bankinrättning; och åligger det sysslomannen att, sedan floottleden upplåtits till allmänt begagnande och floottningsförening bildats, till floottningsstyrelsen redovisa vad han uppburit jämte upplupen ränta. Där till följd av stadgandena i 6 kap. 14 § vattenlagen frågan om allmän floottled förfaller, skall redovisning lämnas till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som med medlen förfar på sätt i 82 § första stycket stadgas; dock att ägare av enskilda floottledsbyggnader äger av influtna avgifter bekomma vad å nämnda byggnader må belöpa, så ock, där han ej är anläggare, vad han därutöver kan hava själv erlagt i avgifter.

21 §.

Där beträffande vatten, varest allmän floottled icke finnes men floottning ändock flere år bedrivits, sådant förhållande uppkommer, att rätten till floottning icke vidare utan oskäligen kostnader står till buds, vare, sedan ansökan om allmän floottleds inrättande i vattenområdet inkommit, den omständigheten att beslut därå ej ännu av vattendomstolen meddelats, ej hinder för Kungl. Maj:ts befallningshavande att medgiva sökanden till floottledsföretaget rätt till interimsfloottning, såfram floottningens avstannande finnes komma att för honom medföra synnerligen betydande förluster; och skall å sådant ärende stadgandena i 17—20 §§ äga motsvarande tillämpning. Ej må dock i fall, som nu nämnts, interimsfloottning beviljas, med mindre sökanden ställer fullgod säkerhet dels för avgifter och skadestånd, som i 18 § omförmälas, dels ock med visst belopp, motsvarande virkets

värde, för att flottledsarbetet, därest sökanden antages till anläggare, behörigen utföres.

22 §.

Har i beslut om allmän flottleds inrättande eller sedermera föreskrivits, att flottning i flottleden skall till viss tid av året inskränkas, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande, där för visst fall under pågående flottning yppas behov av tidens utsträckande, på ansökan lämna tillstånd därtill antingen beträffande flottleden i dess helhet eller med avseende å viss del därav.

Skola enligt vattendomstolens beslut arbeten av större omfattning utföras för allmän flottleds utvidgande eller förbättrande och finnes nödigt, att flottningen härunder begränsas eller helt inställes, äger Kungl. Maj:ts befallningshavande på framställning meddela erforderliga bestämmelser angående flottningens bedrivande under tiden till dess arbetena blivit fullbordade och godkända.

4 KAP.

Om flottningsföreningar.*Om flottningsförenings uppgift och verksamhet.*

23 §.

Flottningsförening har att i enlighet med denna lag ombesörja den allmänna flottningen, handhava och vidmakthålla flottleden jämte dess tillhörigheter samt uppbära och redovisa de för flottledens nyttjande stadgade flottledsavgifter.

Ej må flottningsförening utöva verksamhet, som är främmande för det ändamål, föreningen sålunda har att fullfölja.

24 §.

Flottningsförening må ej förvärva fast egendom annorledes än för flottledens räkning eller i andra fall än:

1. där det tarvas för utförande av anläggning eller åtgärd för flottleden eller för flottningens ändamålsenliga ordnande;
2. där förvärvande av visst område finnes önskvärt för nedbringande av skadeersättning;
3. där fastighet skall användas för anordnande av nödiga kontors- eller verkstadslokaler eller bostäder åt flottningschef, kontors-, flottnings- och annan personal.

Prövningen, huruvida efter ty nu sagts förvärv av fast egendom må anses tillåtet, ankomme på Kungl. Maj:ts befallningshavande i det eller de län, där flottleden framgår.

25 §.

Allmän flottled tillhörig egendom må ej för gäld in-tecknas eller pantsättas; dock att Kungl. Maj:ts befallningshavande äger, där sådant prövas än-

damålsenligt, för visst fall medgiva flottningsförening att med inteckning för gäld belasta fastighet, som i 24 § 3 omförmäles. Fast egendom må ej utan Kungl. Maj:ts befallningshavandes tillstånd avyttras; för flottningen behöfliga byggnader och anläggningar må ej avhändas flottleden.

Har flottningsförening för ändamål, som i 24 § sägs, förvärvat större fastighetsområde än behovet kräver eller finnes eljest fast egendom icke vara för flottleden eller flottningen behöflig, åligger det föreningen att, så snart det kan ske utan förlust, avyttra vad lämpligen kan undvaras.

Behållningen av medel, som inflyta för flottleden tillhörig egendom, må ej förbrukas till gäldande av årets löpande utgifter utan skola användas såsom kapitaltillskott till fond, varom i 32 § förmäles, eller eljest till framtida båtnad för flottleden.

26 §.

Har flottningsförening något år att vidkännas kostnad, som efter ty i 30 § stadgas må fördelas å flera år att av de flottande gäldas enligt viss amorteringsplan, må föreningen, där ej kostnaden förskjutes av årets flottande, med förlagsgivare träffa avtal om kostnadens förskjutande medelst förlagslån med rätt för förlagsgivaren att uppbära de för kostnadens återgäldande stadgade amorteringsavgifter.

Till belopp och under villkor, som bestämts i reglementet eller av flottningsstämma, äge flottningsstyrelsen för föreningens löpande behov upptaga tillfälligt lån. För gäldande av sådant lån svare allenast de, som flotta det år, för vars utgifters täckande skulden göres.

27 §.

Med de inskränkningar och under de villkor, som kunna vara bestämda i reglementet, må med bindande verkan jämväl för kommande års flottande beslut fattas eller avtal träffas om flottningschefs, *annan tjänstemans ävensom* arbetares anställande för flera år, om deras avlöningsförmåner samt om pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt dem eller deras anhöriga. Vill någon vinna visshet, att beslut eller avtal, som nu sagts, icke må kunna klandras av skäl, som i 62 § sägs, söke Kungl. Maj:ts befallningshavandes stadfästelse därå. Å sålunda stadfäst beslut eller avtal äge stadgandet i 62 § ej tillämpning.

Flottningsförening äge ock ingå avtal, gällande för flere år, med strandägare och andra rörande ersättning för flottningsskada, om strandarrenden, om flottningsarbetets utförande på ackord och annat dylikt.

Om flottningsförenings utgifter och deras fördelande på de flottande.

28 §.

I flottningsförenings räkenskaper skola föreningens utgifter sammanföras under nedannämnda huvudgrupper:

1. *Flottledsutgifter*, omfattande kostnader, som skola återgäldas till anläggare eller annan, vilken njuter anläggares rätt, eller eljest utgives för flottledens

utvidgande eller förbättrande, så ock kostnader för förvärvande av fast egendom, allt i den mån ej kostnaderna göras eller egendomen förvärvas för tillgodoseende av ändamål, som under 4, 5 eller 6 omförmåles;

2. *Underhållsutgifter*, omfattande kostnader för vidmakthållande av flottleden och av densamma tillhörig egendom, i den mån kostnaderna ej skola hänföras till de under 4, 5 eller 6 omförmålda utgifter;

3. *Utflotningsutgifter*, omfattande all arbets- och annan kostnad för virkets framskaffande i flottleden, strandarrenden, bom- och dammavgifter, ersättning för flottningsskada, som icke skall hänföras till 4, samt andra utgifter för liknande ändamål;

4. *Sorteringsutgifter*, omfattande kostnader för skiljeanordningars inrättande och vidmakthållande, för virkets insamlande och urskiljande vid skiljeställe, för anskaffande och vidmakthållande av redskap och materiel för skiljningen, så ock för ersättande av skada genom anläggning för skiljningen eller i följd av skiljningsarbetet;

5. *Inventarioutgifter*, omfattande kostnader för anskaffande och vidmakthållande av redskap och materiel för utflotningen;

6. *Förvaltningsutgifter*, omfattande kostnader för kontorshållning, bokföring, styrelse- och revisorsarvoden, flottningsschefers och kontorspersonals avlöning samt för pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och övriga allmänna omkostnader;

7. *Separatutgifter*, omfattande kostnader av icke gemensam art, såsom för utvältning av flottgodset, separatflottning, avskilt virkes buntning, flottläggning eller transporterande, inbärgande nedanför skiljeställe av vinddrivet eller spillt virke och dylikt.

Har till rättvis fördelning av flottleds- och underhållsutgifter flottleden indelats i flottledsdistrikt, skola över sagda utgifter räkenskaper föras särskilt för varje distrikt. Lag samma vare om utflotningsutgifter, där flottleden blivit indelad i utflotningsdistrikt. Finnes flottledsanläggning å visst distrikt bliva till gagn för flottningen även å andra flottledsdistrikt, äge vattendomstolen eller, där anläggningen utförts utan vattendomstolens tillstånd, flottningsstämman besluta, att anläggningens kostnaden skall i mån av båtnaden fördelas på samtliga dessa distrikt.

29 §.

För de flottandes inbördes delaktighet i olika slag av utgifter skall i den ordning, som i 14 och 15 §§ sägs, Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställa allmänna grunder, varefter skilda slag av flottgods böra vid kostnaders fördelning jämföras med varandra; och skall därvid iakttagas:

att grunderna för delaktighet i flottleds- och underhållsutgifter bestämmas med hänsyn till vad som finnes skäligt och lämpligt för främjande av en god skogshushållning;

och att övriga utgifter varda fördelade efter den större eller mindre svårighet, de särskilda flottgodsslagen orsaka vid flottningen eller sorteringen; dock att jämkning i tillämpningen av denna fördelningsgrund beträffande smärre virkesdimensioner eller beträffande virke, som flottas lång väg, må äga rum, om sådant kan ske utan påvisbar ökning av kostnaden för annat virke.

Vidare skall iakttagas:

att kostnader, hänförliga till visst flottleds- eller utflottningsdistrikt, fördelas allenast å flottgods, som å sådant distrikt framflottats;

samt att i sorteringsutgifter skola deltaga beträffande varje skiljeställe, efter vad skäligt prövas, ej mindre de flottande, vilkas flottgods där avskiljes, än även ägare av det flottgods, som vidare framflottas; skolande vid sådan prörning särskild hänsyn tagas å ena sidan till skiljeställets betydelse för orten och dess skogshushållning ävensom till den båtnad genom minskning i slutliga sorteringskostnaden, som till följd av det utsorterade virkets avskiljande ur flottleden beredes dem, vilkas virke vidare framflottas, samt å andra sidan därtill, att särskilt höga kostnader må vara förenade med skiljeställes anläggande eller virkets utsorterande vid detsamma, eller ock synnerlig olügenhet genom virkets uppehållande därstädes vållas flottande, som nyss sagts; där på grund av lokala förhållanden skiljningen å viss plats verkställas vid skilda sorteringsverk, som stå i beroende av varandra, må dessa i nu nämnt avseende anses som ett skiljeställe.

Separatutgifter fördelas på allenast de flottande, vilkas flottgods föranlett kostnaderna i fråga; separatflottande vare fri från deltagande i arbetskostnaden för den gemensamma flottningen. Där all flottning bedrivs separat, må kostnaden för virkets framskaffande fördelas å samtliga flottande.

30 §.

Där kostnader, som hänföras till flottledsutgifter, finnas vara så betydande, att, om de lades å allenast ett års flottning, denna skulle därigenom oskäligt betungas, förordne Kungl. Maj:ts befallningshavande i den ordning, som i 14 och 15 §§ sägs, att sådana kostnader skola gäldas genom amortering under flera, högst tjugu, år medelst vissa avgifter å flottgodset (flottledsavgifter), så avvägda, att beloppet jämte ränta å vad oguldet innestår skäligen kan antagas bliva därmed under den beräknade tiden till fullt guldet; och varde räntan därvid så bestämd, att den motsvarar den räntefot, mot vilken beloppet skäligen må antagas kunna upplånas, med tillägg, där så finnes nödigt, av en riskpremie intill två procent.

Vad nu stadgats beträffande flottledsutgifter gälle ock med avseende å kostnader, hänförliga till underhålls-, sorterings-, inventarie- eller förvaltningsutgifter av sådan beskaffenhet, att jämväl kommande års flottande därav hämta väsentlig fördel.

Under ovan stadgad förutsättning äge ock flottningsförening utan inhämtande av Kungl. Maj:ts befallningshavandes besked besluta amortering under högst tre flottningsår av kostnader, som ovan sagts.

Fastställda avgifter må ej uppbäras för längre tid än till dess det belopp, varom fråga är, jämte ränta blivit till fullt guldet.

31 §.

Visar sig, sedan plan för amortering blivit av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställd, att ändring av de bestämda avgifterna eller annan jämkning i villkoren erfordras, må, såvitt förlagsgivares rätt ej därigenom försämrats, Kungl. Maj:ts befallningshavande på ansökan efter dennes hörande förordna om sådan jämkning.

Har vid den beräknade betalningstidens utgång kostnaden ännu icke blivit till fullo gulden, må Kungl. Maj:ts befallningshavande på ansökan bevilja utsträckt tid för dess gäldande; dock må härvid beträffande anläggning, som med amorteringen avses, i intet fall till amortering upptagas större belopp av den ursprungliga kostnaden än som motsvarar dåvarande värdet av anläggningen. För utrönande av detta värde må Kungl. Maj:ts befallningshavande förordna om nödig utredning.

32 §.

På ansökan av flottningsförening eller med dess begivande äge Kungl. Maj:ts befallningshavande för en tid varje gång av högst tio år förordna, att till utjämnande av underhållsutgifterna viss årsavgift skall distriktsvis utgå för varje flottgodsenhet. I den mån avgifterna för ett år icke åtgå till gäldande av samma års underhållsutgifter, skola de ingå till en fond, benämnd underhållsfond.

I enahanda ordning må ock kunna förordnas om upptagande av bestämda årsavgifter för bildande av understödsfonder till utjämnande av olika års utgifter för pensioner, olycksfalls- och sjukdomsunderstöd och dylikt åt flottningschef, annan tjänsteman eller arbetare ävensom deras anhöriga.

För förvaltningen av fond, som nu sagts, skall Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställa reglementariska bestämmelser, utmärkande förutom annat, under vilka förhållanden och till vilket belopp fondens medel må tagas i anspråk till gäldande av kostnader av angivet slag.

Fonds medel skola hållas avskilda från övriga av föreningen omhändertarbara tillgångar och må icke användas eller tagas i mät för annat ändamål än sådant, för vars tillgodoseende fonden bildats.

33 §.

1 mom. Till bestridande av föreningens utgifter är envar, som deltagar i den allmänna flottningen, pliktig att årligen å tider, som angivas i reglementet, tillskjuta nödigt förlag, samt, om förlaget ej förslår till täckande av de utgifter, som skola läggas å årets flottning, fylla bristen.

Längd för uttaxering av dylikt förlag skall av flottningsstyrelsen årligen uppgöras med ledning av de enligt 66 § avgivna uppgifter. Försummar flottande att erlægga infordrat tillskott, äger styrelsen till säkerhet därför hålla hans flottgods kvar och efter tillsägelse till den flottande låta å offentlig auktion sälja så mycket därav, att beloppet täckes.

Förlag må ej användas eller tagas i mät för annat ändamål än täckande av föreningens utgifter för det år, för vilket förlaget lämnats; uppstår överskott, skall det återbäras.

2 mom. Har i mål, som angår något föregående års flottande, betalningsskyldighet blivit föreningen ålagd, vare styrelsen pliktig att utan dröjsmål uttaxera beloppet å sagda flottande enligt grunderna för deras delaktighet i det årets utgifter. Över uttaxeringen skall längd upprättas med angivande av vad å varje flottande belöper samt tiden för inbetalningen, och vare längden framlagd till granskning vid särskilt sammanträde med de flottande, som uttaxeringen avser.

Förmenar flottande, att den i längden verkställda fördelningen ej är med lag överensstämmande, äge han genom stämning å styrelsen inom trettio dagar

efter sammanträdet påfordra rättelse i den gjorda debiteringen. Talan, som nu nämnts, skall anhängiggöras vid allmän underrätt i den ort, där styrelsen har sitt säte.

Ändå att dylik klandertalan väckes, vare flottande pliktig att å föreskriven tid inbetala å honom belöpande bidrag vid äventyr att, där ej rätten annorlunda förordnar, beloppet må hos honom utsökas i enahanda ordning, som om betalningsskyldighet vore honom genom laga kraftägande dom ålagd. Finnes flottande sakna tillgångar till utsökta beloppets gäldande, varde vad som brister uttaget hos övriga medflottande i enlighet med grunderna för deras delaktighet.

Om reglemente.

34 §.

För flottningsförening skall finnas reglemente, som Kungl. Maj:ts befallningshavande efter prövning av därtill avgivet förslag fastställer.

Flottningsförenings reglemente skall angiva:

1. föreningens benämning;
2. den eller de allmänna flottleder, som med föreningens verksamhet avses;
3. den ort inom riket, invid eller i närheten av flottleden, där flottningsstyrelsen skall hava sitt säte;
4. huru styrelsen skall, såvitt på föreningens val ankommer, samman sättas;
5. antalet revisorer, som av föreningen skola utses;
6. tiden för räkenskapsavslutning;
7. *antalet ordinarie flottningsstämmor årligen samt tiden för desammas hållande;*
8. det sätt, varpå kallelse till stämma skall ske och andra meddelanden bringas till de flottandes kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
9. *den begränsning av flotlandes rösträtt, som skall äga rum;*
10. inom vilken tid föreningen, efter ty i 10 § stadgas, varje år skall utse skiljeman och ersättare för honom så ock inom vilken tid på förhand utsedda skiljemäns och ersättares ävensom i 44 § omförmälda ombuds namn och adresser skola anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande;
11. tiden för flottningsförslagens inbetalande;
12. närmare föreskrifter om vad den, som ärnar deltaga i allmän flottning, har att iakttaga jämlikt 66 §;
13. vad husbehovsflottande har att ställa sig till efterrättelse i avseende å såväl anmälan om tillämnad flottning som iakttagande av nödiga försiktighetsmått;
14. den tid, efter vars förlopp rätten till timmermärke, som lämnats utan användning, skall vara förlorad.

Ej må i reglemente intagas bestämmelse, som finnes stridande mot denna eller annan lags föreskrifter.

35 §.

Om uppgörande av förslag till reglemente föranstalte de, som ärna begagna flottleden; och låte Kungl. Maj:ts befallningshavande däröver höra skogsägare

och andra, som av frågan äro intresserade, å sammanträde, som Kungl. Maj:ts befallningshavande på lämpligt sätt utlyser och låter hålla.

Utan hinder av besvär mot beslut, varigenom reglemente första gången fastställles för flottningsförening, må reglementet tillämpas, intill dess i anledning av besvären annorlunda må förordnas.

36 §.

Av flottningsförening beslutad ändring i reglementet vare ej gällande, med mindre den varder av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställd.

Över inkommet ändringsförslag låte Kungl. Maj:ts befallningshavande, innan fastställelse meddelas, höra skogsägare och andra vederbörande i den ordning, som i 35 § första stycket stadgas; och skall, där ändringsförslag framställts av annan än flottningsföreningen, denna tillika lämnas tillfälle att å flottningsstämma yttra sig däröver.

37 §.

Fastställt reglemente så ock underrättelse om däri meddelad ändring skall av Kungl. Maj:ts befallningshavande skyndsamt överlämnas till vattendomstolen.

Reglemente skall genom föreningens försorg mångfaldigas i tryck och vid begäran hållas skogsägare och flottande tillhanda.

Om flottningsstyrelse och flottningschef.

38 §.

För flottningsförening skall finnas en styrelse (flottningsstyrelse).

Styrelsen äge i enlighet med vad i denna lag är stadgat förvalta föreningens angelägenheter.

39 §.

Styrelsen väljes å flottningsstämma, dock att en ledamot därav *kan* efter ty i 40 § stadgas utses på annat sätt.

Till styrelseledamot må utses annan person än flottande.

Ledamot av styrelsen skall vara här i riket bosatt svensk medborgare, där ej för särskilt fall Konungen medgiver undantag.

Styrelseledamot må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av föreningen vald styrelseledamot, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej ersättare, åligger det övriga styrelseledamöter, såframt styrelsen ej är beslutför med kvarstående ledamöter eller enligt reglementet fulltalig styrelse alltid skall förefinnas, att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot.

40 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande *i det eller de län, där flottleden framgår, äge, där det för tillgodoseende av ortens skogshushållning eller andra allmänna*

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 14 saml. Nr 192.

intressen finnes önskvärt, för viss tid utse lämplig person att utöver det i flottningens förenings reglemente angivna antal styrelseledamöter vara ledamot av styrelsen med samma befogenhet som dessa att deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter och med samma ansvar för styrelsens åtgärder. Till sådan styrelseledamot skall utses någon med skogs- och flottningsförhållandena i orten förtrogen person, som ej själv deltagar i flottningen eller är anställd i flottandes enskilda tjänst; och njute denne av föreningen arvode, vars belopp bestämmes av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

41 §.

När styrelseledamot utsetts å flottningsstämma, skall anmälan därom göras hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det eller de län, där flottleden framgår, för kungörande av den valdes namn och adress i länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten. Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker valet.

Angående styrelseledamot, som jämlikt stadgandet i 40 § blivit av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedd, skall ock kungörelse på sätt nu sagts utfärdas.

Saknar flottningsförening anmäld, behörig styrelse, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där styrelsen skall hava sitt säte, på yrkande av rättsägare förordna syssloman att med samma befogenhet, som tillkommer flottningsstyrelse, företräda föreningen eller flottleden i det ärende, varom fråga kan vara.

42 §.

Styrelsen äge att själv eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å föreningens vägnar än även inför domstol och andra myndigheter företräda föreningen; dock att där mot föreningen föres talan, som rör något föregående års flottande, dessa äro berättigade att själva eller genom ombud, utsett å flottningsstämma med samma års flottande, bevaka sin talan i målet.

I brottmål, som angår flottgodset, äge styrelsen föra målsägandetalan för sådan flottande, som ej själv för talan i målet.

Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag eller reglementet stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen.

43 §.

Den allmänna flottningen jämte virkets avskiljande ur flottleden till de särskilda flottande ävensom flottledens skötsel åligger styrelsen och under dess inseeende en av flottningsstämman utsedd flottningschef; dem åligger tillse att det allmännas intresse av flottledens vidmakthållande behörigen tillgodoses, att flottningen ombesörjes på ändamålsenligaste sätt och att icke oberättigad förmån beredes någon flottande framför annan; ställe sig ock till efterrättelse i reglementet givna föreskrifter så ock de föreskrifter, som av flottningsstämma eller, såvitt rör flottningschef, av styrelsen meddelas, där de ej äro stridande mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente.

44 §.

Styrelsen åligger att för varje tingslag, där flottleden framgår, utse minst ett, inom orten bosatt ombud, till vilket strandägare och andra äga hänvända sig med anmälningar enligt 9 § samt andra framställningar rörande flottleden och flottningen däri. Ombuds namn och adress skola årligen inom tid, som bestämmes i reglementet, anmälas hos Kungl. Maj:ts befallningshavande för kungörande i Länskungörelserna samt i en eller flera tidningar inom orten.

45 §.

Där ej annorlunda är bestämt i reglementet, vare styrelsen beslutför, då mer än halva antalet ledamöter är närvarande, och gälle såsom styrelsens beslut den mening, om vilken de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet. Till styrelsesammanträde skola dock, såvitt ske kan, samtliga ledamöter kallas. Flottningschefen varde alltid kallad till sammanträde samt äge där deltaga uti överläggningen och till protokollet få sin mening antecknad.

Ledamot av styrelsen eller flottningschef äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och föreningen. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan föreningen och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot föreningens. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten, flottningschefen eller tredje man.

46 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot att för föreningen mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas föreningen.

Vill styrelsen kära till föreningen, kalle styrelsen de flottande till flottningsstämma för val av ombud att i den tvist föra föreningens talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

47 §.

Över styrelsens förvaltning och föreningens verksamhet skall styrelsen med iakttagande av föreskrifterna i 28 § låta föra ordentliga räkenskaper, som för varje räkenskapsår avslutas och vari föreningens utgifter fördelas mellan de flottande enligt de av Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställda grunder.

Minst en månad eller den kortare tid, som må vara bestämd i reglementet, före den flottningsstämma, där revisorernas berättelse skall framläggas, avlämna styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse.

Inom tid, som nyss sagts, skall ock styrelsen tillställa en var flottande bestyrkt räkenskapsutdrag, utvisande dennes mellanhavande med föreningen vid räkenskapsårets slut.

48 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda denna lag eller föreningens reglemente eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda flottleden förlust eller flottningföreningen skada, svare därför en för alla och alla för en; svare ock på sätt nu nämnts för den skada, som genom överträdelse av denna lag eller föreningens reglemente tillskyndas tredje man.

49 §.

Vad i denna lag finnes stadgat om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å ersättare för sådan ledamot.

Har ersättare utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot envar, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Om revision.

50 §.

Styrelsens förvaltning och föreningens räkenskaper skola granskas av två eller flera revisorer, av vilka en utses av Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där styrelsen har sitt säte, och den eller de övriga å den flottningstämma, där styrelsen väljes.

Till revisor må ej utses den, som är i föreningens eller styrelseledamots tjänst.

Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av föreningen vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej ersättare, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor. Avgår revisor, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsetts, skall anmälan därom genast göras hos nämnda myndighet.

Av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedd revisor njute ersättning av föreningen med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

51 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera alla de penningmedel och övriga tillgångar, som styrelsen för flottledens eller de flottandes räkning omhänderhar, samt granska föreningens alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen eller flottningsschefen förvägras.

Vid fullgörandet av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av föreningen meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente.

Revisorerna skola över granskningen avgiva en av dem underskriven be-

rättelse, som, efter det styrelsen lämnats tillfälle taga del av densamma, framlägges å flottningsstämma jämte styrelsens förvaltningsberättelse.

Angående revisorers befogenhet att påfordra sammankallande av extra flottningsstämma stadgas i 58 §.

52 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å flottningsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, föreningen ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om flottningsstämma.

53 §.

Flottandes rätt att deltaga i handhavandet av flottningsförenings angelägenheter utövas å flottningsstämma. Där äge envar, som anmält virke till flottning under eget inregistrerat märke, rösträtt i enlighet med vad i 55 § sägs.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och föreningen. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan föreningen och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot föreningens. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man. Styrelseledamot må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

54 §.

Där ej annat finnes stadgat i reglementet, välje flottningsstämma själv ordförande att leda förhandlingarna, och tillkommer därvid varje röstande en röst.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning över närvarande flottande och ombud för flottande med uppgift å den rösträtt, som tillkommer en var av dem. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman, dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Vid ordinarie stämman, som i 57 § omförmäles, skola upprättas två särskilda röstlängder, en för det gångna flottningsåret och en för det nya.

Över beslut, som å stämman fattas, skall genom styrelsens försorg föras protokoll, som underskrives av ordföranden och minst en å stämman närvarande röstägande. Senast fyra veckor efter stämman skall protokollet vara tillgängligt för de flottande.

55 §.

Jämte vad i övrigt i denna lag är stadgat om utövande av rösträtt och fattande av beslut å flottningsstämma gälle:

att flottande äger deltaga i handhavandet av föreningens angelägenheter endast såvitt angår det år, varunder han deltagit eller deltagit i flottningen;

att med de begränsningar, som äro bestämda i reglementet, rösträtt tillkommer varje flottande i förhållande till beloppet av det förslag, han enligt upprättad uttaxeringslängd tillskjutit eller har att tillskjuta till bestridande av föreningens gemensamma utgifter;

att flottande som icke inbetalat förslag, förfallet till betalning tidigare än fjorton dagar före stämman, är förlustig sin rösträtt, intill dess inbetalningen fullgöres;

att frånvarande flottandes rösträtt må utövas genom ombud;

att såsom föreningens beslut gäller den mening, för vilken de flesta rösterna avgivas;

att vid lika röstetal val avgöres genom lottning men i andra frågor den mening gäller, som biträdes av de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, av stämmans ordförande.

56 §.

Flottningsstämma skall, såframt ej annat blivit i reglementet eller för visst fall av flottningsstämma bestämt, sammanträda å den ort inom flottledsområdet, som av styrelsen bestämmes.

Styrelsen har att, på sätt reglementet föreskriver, kalla de flottande till flottningsstämma. Där enligt bestämmelse i reglementet för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits.

Under minst *en vecka* närmast före flottningsstämma skall förteckning över de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för de flottande ävensom ofördröjligen översändas till flottande, som med uppgivande av postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av reglementet, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller reglementet skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Flottande vare berättigad att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom senast *fyra veckor* före stämman.

57 §.

Å *första ordinarie flottningsstämma* varje år, vilken skall hållas innan flottningen börjas, skola framläggas avgående styrelsens och revisorernas berättelser över föregående räkenskapsårs räkenskaper och förvaltning samt *företagas* till av-

görande av det gångna årets flottande frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, revisionsberättelsen omfattar.

Härefter skola det nya årets flottande utse flottningsstyrelse jämte revisorer.

58 §.

Styrelsen, så ock syssloman, som i 41 § tredje stycket förmåles, äge, när sådant finnes lämpligt, kalla årets flottande till extra flottningsstämma. Förekommer ärende, som endast rör visst förflutet års flottande, bör med dem hållas särskild stämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra flottningsstämma att hållas, så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Efterkommer styrelsen ej inom en vecka sådan påfordran, äge revisorerna själva utlysa flottningsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälla den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal den mening, som biträdes av den av Kungl. Maj:ts befallningshavande tillsatta revisorn.

Extra flottningsstämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av flottande med ett sammanlagt röstetal, utgörande minst en tiondedel av samtliga flottandes sammanlagda röstetal eller den mindre del därav, som må vara bestämd i reglementet.

59 §.

Underlåter styrelsen att i föreskriven ordning kalla de flottande till ordinarie flottningsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, varom i 58 § tredje stycket är sagt, utlyst flottningsstämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, eller finnes ej behörigen utsedd styrelse, har Kungl. Maj:ts befallningshavande att på anmälan av flottande ofördröjligen utlysa stämma.

Kungl. Maj:ts befallningshavande äge ock, när så finnes nödigt, anmoda styrelsen att utlysa extra flottningsstämma. Efterkommer styrelsen ej inom en vecka sådan anmodan, må Kungl. Maj:ts befallningshavande själv utlysa stämman.

Om rätt till talan i vissa fall rörande förvaltningen.

60 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning under den tid revisorernas berättelse omfattar ej anställd inom ett hundra åttio dagar från det berättelsen framlades å flottningsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

Talan mot revisorer enligt 52 § må ej anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å flottningsstämma, utan så är, att talan grundas därpå att brottslig handling blivit begången.

61 §.

Förmenar enskild flottande, att honom blivit påförda större kostnader än med fastställda fördelningsgrunder överensstämmer, äge han genom stämning å föreningen inom *sextio* dagar efter den flottningsstämma, då styrelsens berättelse över räkenskapsårets räkenskaper framlades, påförda rättelse i den gjorda debiteringen.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller flottande, att beslut, som å flottningsstämma fattats, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot lag eller författning eller mot föreningens reglemente eller eljest fastställda föreskrifter, äge därå tala genom stämning å föreningen inom *sextio* dagar från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag som i 46 § andra stycket sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda flottningsstämman blivit inom ovan i denna paragraf stadgad tid utlyst att hållas, så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas.

Domstols utslag, varigenom föreningsbeslut upphävs eller ändrats, gälla jämväl för dem, som ej instämt klandertalan.

62 §.

Menar flottande, att genom föreningens beslut om kostnaders uttaxering flottningen oskäligt betungas eller att något för föreningen fattat beslut eller träffat avtal om arvode åt styrelseledamot eller revisor eller om flottningschefs, annan tjänstemans eller arbetares anställande eller om sålunda anställd persons avlöningsförmåner eller om pension, olycksfalls- eller sjukdomsunderstöd eller dylikt åt honom eller hans anhöriga är oförenligt med flottledens intresse eller länder till uppenbart men för de flottande, äge att därutinnan söka rättelse hos Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Förmenar flottande, att genom något under tidigare år fattat beslut eller träffat avtal å flottningen under det år, han däri deltager, lagts kostnad, som ej bör gäldas av det årets flottande eller som är uppenbart oskälig, äge likaledes söka rättelse hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, som, när skäl därtill finnes, äger bestämma, att kostnaden skall helt eller delvis bestridas av de flottande under det år, varunder beslutet fattats eller avtalet träffats.

Huruledes i visst fall beslut eller avtal kan på förhand vinna Kungl. Maj:ts befallningshavandes stadfästelse, därom skils i 27 §.

Om laga domstol.

63 §.

Flottningsförening vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom denna eller annan lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där förenings styrelse enligt reglementet har sitt säte.

Om förvaltningen av skilda flottleder inom samma vattensystem.

64 §.

Finnas inom samma vattensystem flera flottleder under särskilda flottningsföreningars förvaltning, skall i varje led flottningen såvitt möjligt ordnas på sådant sätt, som utan oskäligt betungande eller gynnande av flottningen i viss led må vara ägnat att befärja flottningen i vattensystemet i dess helhet; och bör därvid vad flottningsschef för nedströms belägen led med iakttagande av de regler, som må vara fastställda av vattendomstolen, bestämmer beträffande vattenushållningen och flottgodsets framsläppande, såvitt ske kan, lända till efterrättelse för uppströms belägen led.

Har flottande i uppströms belägen flottled försummat erlægga för utgifternas täckande infordrat tillskott, vare på framställning av styrelsen för nämnda led styrelsen för nedströms belägen led, dit den flottandes flottgods må hava vidare framflottats, pliktig att, därest flottgodset kan där ur leden uttagas, kvarhålla det för tillskottets uttagande i den ordning, som stadgas i 33 §.

65 §.

Önska olika flottningsföreningar sammanslås till en, fatte var för sig beslut därom. Dyligt beslut jämte förslag till reglemente skall för fastställelse underställas Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande äge ock på framställning av bivattendrags flottningsförening förordna, att denna sammanslås med huvudvattendragets förening, där sådan sammanslagning finnes lämplig med hänsyn till flottningens ändamålsenliga ordnande i vattensystemet i dess helhet samt byggnader och anstalter i bildena finnas i tillfredsställande skick.

Om sammanslagning av flottningsföreningar underrättade Kungl. Maj:ts befallningshavande vattendomstolen för anteckning i vattenboken.

5 KAP.

Ordningsföreskrifter för deltagande i allmän flottning.

66 §.

Envar, som vill deltaga i allmän flottning, åligger att *viss tid* före den i 57 § omnämnda flottningsstämma hos flottningsstyrelsen anmäla myckenheten och beskaftenheten av det flottgods, han ämnar under året införa i flottleden, samt därefter avlämna flottgodset å eller invid flott vatten inom uppgivet distrikt av flottleden, allt i överensstämmelse med de närmare föreskrifter reglementet därom innehåller.

Han vare ock pliktig att över det virke, han tillför flottleden, föra och vid anfordran till styrelsen avlämna fullständiga virkesjournaler och tunnings-

listor, utvisande för varje flottleds- och utflottningsdistrikt det tillförda virkets mängd och dimensioner.

67 §.

Allt flottgods, som i allmän flottled framflottas, skall vara försett med tydliga märken, vilka, innan de få användas, skola vara godkända av flottningsstyrelsen.

Över anmälda och godkända märken skall av styrelsen föras register, och må i reglementet stadgas rätt för flottningsförening att vid märkes godkännande upptaga viss lämplig avgift. Antalet märken, som av varje flottande må användas, varde med iakttagande av vad i reglementet därom må stadgas bestämt av flottningsstyrelsen.

Rätt till märke, som ej använts under viss i reglementet angiven tid, vare förlorad; och må förty sådant märke av annan flottande upptagas och anmälas till godkännande.

68 §.

Å flottgods, som är omärkt eller försett med otydligt eller ej godkänt märke eller icke blivit i stadgad ordning anmält till flottning, skola läggas dubbla umgälder; och äge flottningsstyrelsen till säkerhet för dem kvarhålla flottgodset och, där ägaren är känd, efter tillsägelse till honom å offentlig auktion sälja så mycket därav att beloppet därigenom täckes. Är ägaren okänd, give Kungl. Maj:ts befallningshavande i länskungörelserna och tidning inom orten föreläggande för honom att inom nittio dagar anmäla sig hos Kungl. Maj:ts befallningshavande; sker ej anmälan, må flottgodset säljas å offentlig auktion, och skall behållningen av de vid försäljningen inlutna medel tillföras någon föreningens fond, varom i 32 § förmåles, eller eljest användas till något flottledens gemensamma ändamål.

Ej må i andra fall, än i 73 och 74 §§ omförmålas, utan flottningsstyrelsens begivande omärkt eller otydligt märkt flottgods upptagas ur allmän flottled.

69 §.

Virke, som tillföres allmän flottled å plats, varifrån dess utflottning beräknas kunna medhinnas under första flottningsåret, må flottas obarkat, så framt icke med avseende å beskaffenheten av vattendraget med stränder och fiske ävensom övriga förhållanden, som kunna inverka på frågan, vattendomstolen finner skäligt att för hela flottleden eller viss del därav förordna, att allt eller visst slags virke skall, innan det utlägges i flottleden, hava undergått avbarkning.

Virke, vars utflottning beräknas icke kunna medhinnas under första flottningsåret, skall, innan det utlägges i flottleden, hava medelst avbarkning så fullständigt som möjligt befriats från bark, där ej med hänsyn till ovan sagda förhållanden vattendomstolen funnit skäligt medgiva undantag från denna bestämmelse.

Ej må avbarkning verkställas å isen eller å stranden så nära vattnet, att barken kan nedsköljas däri.

6 KAP.

Om tillsyn å allmänna flottleder och flottningsföreningar.

70 §.

Å allmän flottleds skötsel och underhåll samt flottningsförenings verksamhet utöve Kungl. Maj:ts befallningshavande tillsyn. Teknisk tillsyn å flottledsanläggningarnas underhåll och nyttjande åligger under befallningshavandes överinseende tillika tjänstemännen å väg- och vattenbyggnadsdistrikten, vilka hava att verkställa inspektion å flottlederna i enlighet med de närmare föreskrifter, som därom varda av Konungen meddelade.

Flottningsstyrelsen och flottningschefen äro skyldiga att vid tillsynens utövande på anfordran lämna vederbörande alla erforderliga upplysningar.

Om rätt att vid förefallande behov hos vattenrättsdomaren påkalla besiktning å anläggning för allmän flottled så ock om handräckning skils i 13 kap. vattenlagen.

71 §.

Har under någon tid flottning ej bedrivits i allmän flottled eller visst flottledsdistrikt och varder till följd därav underhållet försummat, äge den, som för anläggnings utförande må vara berättigad till ersättning, vidtaga åtgärder för dess nödtorftiga underhåll; finnas medel tillgängliga i underhållsfond, som i 32 § sägs, må Kungl. Maj:ts befallningshavande föranstalta, att nödiga underhållsarbeten varda därmed vidtagna.

72 §.

Vidmakthållas ej de till farleds betryggande eller i övrigt till skydd emot skada föreskrivna flottledsbyggnader, tillhålle Kungl. Maj:ts befallningshavande flottningsstyrelsen att sådant fullgöra eller låte, om så erfordras, genast avhjälpa bristen på föreningens bekostnad.

Uppstår genom försummelse i underhållet av skyddsbyggnader omedelbar fara för vattenverk eller annan egendom, och bättras ej skyndsamt bristen, sedan flottningsstyrelsen, flottningschef eller ombud, som i 44 § sägs, eller ock den, som inom distriktet förestår flottningen, blivit tillsagd därom, vare ock den, som kan lida men av försummelsen, berättigad att på föreningens bekostnad själv verkställa arbetet, efter det bristen blivit av kronobetjänt i orten vid undersökning på stället vitsordad.

73 §.

Har i allmän flottled virke sjunkit å ställe, där det kan vålla uppgründning eller annan olägenhet, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande om dylikt virkes bortskaffande enahanda vårdnad, som i 72 § första stycket sägs om underhåll av där avsedd flottledsbyggnad; stånde ock strandägare eller annan, som kan lida men av virkets kvarlämnande, fritt att, därest ej virket efter tillsägelse till flottningsstyrelse, flottningschef eller ombud, som i 44 § sägs, eller den, som

inom distriktet förestår flottningen, skyndsamt bortföres, själv på föreningens bekostnad upptaga virket, sedan behovet därav blivit vid undersökning på platsen vitsordat av två ojävige män. Om upptagandet skall underrättelse genast lämnas till flottningsstyrelsen; och äge styrelsen avgöra, huruvida det upptagna virket skall av föreningen omhändertagas eller ock till upptagaren överlätas.

Vad nu är sagt om sjunket virke gälle ock om virke, som i sjunkande tillstånd står upprätt i flottleden.

74 §.

Skulle vid allmän flottled i land flutet virke lämnas å ställe, där det kan vålla skada, kvarliggande längre än med avseende å flottningens lämpliga anordning och andra förhållanden kan anses behöfligt, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande tillhålla flottningsstyrelsen att återföra virket till flottleden vid äventyr att sådant eljest må på föreningens bekostnad verkställas.

Beträffande virke, som i flottleden lagt sig i brötar eller magasinerats å otillåten plats eller i strid mot meddelade bestämmelser, skall vad nu stadgats äga motsvarande tillämpning.

75 §.

Visar sig, att underhållet av allmän flottled försummas, att fastställda amorteringsavgifter eller bestämda skadeersättningar ej behörigen gäldas eller att flottningen ej ordentligt besörjes, eller förekommer eljest anmärkning mot flottningsförenings verksamhet, och vinnes ej rättelse efter det flottningsstyrelsen blivit i saken hörd, sammankalle Kungl. Maj:ts befallningshavande de flottande; och ankomme då på Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning, under vilka villkor flottning vidare må tillåtas i flottleden.

På framställning av Kungl. Maj:ts befallningshavande eller när eljest anledning därtill förekommer må Konungen i fall, som nu sagts, förordna om flottledens förvaltning och flottningens ombesörjande i annan ordning än i denna lag stadgas.

76 §.

För varje år å tid, som bestämts i reglementet eller föreskrives av Kungl. Maj:ts befallningshavande, skall flottningsstyrelsen till Kungl. Maj:ts befallningshavande insända:

förteckning över årets samtliga flottande jämte uppgift å dem tillkommande rösträtt inom föreningen samt grunderna för deras deltagande i årets utgifter; uppgift å den mängd flottgods, som inom varje flottledsdistrikt framflottats under året;

bestyrkt räkenskapsutdrag, utvisande vad under året guldits och vad vid årets slut återstår oguldet av kostnad, som skall gäldas enligt fastställda eller av föreningen antagna amorteringsplaner, ävensom befintliga fonders ställning;

styrkt avskrift av styrelsens och revisorernas berättelser samt av protokoll, upptagande de å flottningsstämma i anledning av nämnda berättelser fattade beslut.

Finner Kungl. Maj:ts befallningshavande nödigt att inforra ytterligare upplysningar eller att taga del av föreningens räkenskaper och övriga handlingar vare styrelsen och flottningsschefen skyldiga tillhandagå härmed.

Handlingar, som nu nämnts, skola hos Kungl. Maj:ts befallningshavande hållas för envar tillgängliga.

7 KAP.

Straffbestämmelser.

77 §.

Idkas utan behörigt tillstånd flottning i allmän flottled, innan densamma blivit till allmänt begagnande upplåten, eller eljest å tid, då flottning ej är medgiven, eller utlägges i allmän flottled obarkat virke, där sådant icke är tillåtet, vare bot från och med fem till och med femtio öre för varje stycke flottgods dock lägst tio kronor; och skall, där olovlig flottning ägt rum innan flottleden upplåtits till allmänt begagnande, den skyldige tillika förpliktas utgiva flottledsavgifter, varom i 18 § förmåles.

Underlåter någon att vid flottning ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som till skydd för allmän farled, väg, bro eller färja blivit meddelade; eller underlåter flottande vad honom åligger enligt 66 § andra stycket med avseende å virkesjournaler och tunningslistor; eller

bryter någon mot det i 68 § andra stycket stadgade förbud att ur allmän flottled upptaga omärkt eller ottydligt märkt virke; eller

verkställer någon avbarkning i strid mot bestämmelsen i 69 § tredje stycket;

straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

78 §.

Med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor straffes:

1) ledamot av flottningsstyrelse eller flottningschef, där han mot bättre vetande i handling, som framlägges å flottningsstämma eller ingives till Kungl. Maj:ts befallningshavande, rörande flottledens eller flottningsföreningens angelägenheter meddelar oriktig uppgift;

2) styrelseledamot eller flottningschef, där han uppsåtligen i strid med bestämmelserna i 25, 32 eller 33 § använder någon flottledens eller de flottandes tillhörighet för ett annat ändamål än det, för vilket samma tillhörighet må användas;

3) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framlägges å flottningsstämma, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande flottledens eller flottningsföreningens angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av honom granskats.

79 §.

Åsidosättes föreskrift, som i 37 § andra stycket, 41 § första stycket, 44 §, 47 § andra och tredje styckena, 51 § första stycket, 54 § sista stycket eller 76 §

första och andra styckena är meddelad, eller försummar styrelseledamot vare sig att på sätt i 56 § tredje stycket stadgas hålla den där omnämnda förteckningen tillgänglig och översända den till flottande eller att, då flottande enligt sjätte stycket i nämnda § påyrkat hänskjutande av visst ärende till prövning å flottningsstämma, låta upptaga ärendet å förteckningen,

straffes den försumlige med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Förseelse mot 47 § tredje stycket, 51 § första stycket, 54 § sista stycket eller 56 § tredje stycket, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 56 § omnämnda förteckning upptaga ärende, vars hänskjutande till flottningsstämma av flottande påyrkats enligt sjätte stycket i samma §, må åtalas allenast av målsägande, och skall härvid såsom målsägande anses såväl flottningsföreningen som varje flottande.

Åtal för förseelse, som i denna paragraf omförmäles, skall anhängiggöras vid allmän underrätt i den ort, där flottningsstyrelsen har sitt säte.

80 §.

Ej må straff, som ovan är stadgat, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

81 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan, dock att av böter, som ådömas enligt 77 § första stycket, en tredjedel, dock högst femhundra kronor, tillfaller åklagaren. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skall förvandling ske enligt allmänna strafflagen.

8 KAP.

Särskilda bestämmelser.

82 §.

Varder allmän flottled jämlikt 6 kap. 27 § vattenlagen avlyst, skall, där dess tillgångar överstiga skulderna, behållningen tilläggas någon fond hos flottningsföreningen eller, om föreningen samtidigt upplöses, tillfalla länets skogsvårdsstyrelse eller, där skogsvårdsstyrelse ej finnes, vederbörande hushållningssällskap att användas till främjande av skogsvården inom flottledsområdet.

Understödsfond, varom i 32 § andra stycket förmäles, skall vid flottleds avlysande främst användas för därmed avsedda ändamål, därvid personer, som redan tillerkänts pension eller annat understöd, hava företräde framför dem, som ännu icke kommit i åtnjutande därav; och må, där så finnes lämpligt, fondens ändamål tillgodoses genom de understödsberättigades inlösande i anstalt för försäkring eller understöd.

Där förhållandena påkalla sådant, äge Kungl. Maj:ts befallningshavande utse särskild förvaltare att övertaga avlyst flottleds tillhörigheter och vidtaga

erforderliga åtgärder därmed. Efter fullgjort uppdrag redovise förvaltaren inför Kungl. Maj:ts befallningshavande.

83 §.

Vill utländsk man idka flottning i allmän flottled inom svenskt område, skall han, jämte iakttagande av vad i denna lag är föreskrivet, hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i orten nedsätta en av två vederhäftiga inländska män utfärdad löftesskrift, däruti de, en för bägge och bägge för en, borga såsom för egen skuld för fullgörande av vad honom såsom flottande åligger.

84 §.

I fråga om framförande av flottgods i sammanlagda flottar äge stadgandena i denna lag icke tillämpning; men låter någon flottgods framflyta hopfäst i knippen eller mindre buntar eller framföres flottgods i ringbom, räknas det för lösflottning och vare förty denna lag därå tillämplig.

Vad i denna lag är föreskrivet äger icke tillämpning på gränsfloderna Torneå och Muonio älvar.

85 §.

Genom denna lag upphävas:

1) 1 och 5 §§ i förordningen den 30 december 1880 om allmän flottled samt övriga stadganden i samma förordning, i den mån de angå frågor, varom i vattenlagen icke meddelats bestämmelser;

2) 10—22 §§ samt 24—26 §§ i flottningsstadgan den 30 december 1880, dock med den inskränkning beträffande 20 §, som följer av stadgandet i 86 § här nedan, så ock övriga stadganden i samma författning, i den mån de angå frågor, varom i vattenlagen icke meddelats bestämmelser;

3) kungörelsen den 2 oktober 1885 angående ändring, såvitt granvirke angår, i gällande föreskrifter om barkning av virke, som i allmän flottled framflottas; dock med den inskränkning, som följer av stadgandet i 86 § här nedan;

så ock vad i övrigt finnes i lag eller särskild författning stridande mot denna lags bestämmelser.

Där i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall denna i stället tillämpas.

86 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1920.

Rättigheter och skyldigheter, som uppkommit dessförinnan, skola bedömas efter äldre lag.

Beträffande flottningen i flottleder, som tillkommit med stöd av äldre lag, samt i fråga om flottningsföreningar, som bildats, innan denna lag trätt i kraft, skola denna lags bestämmelser tillämpas; dock att där reglemente eller eljest för flottledens nyttjande givna bestämmelser innehålla föreskrifter, som avvika från vad under 4 kap. härövan stadgats, sagda föreskrifter skola lända till efterrättelse, intill dess med ledning av denna lag nya föreskrifter hunnit meddelas,

dock högst intill den 1 januari 1923, samt att, beträffande skyldigheten att avbarka virke, de i hittills gällande författningar meddelade bestämmelser eller med stöd därav särskilt givna föreskrifter skola i avseende å sagda leder fortfarande gälla, intill dess med tillämpning av denna lag ändrade bestämmelser därutinnan må komma till stånd.

Det tillkommer Kungl. Maj:ts befallningshavande att tillse såväl att förut fastställda reglementen varda så fort ske kan ändrade till överensstämmelse med denna lag, som även att, därest i någon led flottning hittills bedrivits utan att de flottande varit sammanslutna till förening, reglemente för flottningsförening varder beträffande sådan led antaget och fastställt.

3:o) Lag

huru avgöras skall, varest tidigare tillkommen allmän flottled skall jämlikt vattenlagen bibehållas.

Härigenom förordnas, som följer:

1 §.

Omedelbart efter det denna lag trätt i kraft, insände Kungl. Maj:ts befallningshavande, var för sitt län, till Konungen uppgift å de vattenområden inom länet, i vilka enligt 6 kap. 1 § första stycket vattenlagen allmän flottled skall bibehållas, samt upplyse tillika om dagen för det eller de beslut, varigenom efter den 30 april 1881 varje uppgiven flottled blivit ordnad, ävensom om flottledens utsträckning uppåt och nedåt.

2 §.

Med ledning av de från Kungl. Maj:ts befallningshavande inkomna uppgifterna utfärdar Konungen snarast provisorisk förteckning över de vattenområden, i vilka enligt 6 kap. 1 § första stycket vattenlagen allmän flottled skall bibehållas.

I sammanhang härmed skall kungöras, att, om någon vill påstå, att vattenområde, som nyss sagts, ej blivit i förteckningen upptaget eller ock att i visst område skall finnas allmän flottled på grund av stadgandet i 6 kap. 1 § andra stycket, han må med bifogande av de handlingar, som han vill åberopa till stöd för sitt påstående, göra anmälan därom hos vederbörande vattendomstol före viss dag, åtta månader efter dagen för kungörelsens utfärdande. Handlingar, som sålunda inkomma, skola efter sagda tids utgång ofördröjligen av vattendrättsdomaren insändas till Konungen.

Visas sannolika skäl, att allmän flottled finnes i vattenområde, som i andra stycket nämnts, upptages detsamma å en provisorisk tilläggsförteckning, som av Konungen utfärdas sist ett år efter det denna lag trätt i kraft.

De provisoriska förteckningarna över allmänna flottleder så ock kungörelse, som ovan nämnts, skola införas dels för varje län i de delar, som beröra samma län, i dess länskungörelser, dels ock tre gånger med fyra veckors mellan- tid i allmänna tidningarna.

3 §.

Förmenar någon, att förteckningarna icke i överensstämmelse med stadgandena i 6 kap. 1 § vattenlagen angiva de vattenområden, i vilka allmän flottled skall bibehållas efter 1920 års ingång, äge han, vid förlust av vidare talan, inom två år från det denna lag trätt i tillämpning hos vederbörande vattendomstol anhängiggöra klander mot förteckningarna medelst ansökan, som i två exemplar skall ingivas till vattenrättsdomaren och i lika antal exemplar åtföljas av de handlingar, vilka till stöd för klandret åberopas.

I fråga om behandlingen av sådan talan skall vad i 11 kap. vattenlagen finnes stadgat beträffande ansökningsmål i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

4 §.

Sedan den i 3 § stadgade tid för anhängiggörande av klandertalan mot de provisoriska förteckningarna gått till ända, skola vattendomstolarna, var för sitt område, ofördröjligen i enahanda ordning, som i 2 § stadgas med avseende å de provisoriska förteckningarna, offentliggöra, i vilka delar förteckningarna såsom oklandrade vunnit laga kraft och i vilka delar klander väckts. Efter det anhängiggjord klandertalan blivit genom laga kraft ägande beslut avgjord, skall uppgift därom jämväl på enahanda sätt offentliggöras.

5 §.

I mån som provisorisk förteckning vinner laga kraft eller anhängiggjord klandertalan bliver slutligen avdömd, vare därmed för framtiden avgjort, huruvida den 1 januari 1920 allmän flottled fanns i visst vattenområde eller icke.

Om sålunda träffat avgörande skall anteckning ske i vattenbokens andra avdelning; och gälle härom i tillämpliga delar stadgandena i 12 kap. 14 § vattenlagen.

6 §.

Uppstår tvist om rättsförhållande, som är beroende därav, huruvida den 1 januari 1920 allmän flottled fanns i visst område eller icke, och är ej frågan därom efter vad i 5 § sägs avgjord, skall med tvistens prövning anstå till dess sådant avgörande skett.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1920.

4:o) **L a g****om ändrad lydelse av 19 kap. 15 § strafflagen.**

Härigenom förordnas, att 19 kap. 15 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Förstörer eller skadar man uppsåtligen allmän minnesvård, brygga, bro, färja, brunn, vattenledning, gasledning, väg, gata, farled eller flottled; eller stängsel eller märke, som, till avvärjande av fara eller till varning därför, vid allmän väg, gata eller farled eller å annat sådant ställe satt är; straffes med fängelse i högst sex månader eller straffarbete i högst två år. I ringare fall må till böter dömas.

Tillstänger man olovligen, utan skadegörelse, som nu är nämnd, allmän väg, gata, farled eller flottled, eller utkastar man i segelled eller flottled barlast eller annat, varav uppgrundning förorsakas kan; vare straffet böter.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1920.

5:o) **L a g****om ändrad lydelse av 24 och 36 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom.**

Härigenom förordnas, att 24 och 36 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom skola erhålla följande ändrade lydelse:

24 §.

1 mom. Har i enlighet med gällande bestämmelser om expropriation eller om ändring eller utrivning av vattenverk eller enligt vattenlagen fast egendom blivit avträdd samt ersättningen å behörig ort nedsatts, eller, där fråga är om strömfall, för vilket enligt sistnämnda lag ersättningen bestämts att utgå medelst kraftöverföring, denna i föreskriven ordning påbörjats, skall vad sålunda avträtts ej vidare häfta för inteckning, som meddelats i egendomen; skolande därom, sedan till rätten eller domaren inkommit anmälan om förhållandet, göras anteckning i inteckningsprotokollet såsom i 23 § sägs.

Har egendom blivit avträdd jämlikt lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, skall, sedan områdets inlösen fullbordats, vad i föregående stycke stadgats äga tillämpning.

2 mom. Kommer vid fördelning av ersättning enligt vattenlagen för förlorad vattenkraft eller av ersättning, som enligt nämnda lag eller lagen om dikning och annan avledning av vatten eller lagen om flottning i allmän flottled tillkommer jord- eller vattenverksägare för skada eller intrång, eller av lösen för mark, som jämlikt bestämmelserna i gruvestadgan avträts till gruvägare, betalning att utfalla å huvudstolen av inteckning i egendomen, eller utfaller vid fördelning av medel, som jämlikt föreskrifterna i utsökningslagen skola fördelas mellan rättsägare i fast egendom ändå att försäljning av egendomen ej skett, betalning å huvudstolen av intecknad fordran, för vars gäldande försäljningen skolat ske, vare inteckningen till motsvarande belopp utan verkan; och varde därom, sedan fördelningen visats vara godkänd eller hava vunnit laga kraft, anteckning gjord i inteckningsprotokollet som nyss sagts.

Vad sålunda stadgats skall jämväl tillämpas, där enligt gällande bestämmelser om expropriation intecknad egendom tages i besittning av den expropriande före expropriationens fullbordande eller allenast till en del varder till honom avträdd eller ock nyttjanderätt eller servitutsrätt till intecknad egendom upplåtes samt i något av de fall nu sagda äro vid ersättnings fördelning betalning utfaller å huvudstol av inteckning, så ock där enligt vattenlagen intecknad egendom varder avträdd, innan ersättningen blivit slutligen bestämd, eller enligt sagda lag eller gällande bestämmelser om ändring eller utrivning av vattenverk eller om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område allenast en del av intecknad egendom avträdes och vid fördelning av ersättningen betalning utfaller å intecknings huvudstol.

36 §.

1 mom. Har egendom, som gemensamt med annan häftar för inteckning blivit såld i den ordning utsökningslagen bestämmer, skall egendomen, sedan auktionen vunnit laga kraft och köpeskillingen erlagts, icke vidare häfta för större del av intecknade beloppet än köparen enligt 131 § utsökningslagen kan hava fått avräkna å köpeskillingen eller som enligt 117 § 1 mom. samma lag skall innestå i egendomen; och varde därom, efter ty i 23 § sägs, anteckning gjord i inteckningsprotokollet.

Varda av gemensamt intecknade egendomar en eller flera utmättningsvis sålda, skola de övriga ej vidare häfta för vad av inteckningen kunnat utgå ur köpeskillingen för de egendomar, som sålts; skolande därom, när det visas, huru köpeskillingen fördelats och att fördelningen blivit godkänd eller vunnit laga kraft, göras anteckning i inteckningsprotokollet.

2 mom. Ej heller skola i det fall, att enligt gällande bestämmelser om expropriation en eller flera av gemensamt intecknade egendomar helt eller delvis avträdas till den expropriande eller av honom före expropriationens fullbordande tagas i besittning eller ock nyttjanderätt eller servitutsrätt till en eller flera av gemensamt intecknade egendomar upplåtes, eller att enligt vattenlagen eller gällande bestämmelser om ändring eller utrivning av vattenverk eller lagen om flottning i allmän flottled en eller flera av gemensamt intecknade egendomar varda

helt eller delvis avträdde eller åtgärd vidtages, som medför skada eller intrång å en eller flera av gemensamt in-tecknade egendomar, eller att egendom, som gemensamt med annan häftar för in-teckning, delvis avträdes enligt lagen om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, eller att frälseränta, som gemensamt med annan fast egendom häftar för in-teckning, varder inlöst för statsverkets räkning eller avlöst, de övriga egendomar-na häfta för in-tecknat belopp, varför betalning utfallit vid ersättnings fördelning; skolande jämväl därom göras anteckning i in-teckningsprotokollet enligt vad i 1 mom. andra stycket sägs.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1920.

Därjämte får riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, huruvida och på vad sätt det genom lagstiftning eller andra åtgärder må möjliggöras att i större omfattning än hittills tillvarataga det i de allmänna flottlederna sjunkna virket, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 16 maj 1919.

Med undersätlig vörndnad.
